"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětryčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 2 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 14 d. Sausio, (January), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Amerikos užsienių reikalų ministeris Knox atsišaukė į Maskolijos randą užmanydamas jai padaryti neutrališku Mandžurijos geležkelį, atiduoti jį Chinams. Tuom gelžkeliu nei maskoliškoji, nei japoniškoji kariumenė nebutų siunčiama. Statydamas tą savo sumanymą, ministeris Knox teisinosi, kad tą daro vardan žmoniškumo ir santaikos, prašalinimui nesutikimų terp Maskolijos ir Japonijos. Bet rodosi, kad kitos Europos tautos pradeda netikėti tai Amerikos žmoniškumo ir tautų santaikos ličynai, nes Amerika, myniodama kitiemes ant kulnų, ne santaiką ir žmoniškumą platina. Visi juk Amerikos karai nuo jos pasiliuosavimo iki dabar buvo vedami ne vardan žmoniškumo, bet buvo užpuolimais ant silpnesnių. Gerai dar kad pati Amerika per silpna, tai ji gali griebti vien silpnų Amerikos išpaniškų respublikų žemės plotus, bet karo negali perkelti Europon; jeigu Amerikos kariumenė butų tvirtesnė, jos vadai su Europa gal niekada nesiliautų.

Neįstabu todėl, jeigu daugumas Europos laikraščių, ypač prancuziškieji su neužsitikėjimu žiuri į Amerikos Maskolijai pasiųstą sumanymą. Iš randui tarnaujančių laikraščių atsiliepimų galima manyti, kad Prancuzija ne parems Amerikos, bet pritars Maskolijai; ne pritars Amerikai nei Anglija, kuri dabar susirišusi su Maskolija, todėl turi remtį ne Ameriką, bet savo ryšio sandraugę Maskoliją. Prancuziškieji laikraščiai tiesiog apkaltina Ameriką, kad ji, statydama savo egoistiškus sumanymus ir reikalavimo, sėja vėją tolimuose rytuose, kuris labai lengvai gali audrą pagimdyti. Amerika verčia tiesiog Japoniją drutinti savo kariškas pajiegas, o tas sėja neramumą Maskolijoj, kuri mano, jog Japonija su ją nori naują karą pradėti, tuom tarpu Japonija priversta drutinti savo pajiegas, kad galėtų atsirėmti prieš Amerikos užsimanymus. Prancuzijos rando laikraščiai atvirai kalba, jog reikalas Mandžurijos gelžkelio gali apeiti vien Maskoliją ir Japoniją, bet ne Ameriką, kuri to gelžkelio ne dirbo.

Reikia todėl tikėti, kad Amerikos užsienių ministerio reikalavimas, neparemtas kitų viešpatysčių, pats per savę turės pulti, smarkus Amerikos išsišokimas sudegs kaip popieros šmotelis, nieko nepalikdamas. Galėtų Amerika paremti Vokietija, bet ir tas yra abejotinu, nes už Amerikos naudą ir Vokietija nenorės erzintiesi su kitoms Europos tautoms. Ir ištikro Vokietijos randui tarnaujanti laikraščiai išsitaria, jog Vokietija vien priima principą, kad Mandžurijoj visos tautos turėtų lygias teises, bet tik ant kiek tas yra galimu. Juk sulyginus visų teises, Europos tautos dėl tolumo negalės išto teip naudotiesi kaip Amerika, kuri yra kur kas arčiau.

Taigi maža yra viltis, kad kokia nors tvirta tauta parentų Amerikos ministerio sumanymą. O be paramos jis turi pulti, nes viena Amerika jį pervaryti ne įstengs, jeigu jos reikalavimui pasipriešįs Maskolija. Kad Maskolija, dėl Amerikos reiklavimo išsižadėtų savo teisių Mandžurijoj, tam sunku tikėti. Nieks be reikalo ne išsižada savo teisių, jų kitiems ne atiduoda. Japonijoj gi ne atsirado nei vieno vekėjo, nei vieno laikraščio, kuris pritartų Amerikos reikalavimui; visi ten Amerikos reikalavimą labai neprilankiai priima. Tas Japonijos neprilankumas Amerikai ir jos neužsitikėjimas gali vien arčiau kvisti Maskoliją su Japonija, priliėti prie prašalinimo visų menesnių nesutikimų. Japonija greitu nusilenks prieš silpną dabar Maskoliją negu prieš Ameriką.

Teisybė, Maskolijoj yra laikraščių manantį, kad Japonija nori pasinaudoti iš dabartinio Maskolijos silpnumo, pradėti naują su ja karą ir visai nustumti nuo Didžiojo vandeno, atimti nuo jos visus Siberijos pajurius. Bet lygiai maskoliškas, kaip ir japoniškas randas pagarsino, jog terp Maskolijos ir Japonijos nėra nei jokių svarbesnių nesutikimų; priešingai, terp senų priešų užsimezga vis ankštesnis draugiškas ryšis. Tam išsitarimui ypač Japonijos politiškų veikėjų galima tikėti, nes turint silpnesnį ir drutesnį priešą, reikia pirmiausiai su tvirtesniu rokundas užbaigti, silpnesnįjį galima kitam laikui palikti; jeigu ne dėl ko kito, tai bent dėl to, kad silpnesnysis tiek blogo negali padaryti.

Taigi išsišokimas ministerio Knoxo ne pataisys prietikių tolimuose rytuose, bet dar labiau priartįs laiką laukiamo netolimoj ateityj susirėmimo Amerikos su Japonija.

ANGLIJA.

Anglijos karalius paleido namon parlamentą, antrą laike savo viešpatavimo. Rods karaliui nusikalto ne parlamentas, bet lordų butas, kuris atmetė parlamento priimtą, ministerių paduotą biudžeto sumanymą, o randas be biudžeto negali apsieiti, tai reikėjo paleisti žmonių balsais rinktus parlamento atstovus, nes lordų prašalinti negalima. 10 d. sausio, 3 val. po pietų parlamente likosi perskaityta karaliaus prokliamacija paleidžianti parlamentą. Naujas parlamentas susirinks 15 d. vasario.

Dabar visoj Anglijoj varoma smarki priešrinkiminė agitacija. Progresistai stengiasi pertikrinti, rinkėjus, jog reikia panaikinti visai stabdantį parlamento veikimą lordų butą susidedantį iš didelių žemės savininkų, kuriems rupi ne krašto gerovė, bet vien jų luomos reikalai. Lordų butas jau ne kartą atmetė parlamento užgirtus naudingus kraštui sumanymus. Kada gersus Glastone parlamente pervarė sumanymą suteikti Airijai autonomiją, tą sumanymą atmetė lordų butas. Airiai todėl nekenčia lordų buto ir mano, su pagelba liberalų, jį panaikinti, arba bent susiaurinti jo privilegijas. Ar tas pasiseks, sunku įspėti. Žinoma, tas paeis nuo to, kokios partijos atstovų dauglausiai išrinks. Jiegu liberalai su airiais turės persvarą, galma laukti visiško panaikinimo lordų buto; jeigu valdžia pasiliktų ir po rinkinių konservatyvų rankose, galima laukti vien aprubežiavimo lordų buto privilėgijų. Liberalai žada ir moterims reikalauti rinkimuose balsavimo teisių.

PORTUGALIJA.

Portugalijoj, juo toliau, juo didesnę įtekmę įgauna respublikonai, karaliaus priešai. Jų buvo nužudytas dabartinio karaliaus tėvas ir brolis, sosto įpėdinis. Pasikėsinimų netruksta ir ant šito karaliaus gyvasties. Jeigu todėl karaliai ir ciecoriai, nieko naudingo ne veikdami, gauna dideles algas, tai algos tos yra už baimę ir pavojų.

10 d. sausio prie rumo Recessidados, kur gyvena karalius Manuel, naktyj stengėsi prisiartinti pulkas nužvelgtinų ypatų. Sargyba pradėjo šaudyti ir tie šuviai labai išgazdino ruimo tarnus ir karaliaus šeimyną. Dabar rumo sargyba likosi žymiai sudrutinta. Paskui policija darė kratas neištikimų respublikonų namuose ir suėmė 40 vyrų, kuriuos nužiuri, jog dalyvavo užpuolime ant karaliaus rumo.

VIDURINĖ AMERIKA.

Išsiųstas Nicaraguos revoliucijonierių vadovo Estrados pas tuomtarpinį prezidentą Madriz tartiesi apie išlygas užbaigimo revoliucijos, jenerolas Diaz prigėrė jurėse. Madriz mano, kad pražuvimas Diazo apsunkįs susitaikymą, nes Madriz Diazą laiko savo asabišku draugu.

Dabar abidvi pusės drutina savo kariškas pajiegas, bet visgi nežinia, ar toms pajiegoms prisieis stoti mušin, ar gal bus galima be jo apsieiti. Gal pasiseks be mušio kariaujančioms pusėms susitaikyti ir užbaigti kraujo praliejimus.

Galima manyti, kad iš gazdinimo prasišalinusio Nicaraguos prezidento Zelaya Amerikos rando bausmėms už nužudymą dviejų amerikonų, išeis toks jau fiasko, kaip iš reikalavimo Amerikos ministerio Knoxo suteikto Maskolijai, kad ji atiduotų Chinams jos padirbtą Mendžurijos gelžkelį. Mexiką neišduos juk Amerikai Zelayos; o jeigu, nusilenkdama prieš Ameriką ir norėtų tą padaryti, tai Zelaya gali visada dunti į Europą, kur jo nei piktumas prezidento Tafto, nei ministerio Knoxo negali pasiekti.

Iš paskutinių atsitikimų galima manyti, kad pradėta Nicaraguoj manyti, kad pradėta Nicaraguoj revoliucija, jeigu greitai ne pasibaigs, išsiplatįs ir ant kitų vidurinės Amerikos respublikų. Pereitą sanvaitę, pastiprinimui revoliucijonierių, Guatemalės prezidentas Cabrera atsiuntė 80 ginkluotų liuosnorių kareivių su kanuolėms, daktarais ir inžinieriais. Mat tokiu budu prezidentas Cabrera mano atsimokėti Nicaraguos prezidentui Madriz užtai, kad jis pakėlė į ministerius jo neapkenčamus jenerolus — Toledo ir Yara. Šitie liuosnoriai revoliucijonierių iždan atgabeno 50-000 dol. pinigų. Kaip sako, prie revoliucijonierių traukia dabar vėl pulkai liuosnorių ne tik iš Nicaraguos, bet ir iš respublikos Guatemales.

Rods 80 liuosnorių kariautojų ne daug sveria, bet reikia neužmiršti, kad tie liuosnoriai dalyvaus revoliucijoj Vidurinės Amerikos respublikoj, kur gyventojai siausmu ir pasilinksminimu laiko karus ir kraujo praliejimus. Be revoliucijų čia žmones ilgai nerimsta. Reikia tik pradžios, o revoliucijos ir naminiai karai apima paprastai visą Viduriną Ameriką. Jeigu susirėmime kariumenių pajiegos prezidento Madriz paimtų viršų, karas išsiplatintų, apimtų ir Guatemalą, nes už suteiktą revoliucijonieriams paramą Madriz turėtų atkeršyti Guatemalei.

Prezidentas Madriz, besigerindamas Amerikai, paskyrė komisiją ištirimui nužudymo amerikonų Cannono ir Grace ir liepė nubausti visus nužudyme dalyvavusius.

PIETINĖ AMERIKA.

Terp gyventojų pietinės Amerikos išpaniškų respublikų didinasi neužsitikėjimas Jungtiniams Valsčiams Šiaurinės Amerikos, kurie garsina savę apignėju savistovystės mažų išpaniškų respublikų, bet ištikro labiau išnaudoja mažas išpanišaks respublikas negu kokia nors Europos viešpatystė. Teisybė, kartais Jungtiniai Valsčiai reikalauja ir naudingų dalykų, bet reikalavimai svetimo krašto savistovei tautai visada nemalonus, ypač kad Jungtinės Valstijos kišasi kartais ir į vidurinius išpaniškų respublikų reikalus, kas, sulyg terptautiškų teisių neišteisinama. Amerikonai mažoms respublikoms ne mėgsta mandagioj formoj reikalavimus statyti, todėl juos ir suerzina.

Pereitą sanvaitę Jungtinių Valsčių pasiuntinys Fox perdavė Ecuadaro randui reikalavimą, kad jis geriau rupintusi apie pagerinimą sanitariškų sanlygų mieste Guayaquil, kur siautėia maras; kitaip pagazdino visišku uždarymu Panamos kanalo apskričio prekėms iš Ecuadoro. Reikalavimas buvo pastatytas šiurkščioj formoj. Ta šiurkšti forma ir suerzino gyventojus. Visų pakraipų laikraščiai užsipuolė smarkiai ant kišimosi ne į savo reikalus Jungtinių Valstijų rando. Kalbina, atmušimui negeistinų besikišimų, susijungti kruvon visoms išpaniškoms respublikoms; uždaryti rubežius ateiviams iš Jungtinių Valstijų, kurie vien riaušes ir vaidus kelia svetimuose kraštuose; vietoj amerikonų, atidaryti rubežius ateiviams iš Europos.

Šimet, mieste Buenos Aires bus visos Amerikos respublikų kongresas apkalbėjimui Amerikos reikalų.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Sausio mėn. Vilniuje pradės eiti mėnesinis laikraštis "Visuomenė". Neužilgo pasirodys jo pranešimas.

Sekmadienį, gruodžio 6 d., val. po piet, ties Veršininkų nežinomas vyras 25—26 metų šovęs iš revolverio į pravažiuojančius vienoje brikoje generolą-leitenantą Akimovą, Vilniaus karo apygardos inžinierių valdybos viršininką ir jo padėjėją, generolą-majorą Pengo. Pastarasai sužeistas kairiojon rankon, perdėm. Pracinąs oficieras sulaikė šovusįjį, kuris buvo bebėgąs. Jisai nesako, kas esąs. Iš kalbos akcento butų lig latvis.

Neseniai rinkėjų bendrovė atidarė Vilniuje naują spaustuvę vardu "Vilniaus spaustuvė" (kampas Odininkų gat. ir Jurgio prosp.). Ties Katedros placiaus tvora inkelta didelė spaustuvės iškaba trimis kalbomis: rusų, lenkų ir lietuvių.

Gruodžio 5 d. Vilniaus apygardos teisme nagrinėta byla 20-ties Vilniaus gub. valstiečių, kaltinamų, kad daužę monopolines. Liudytojų šaukiama į 60.

IŠ KAUNO.

Lapkričio 27 d., Kauno gubernatoriui paliepus, tam tikri valdininkai, ypatinguosius gubernatoriaus paliepimus pildą, krėtė "Saulės" centro raštinę nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakaro. Reviziją darė kuosmulkiausią, žiurėta visų mažmožių. Atrado visus raštus geroje tvarkoje; nieko įtariamo nepasergėta. *R. M.*

("V-tis").

Terp Kauno ir Ukmergės per Jonavą nuo praėjusio rudens pradėjo važinėti du automobiliu, kuriuodu įsitaisė žydų draugija. Važiavimas automobiliais nebrangus ir patogus — tai ne žydiškieji vežėjai. Bet yra juose ir didelė blogybė. Mat, važiuojant šasija, jie labai baido arklius. Dažnai pasibaidę arkliai, sulaužo vežimus ir sužeidžia žmones. O atsitinka, kad ir patįs automobiliai pervažiuoja einatį keliu žmogų. Todėlei Kauno gubernatorius dabar įtaisė automobilių savininkus atsiteisti su visais tais, kurie bus nukentėję per jų automobilius.

Dar kitą žydų kompanija įtaisė automobilius terp Kauno ir Suvalkų, ir terp Senapilės ir Vilkaviškio stoties. Tačiaus vežėjų automobiliai visiškai pavaduoti negali, nėsa, kada daug sniego, jie tur liauties važinėję — per gilų sniegą nepavažiuoja.

Turtingas Kauno pabrikantas, vokietis Tillmansas pastatydino prie savo pabriko teatrą, kame bus daromi vaidinimai darbininkams, ypač gi vokiečiams. Pereitą sanvaitę teatras liko atvertas pirmuojų vokiškų vaidinimu. Pribuvo daug augštų valdininkų, dagi pats gubernatorius.,

Kaune yra daug vokiečių, o vokiškų vaidinimų ikišiol niekur nebuvo; tad šitas Tillmanso teatras padarė pradžią, ir be abejo, atloš didelę rolę gaivinime vokietystės Lietuvos širdyje.

("R. Garsas").

Lapkričio 26 d. Peterburge, pas taikos teisėją buvo svarstoma byla terp buvusio atstovo Povyliaus ir Peterburgo telegrafo agenturos. Agentura teisinosi tuo, kad gavusi žinią apie Povyliaus dalyvavimą eksproprijacijoje iš teip įtikėtino žmogaus kad negalėjusi nepadėtr. Taikos teisėjas siulė susitaikinti. Povyliaus advokatas nenorėjęs teip umai susitaikirti.

("V-tis").

IŠ KAIRIŲ,
Šiaulių valsčiaus.

4 d. lapkričio Kairių klebonijoj buvo valstiečių susirinkimas. Nutarė Kairius, lig šiol buvusius filija, padaryt Kairių parapija. Susirinkime vadovavo klebonai — Pašvintinio Živatkauskas ir Radviliškio Sarapas; jie parapijonims prisakė, kad nenuskriaustų Kairių kunigo, nes dabar kaip bus parapija, tai nedėliomis mišos busiančios veltui laikomos, už parapijonis, ir už tai per metus daug rublių truksę, o viska pabrangę, sunku pragyventi.

Kairių kunigo užlaikymui parapija nupirko 28 deš. žemės, klebonijai visas triobas pastatė, bažnyčią padidino ir visus bažnytinius laiktus įtaisė, kalėdą ("dešimtinę iš tikro, iš pilno)" atiduoda; ukininkai nuo 1 lig 2 rublių, samdininkai įnamiai ir mažažemiai po keletą grivinų; tokiu budu kunigas, kalėdodamas surenka keletą šimtų rublių, mišios po 3 rub., krikštas po 30 kap., nabašninko palaidojimas kiek nuo ko gauna — paima 5 — 7 ir daugiau rublių; dar valdžia algą moka ir kas nedėlią per mišias aukas renka. O dar kiek gauna aukų žąsimis, suriais, kumpiais ir tam panašiais daiktais. Dabar kaip bus parapija dar už "šliubus" gaus po 5 rub. ir daugiau. Paviršutiniai skaitant ant dienos išeina nuo 7 lig 8 rublių. Klebonai Živatkauskas su Sarapu sako, kad viskas brangsta, užtai ir jie savo patarnavimus brangiau skaitą.

Žinau ukininkus, kurie dar maziau už Kairių kunigą žemės teturi, ir tai labai puikiai gyvena, ir jokių pašalinių uždarbių neturi. O musų kunigėlis Staniunas tokio gražaus pinigėlio per šalį uždirbdamas dar pirmą dieną lapkričio iš sakyklos užsakė, kad jam parapijonis pašaro suvežtų. Visą pasaulė "dušių ganytojams" atiduotum ir tai jiems butų mažai.

J-as.

("L. U.").

IŠ ABELIŲ,
Ežerėnų pav.

Abeliuose girtuokliavimas išsiplėtojęs nesvietiškai, ypač dabar, rudenį: geria didi ir maži, seni ir jauni. Mokyklų turime net tris: valsčiaus užlaikomą liadies mokyklą, "Saulės" pradinę mokyklą, ir grafienės Przezdzeskienės mergaičių mokyklą su 4 mietiniu kursu. Bet abeliečiai savo vaikų į mokyklas nelabai noriai leidžia, ypač į mergaičių mokyklą. — Turime ir "Blaivybės" skyrių, bet darbų dar nematyti. *Abelietis.*

("L. U.").

IŠ ŠIDLAVOS,
Raseinių pav.

Valstiečių bankas atpirko nuo generolo Grezevo seniau buvusį Leonevskių dvarą Burbiškius ir išdalijo terp 18 rusų šeimynų. Kaikurie sakosi esą nuo Jonavos. Burbiškių žemė gana gera. Lietuviams bankas tęsiulijo pakraščius, niekam nevertos, kur tikėjosi, kad rusai negalės pragyventi. Buvo užsirašę iš banko pirkti Miežiškių gyventojai. Z.

("V-tis").

IŠ AMALIŲ,
Šiaulių pav.

Ravingo, seniau bene Godlevskių, 700 deš. (Vidurys geras, pakraščiai nekokie) išdalyta 24 senatikių šeimynoms. Iš katalikų Rudzinskis, tegavo 3 deš. ir Baronauskis 15 deš. balų, kurių rusai nenorėjo imti; Cipanienė pati dar nežino, ar jai pripažinta žemė. Vietiniai iš kelių atvėjų kreipėsi į komisiją, į banką, bet nieko nelaimėjo. Komisija liepė palaukti, kol turės žemės, o bankas nieko neatsakė; lygiai ir ministerija. Vieni kolionistai nuo Jonavos, kiti buk nuo Ežerėnų.

("V-tis").

IŠ SKUODO,
Telšių pav.

Musų kampo Žemaičiai iš seno įpročio tebėra linkę gerbti visokiuos šundaktarius. Kas tik kur pradeda žmones ar gyvulius šiokiuo ar tokiuo budu žolinėti, ten jau, žiurėk, iš visų pusių žmonės tvanais kasdieną plaukia. Tikrų daktarų musų kampe netruksta; beveik kiekvienas valsčius turi bent po vieną gydytoją. Šundaktarių yra kur-kas daugiau ir jie už tikrus datkarus turi didesnį pelną; gydymu užsiima dažniausia moterįs. Viena tokia garsi daktarė gyvena Žemelės par.; ktia gi dar gudresnė gretimoj Pikelių parapijoj. Ši duoda kartais labai keistus vaistus. Nuo rožės — juodo katino kraują ir tt. Labiaus už visas yra pagarsėjusi latvė Bierantienė, gyvenanti netoli Laukžemės, Kuršo pusėje. Ši gydo įvairiomis žolėmis nuo visokių ligų: pajuokimo, padyvijimo ir t. p. Didesnės dalies gyvulių ligų priežastis, kaip ir seniaus, musų krašte tebėsanti apžiurėjimas "negero mis akimis"; Mano pažįstamos bobelės mažutį sunų pervirš pagyrusi antra jos kaimynė; bobelė iš išgąsčio ką-tik neapalpo. Kaimynei išėjus, susikurė didelį laužą iš švęstų žolių, ir senų batų padų ir jniko smilkyti vaiką ir ką-tik jo neužtroškino.

Bet galop reikia ir tai pripažinti, jog ir tie šundaktariai kartaisištiesų pagydo ligonį, kurį be jokio pasisekimo yra gydę ir geri daktarai; mat, gamtos turima dar ir tokių vaistų, kurių medicinos mokslas dar nežino. Vieną tokį vaistą nuo rožės neseniai p. Liandsbergis aprašė. Čia bene bus viena iš didesniųjų priežasčių, kad žmonės, kartais daktarus aplenkę, eina prie šundaktarių.

Be šundaktarių seniaus buvo labiausia įsigalėję žiniuonįs; tačiaus šieji, apšvietimui pradėjus kilti, ėmė jau nykti: jų visoje apylinkėje, per 4—5 valsčius beveik nei vieno nebeliko, išskiriant vieną "kartininkę" (iš kartų spėja ateisiančius daiktus), tebegyvenančią Skuode; bet ir tą spragą mums užkiša Latvija. Latvijoj dar vienur-kitur galima sutikti ir žavėtoją (čerauninką), kurie, kaip man rodosi, nevien dėl pelno tuo užsiima bet ir patįs giliai įtikėję savo darbų galybe. *Domažas Treigis.*

("V-tis").

IŠ ILAKIŲ,
Telšių pav.

Girtybė pas mus didinasi. Pirm 10 metų beveik užtekdavo namie dirbto vyno, ir niekas nei nemislydavo kitą nugirdyti, o dabar nugirdymas į madą įėjo. Paima smarkaus spirito, perpila į vyno bonką, užraudonija uogomis ir stengiasi pertikrinti, kad tai iš krautuvės vynas (vartotojų draugijos krautuvė buvo kunigų vedama ir jų rupesniu įtaisyta gėralų skyrius, tai žmonės iš ten trunkų nusiperkę prisigeria, neskaitydami tai nei nuodėme). Tą "vyną" per gvoltą pila moterims ir net mažiems vaikams. Dėlko teip žmonės girtuokliauja? Atsakymas prastas: nors kunigai iš sakyklų kartais ir aštriai atsiliepie apie girtuoklybę, bet savo keliu jie patįs netoli pasilieka nuo kitų. Dalis svietiškosios inteligentijos eina tuom pat keliu, ką ir kunigai, o likusieji, nors ir negirtuokliauja, apkrikštyti bedieviais, neturi visuomenės užuojautos. *Protas.*

("L. U.").

IŠ MARIJAMPOLĖS,
Suvalkų gub.

Lapkričio 24 d. pašvęsta čia iškilmingai p-lės Petronelės Uogintaitės "rankų darbo ir namų vedimo mokykla".

IŠ VILKAVIŠKIO.

Viškaviškio kalėjime sėdi šie neseniai areštuoti politikos kaliniai: Kar. Vaitkevičia, Ona Stikliutė (iš Liepalotų), Lilija Blium (iš Kurliandijos, 16 metų gimnazistė slapstėsi du metu, per laiškus susekė; rasta uždraustų raštų). Nuo seniau sėdi: J. Bagdanavičius ir I. ir S. Dargiai. Paleisti visai: A. Tamašauckas, V. Broniška ir Perliubak. Ištremti: B. Soskin 3 met. per 100 viorstų nuo sienos ir T. Rugienius 2 met. per 100 viorstų nuo sienos. *J. Kalinys.*

("L. U.").

IŠ PILVIŠKIŲ,
Marijampolės pav.

Dar spalių mėnesį Bartininkų kaime pas ukininką Kalekaucką žandarai ir žemsargiai ieškojo prapuolusių nuo geležinkelio plytų. Po jų atsilankymui minėtas ukininkas buvo pas daktarą, surašė abdukciją ir padavė skundą tardytojui. Į sanvaitę po to atvažiavo pas skundiką tardytojas, išklausinėjo liuditojų, ir sakė, kad skundą perduos prokuroruj, o prokuroras paves tyrinėjimą ant žandarų — žandarų viršininkui, o ant žemsargių — žemsargių viršininkui. Kaip bus toliau, paregėsime.

Iš Plioplių Juozukas.

("L. U.").

IŠ ZAPYSKIO,
Suvalkų gub.

Šį rudenį Zapyškio apygardoj atsirado gauja ištvirkėlių, iš kurių vieni užpuldinėja ant pakeleivingų žmonių, grįžtančių per Zapyškį iš Kauno, kiti gi, susitelkę į kuopą, pradėjo vaginėti net iš savo kaimynų visokius daiktus. Štai neseniai užpuolė tokia kuopa plėšikų du vyru iš Panemunės Fergusso parapijos, grįžtančiu iš Kauno. Mat, jiedu, tėvas ir sunus Vaičiunai, grįžo su visokiais pirkiniais; nusileidžiant nuo Dabravalės girutėje kalniuko, tie plėšikai užpuolė ant judviejų. Prišokę prie tėvo, primušė jį lazda ir atėmė pinigus; tada puolėsi prie sunaus, bet tasai, kaipo buvęs Japonų karei kareivis, nesidavė teip lengvai save paimti. Pasiėmęs baslį, pradėjo nuo plėšikų ginties. Tada šitieji, matydami, kad jojo negalima pigiai paimti, šovė į jį. Kulipka pataikė vaikinui į galvą ir sužeidė viršugalvį. Ačių Dievui, kad žaizda buvo ne mirtina; jau vaikinas šiek-tiek pagijo. Iš plėšikų vienas žydiškai kalbėjęs; matyt, ar tik ne buvo koksai iš Zapyškio žydbernis, nes čia tokių žydiškai kalbančių keletas yra. Atsitikimas tyrinėjamas.

Kita kuopa užpuolė ant vieno pliacininko namų Altoniškių kaime ir buvo išvogę kai-kuriuos daiktus. Bet vagįs susekta ir daiktai atimta. Byla pas tyrinėtoją. O čia yra tokių valkatėlių ištvirkėlių keletas. Jie dažnai mėgsta ir terp savęs pasipešti, o naktimis, besivalkiodami, pridirba visokių "sposų" net ir savo kaimynams.

Vaidelutis.

("V-tis").

IŠ LATVIJOS.

Latviai dailininkai ateinančią vasarą ketina įtaisyti Rygoje Dailės parodą. Dėlto jau buvo kreiptasi į Rygos miesto muzejaus direkciją su prašymu, kad perleistų parodos laiku salę. Ilgai laukta atsakymo, ir dailininkai remdamiesi ant priežodžio, kad "visokio gero reikia ilgai laukti", manė, kad salę gaus. Bet šį kartą išėjo priešingai: dailininkams atsakyta, ir dabar expromtu prisieis kito buto jieškoti. Tai kaip einasi Rygoje net su daile. *J. Galdinas.*

("Lietuvos Žinios").

IŠ RYGOS.

Rygos lietuvių Pašelpos Draugijos mokykloje pereitą sanvaitę buvusi revizija. Mokyklų inspektorius (rusas) reikalavęs, kad vaikai butų iš tos dienos pradedami mokyti rusiškai, o ne lietuviškai.

Rygos gelžkelio dirbtuvėse, prie miesto skerdyklų, dirba koks 150 darbininkų. Prastas darbininkas pradžioje gauna 18 rub. mėnesiui arba 60 kap. dienai. Amatininkams mokama nuo 80 kap. ligi 120 kap. Dirbama 9 val. per dieną — nuo 7 lig 6; pusryčiams pusė valandos, o pietums pusantros. Uždarbis Rygos gelžkelių dirbtuvėse gangreit tėra tik pusė, kaip fabrikuose, dėlto kad darbo jieškotojų daug ir žmonės čia veržte veržiasi. Darbas nesunkus, bet biaurus. Daugiausia dirbama prie garvežių. Iš amatininkų ilgainiui kits gali palikti mašinistu. Lietuviai čia gana susipratę: girdėti, kalba lietuviškai, dažnai matyti — skaito atsinešę "Rygos Garsą" ar "Vienybę". Latviai, matydami, kad lietuviai pradeda skaityti ir kalba lietuviškai, jau beapjuokia.

Olis.

Laikraščiai rašo, kad aną naktį gabeno traukiniu naujokus iš Rygos į Tolimuosius Rytus. Naujokai šmė reiškties ir priešinties vedikams. Todėlei kai-kuriuos suėmė žandarai ir pristatė Rygon kareiviškajam viršininkui.

Vargšas bedarbis pirmadienį atėjo prie Ozolino (Rumpenhofo g. 17) ir prašė bent kokio darbo, nėsa jis mirštąs badu. Ozolinas jam darbo neišrado, ir bedarbis išėjo. Po valandos Ozolinas išėjo iš vidaus ir rado tą vargšą ant gonkų. Jam pasirodė, kad anas miega, ir kumštelėjo jį. Bet koks buvo Ozolino nusistebėjimas ir nusiminimas drauge, kada jis pamatė, kad vargšas bedarbis jau negyvas!....

Teip tai žuva vargdieniai žmonės.

Rusiškai-Baltiškasis vagonų pabrikas, dėlei trukumo užšakymų, labai sumažino darbus ir paleido daug darbininkų. Šiomis dienomis ketina atstatyti 500 vyrų.

Kalvinų arba reformatų lietuvių Rygoje pirmiau buvo labai mažai, gal ne viršaus per porą dešimčių ypatų. Bet ir tas mažas skaitlius atkreipė reformatų pastoriaus Kurnatovskio(lenko)akį, kuris, jau nebe jaunas budamas, išsimokino lietuviškai ir, važinėdamas iš Mintaujos, pradėjo sakyti lietuviškus pamokslus reformatų bažnyčioje (ant kertės Koniušenos ir Reformatų gatvių senajame mieste). Dabar gi jau skaitoma lietuvių-reformatų keletas šimtų ypatų, kurie vos sutelpa mažoje bažnytėlėje. Matydama tokį pasisekimą, kalvinų dvasiškija išmokino dar vieną jauną pastorių (Geistą, vokietį) lietuviškai, kuris dabar sako lietuviškus pamokslus kas antrą šventadienį toje pat bažnyčėlėje. Klausytojų prieina visados daug daugiaus negu per vokiškus pamokslus. Teip kalvinai moka savo išpažintojų skaičių didinti.

"Provodniko" fabrikas vis eina didyn. Dabar baigia statyti 2 didžiausią keliais gyvenimais namą, skiriamą naujoms dirbtuvėms. Nauji darbininkai į pabriką priimama jau nebe čia-pat pabrike, bet iš miesto darbo prirodomojo kantoro (Basennaja g.). Tokis budas priėmimo darbininkams esąs patogesnis: prisirašiusieji miesto kantore kandidatai priimami iš eilios ir be tautos skirtumo.

Vienos rygiškės firmos pasiuntinis Adolpas Blokas, atnešęs 8500 rublių krepšyje į Biržos banką, atsisėdo ženklelio parašyti, o krepšį su pinigais pasidėjo šalia. Parašęs nori imti krepšį—o to jau nebėra. Miklaus vagilio buta.

Pereitą sanvaitę iš Šmito magažino, Arklidžių gatvėje, nakties metu vagis išnešę 40 šautuvų ir 20 revolverių. Visi tie ginklai buvę labai brangus ir todėl nuostolis esąs didelis.

("R. Garsas").

APIE LIETUVOS KOLIONIZACIJĄ.

I.

Paskutiniu metu Lietuvos visuomenė gana smagiai buvo sujudinta vyriausybės sumanymais pirkti Lietuvoje dvarus ir dalyti rusams. Dėlei to mūsų atstovai apskelbė laikraščiuose laišką į visuomenę prašydami, kad jiems praneštų tikras žinias apie skiriamuosius rusams dvarus. Apie vyriausybės sumanymą kolionizuoti Lietuvą buvo gana plačiai rašoma musų ir lenkų laikraščiuose. Bet pati vyriausybė ikišiol apie tai mažai garsinosi, varė savo darbą lyg patylomis. Dagi Demidovo, Valstiečių Banko skyriaus Kaune direktoriaus, atsiliepimas ant Lietuvos valstiečių balso, tilpusio rusų laikraštyj "Rieč", yra dar lyg mėginimas pasiteisinti, jog Valst. Bankas neužmiršta ir vietinių gyventojų reikalų.

Bet dabar iššėjęs vyriausybės kaštais naujas veikalas Vilniuje: "Vilenskyj Vremennik" IV aiškiai pabrėžė vyriausybės politiką kaslink musų krašto kolionizavimo. Tos knygos pradžioj Vilniaus general-gubernatoriaus kanceliarijos viršininkas p. Stankevičius pasakoja apie apsigyvenusius musų krašte rusus, kaip vyriausybės veikta įvairiais laikais, kad daugiau priveisus musų krašte rusų. Rusai — kaip sako Stankevičius — pradėję apsigyventi Lietuvoje nuo 16 amžiaus. Buvę tai daugiausia sentikiai pabėgėliai iš Maskolijos dėlei tikybinių persekiojimų. Kaip jie seniau čia gyvenę tikros žinios nėsą.

Pirmutinis vyriausybės sumanymas kolionizuoti rusais Lietuvą kilęs tiktai po pirmajam lenkmečiui, 1839 met. Bet išpradžios tasai kolionizavimo darbas ėjęs sunkiai: nedaug kas buvę padaryta. Dar 1867 m. general-gubernatorius Baranovas aimanavęs, kad per tiek laiko teip mažai buvę nuveikta: tegalėję sutverti rusų dvarininkams vos tik 2 majoratu (Jurbarko ir Tauragės), o rusų valstiečių apgyvendinta tik apie 158 šeimynas.

Ant tikro kelio pastatęs kolionizacijos dalyką tiktai Muravjevas.

Tuojaus po numalšinimui maišto Muravjovas pradėjęs apgyvendinti Lietuvos kraštą rusais dvarininkais ir mažažemiais. Jisai ypač atkreipęs savo domą į rusus-sentikius. 1862 m. buvę Kauno gub. sentikių 13081 žmonių abiejos lyties, apsigyvėnę jie buvo 730 vietų 4 pavietuose: Ežerėnų, Kauno, Ukmergės ir Panevėžio, kituose gi pavietuose sentikių visai nebuvo. Dauguma šitų sentikių dirbo nuomodami nuo dvarininkų žemę; bežemiai gi užsiimdavę vežiojimu, sodininkyste ir dailidystę. Apskritai jų pragyvenimas buvęs neblogas.

Taigi Muravjovas pirmučiausia aprupino sentikius nuomojamomis žemėmis. Jisai 1863 metuose užgynė dvarininkams pasibaigus terminui prašalinti sentikius nuo nuomojamųjų žemių ir imti mokesčių daugiau kaip 3 rub. nuo dešimtinės. Beto sentikiams buvo perleidžiama konfiskuotos žemės nuo smulkių bajorėlių ir valstiečių. Muravjovas buvo įsakęs atiduoti šitiems naujiems gyventojams tuščias, likusias nuo senųjų gyventojų triobas, o teip pat padėti pinigais ir grudais. Muravjovo sunus, buvęs tuomet Kauno gubernatorium, buvo pataręs atiduoti rusų kolionizacijai konfiskuotus didelius dvarus, bet pats Muravjovas tam pasipriešinęs skirdamas tuos konfiskuotus dvarus rusų dvarininkams. P. Stankevičius rašo, kad tai buvusi didelė Muravjovo klaida, nes rusai dvarininkai užvylę vyriausybę. Norinčių gauti dykai žemės terp pravoslavų ir sentikių — bežemių ir buvusių kareivių — pasigarsinę apie 3000 šeimynų. Tuo tarpu smulkesniųjų vietinių gyventojų buvę kaip pats Muravjovas skyrė, tiktai 800 šeimynos. Iki spalių mėn. 1864 m. jau gyvenę Kauno gub. apie 653 rusų šeimynos. Muravjovas teipgi gerai supratęs, naudą, kad rusai apsigyventų vienoj vietoj, — kruvomis. Bet dėlei stokos skiriamos žemės plačiai tai negalėję įvykti. Toksai išskaidimas sulyg nuomonės vyriausybių, esą labai kenksmingas: kolionistai patenka po svetima įtekme. Roděsi, kad kolionizavimas sekasi, bet ištikrųjų nebuvo nusisekęs. 1867 m. Kauno gubernatorius Kaznačėjevas labai juodai nupiešia tuos visus rusus kolionistus. Per 4 metus, tiesa, apgyvendinta 165 vietos su 1206 šeimynomis, kurioms pavesta 18738 dešimt. žem. ir išduota pašelpos visokiais dalykais ant 109825 rub., bet vistik, galima sakyti, visas darbas nuėjęs ant niekų. Dauguma gavę po 9—12 deš. žemės, pragyventi negali, turi ieškoti uždarbių pas vietinius gyventojus, kurie šitų kolionistų labai nemėgsta. Sentikiai pripratę bastytis po svietą nepajiegia apsigyventi ant vietos ir užsiimti ukiu. Pravoslavai atkviesti daugiausia iš Kurliandijos jau pametė "rusų veidą ir papročius", esą labai abejotini, kaipo buvusieji unitai, ir sulyg tikėjimo. Terp kolionistų nesuprantamu budu buvo atsiradę 57 katalikai. Buvę ir tokių rusų, kurie gavę žemės ir pašelpą, pardavę žemę ir pabėgę. Apkainuodamas vertybę žemės, gubernatorius mano, kad vyriausybė išleidus apie 578000 rub. ir 80 valstybinių fermų visai tuščiai, nes toji kolionizacija "negalinti vesti į vietinį gyvenimą rusiškų numanymų". Dėlei to Kaznačejevas pataria visai nustoti užsiėmus kolionizacija.

Panašiai nupiešia kolionistus 1868 m. pulkininkas Saltykovas išsiųstas gen. gub. Potapovo to dalyko tyrinėti į Kauno gub. Todėl gen. gubernatorius Potapovas, sutikus ministerijai 1868 m. visai nustoja lig laikui tokią kolionizaciją daręs.

Pačios vyresnybės prisipažino, jog Lietuvos kolionizacija nenusisekusi. P. Stankevičius visą už tai kaltę suverčia ant Muravjovo įpėdinių: jie nemokėję, girdi, pergalėti įvairių kliučių. Po Muravjovo galvos kolionizacijos dalykais faktiškai užsiimdavę nebe general-gubernatoriaj, o liustracijinės komisijos. Bet toms komisijoms kolionizacija mažai rupėjusi: jos turėjusios daug darbo betvarkydamos visų krašto valstiečių reikalus. Po Muravjovui ypač nemokėta parinkti kandidatai kolionizacijai. Atsiradę visokių vertelgų, kurie gavę žemės, perleizdavę vienatiniams valstiečiams. Kaikur paduodavę prašymus ir katalikai prižadėdami priimti pravoslaviją, jei busią duota jiems žemės.

Nors Muravjovo įpėdiniai apsigyvenusiais kolionistais visgi daug rupinosi: darydavo tiems "rusams poselencams" visokius palengvinimus tai dėlei mokesčių, tai dėl kareiviavimo, duodavo pašelpas: steigdavo mokyklas, kredito draugijas ir tt. Bet vis tai jiems mažai ką padėdavo. Sulyg komisijos protokolo 1872 m. "poselencų" padėjimas nežiurint į didelius vyriausybės rupesčius mažai pagerėjęs. Daugiausia tame esą kalti patįs "poselencai" — kam jie savo ukį mažai daboją, tik nuolat laukią visokių pašelpų nuo vyriausybės.

Ir vyriausybė nebežinojo kas bedaryti: kur gaut ištikimų vyriausybei "poselencų". Teip Muravjovas protegavo sentikius ir buvo prieš vokiečius, tuo-tarpu Potapovas nelabai pasitikėjo sentikiais; jisai atmetė 3000 sentikių prašymų, kurie norėjo iš Rusijos persikelti Kauno gub., bet jisai nieko neturėjo prieš vokiečius kolionistus iš Lenkijos. Teip pat užvylė vyriausybę ir atkviestieji rusai iš vidurinių gub.; daugumas jų sugrįžo atgal.

Gen. gub. Potapovas betyrinėdams "poselencų" padėjimą pastebėjo, kad pavestosios "poselencams" žemės tankiai pereina į vietinių gyventojų rankas.

Todėl general-gubernatorius Potapovas labai norėjo išleisti tokius įstatus, kuriais butų ginama pavestas kolionistams žemes parduoti vietiniems gyventojams. Bet tam pasipriešino valstybinių turtų ministeris Lieven. 1873 m. Lieven nutarę dargi visai nustoti kolionizavus Vilniaus ir Gardino gub. Bet Potapovas savo keliu nuo naujų kolionistų reikalaudavo pasirašyti, kad jie pavestųjų jiems žemių neparduos ne rusams ir nuo vyriausybės toliau nereikalaus jokių pašelpų.

Potapovas teipgi svajojo apie pirkimą nuo vietinių dvarininkų dvarų ir jų išskirstymą kolionistams.

Plačiau buvo vedama kolionizacija sulyg Potapovo išdirbtų kolionizacijos įstatų tiktai prie jo įpėdinių. Nuo 1874 m. iki 1883 apgyvendinta Žemaitijoj 525 šeimynos iš 2262 žm. abiejos lyties. Pravoslavų buvo 372, sentikių — 92, vienatikių — 57. Sulyg užsiėmimo: 193 šeimynos buvusiųjų kareivių, 65 žandarų paoficieriai, 3 buvusieji miškininkai, 4 iš parubežio sargybos ir 12 buvusiųjų valdininkų. Žodžiu, 51 procentas kolionistų nieko bendro neturėjo su žemdirbyste. Žinoma, didelė šitų kolionistų dalis netrukus ar pardavė ar atidavė nuomon gautasias žemes. 1882 m. sulyg reiklavimo gen.-gub. Totlebeno apskaityta, kad iš 1974 vietų 460 tai yra 23% buvo perleista pašaliniams žmonėms. Iš kitų general-gubernatorių ypač rupinosi kolionizacijos dalykais Kochanovas. Jam pridera sumanymas pavesti kolionizacijai "instrukcijinius" dvarus ir pirkti su pagelba Valstiečių Banko privatinius dvarus.

Bet tie Kochanovo sumanymai tuomet nebuvo priimti finansų ministerio Bunge.

Beto Kochanov pirmasai paakino ministerius, kad kolionizacija sentikiais, gali but išnaudota netik prieš lietuvius ir lenkus, bet ir prieš vokiečius iš Pabaltijos ir Prusų.

Du kiti general-gubernatoriai Orzevskis ir Trockis mažai ką padarė dėlei kolionizacijos. Prie Trockio 1900 m, buvo tirinėjama kolionistų padėjimas. Pasirodė, kad nuo 1863 m. iki 1900 m. apgyvendinta Kauno gub. 2129 šeimynos "rusų poselencų" ant 33-637 dešimtinių valstybinės žemės, tačiaus gautas vietas apleido 593 šeimynos ir į vietinių valstiečių rankas perėjo 21,8% dovanotosios žemės.

Be to 1876—1901 m. buvo išleisti įstatai, kuriais padidinta plotas rusų apgyventos žemės. Sulyg tų įstatų: sentikiai nuomininkai lieka amžinais činšininkais, o paskui ir savininkais. Tokiu budu skaitlius rusų šeimynų turinčių žemę padidėjo ant 1000.

("Lietuvos Žinios").

IŠ AMERIKOS.

RADO TUNELĮ VEDANTĮ Į BANKĄ.

New York. Gyvenantis vienų namų kelnorėj Isidor Garbus atbėgo į policiją ir pranešė, jog prapuolė jo svainis Finkelstein; jog po malkoms rado olą ir mano, kad toj oloj jo svainį nelaimė patiko. Policija susekė, kad tai ne menka kokia ola, bet tunelis nukastas per gatvę, viena dalis vedė prie banko, kita į jubilierio krautuvę. Tunelis ties gatvės viduriu buvo užgriuvęs ir gal užgriuvo ir jo dirbėją Finkelsteiną. Pranešęs apie tai Garbus tapo suareštuotas.

BRANGUMAS PRODUKTŲ.

Visi rėgojasi ant brangumo valgio produktų. Kas gi tą brangumą padaro? Farmerys auginantis produktus, ar kiti? Painsime tik porą pavyzdžių. Michigane yra daug vaisinių farmų. Bačką obuolių farmerys parduoda, su prisiuntimu Chicagon, už 1 dol.; atskaičius išlaidas, farmeriui už viską lieka nedaugiau kaip 60c. Tuom tarpu vaisių pardavinėse už obuolius ima 2—5c už vieną. Už vyšnių bušelį didieji vaisių prekėjai farmeriui moka 1 dol. ir jis pristato jas savo lėšomis Chicagon. Tuom tarpu Chicagoj vyšnias parduoda po 12½—15c. už kvortą, tai už bušelį išpola $4.00—4.80. Taigi aišku, kad didžiausią pelną iš vaisių turi ne jų augintojas, bet, tie kurie prie auginimo nieku ne prisidėjo. Tas pats yra ir su kitais produktais.

JUODOSIOS RANKOS DARBAS.

New York. Nuo gyvenančios čia italijonės Jozefinos Genzardi Juodoji rnka pareikalavo 800 dol. Kadangi moteris pinigų ne davė, tai atėjo į jos gyvenimą du vyriškiai, pririšo ją prie kedės ir namus uždegė. Ji, atsipeikėjus nuo išgąsčio matė vis arčiaus einančią liepsną, bet nuo kedės negalėjo pasikelti. Patėmijo vienok ugnį kas nuo gatvės ir davė žinią ugnagesiams, kurie dar į laiką atkako ir moterį nuo mirties išgelbėjo.

SNIEGO DARGANA.

Winnipeg, Manitoba. Laike paskutinės sniego darganos, siautusios išilgai Minneapolis, St. Paul & Soult St. Marie gelžkelio, sušalo šešios ypatos: šerifas iš Weyburn, keturi vyriškiai ir viena moteris. Rado vieną negyvą vaiką įsikasusį į šieną su dviem seserims. Mergaitės buvo dar gyvos.

NUSIBANKRUTINO.

Cleveland, O. South Cleveland Banking Co. uždarė savo banką, inkorporuotą ant 150000 dol. Bankas turi depozitų už 2 milijonu doliarių. Atseis gal depozitoriams nemažai pinigų žudyti.

SLIDUS LEDAS.

New York. Čia dėl slidumo pasiliovė vaikščiojimas gatvėmis. Ligonbučiuose yra apie 700 žmonių sužeistų parpuolus ant gatvių; trįs ypatos tapo užmuštos, o vienas vaikas sušalo.

TEISINGAI.

Cleveland, O. Čianykštė miesto roda užgyrė padavadijimą, kuriuom uždeda bausmę 100 dol. ant teatro direktorių, kurie leis eiti į vietas teatro lankytojams prasidėjus perstatymui. Padavadyjimas teisingas, tik kaszin, kaip teismai į tai žiurės.

SUSTABDYTAS GELŽKELIO TRAUKINYS.

Salt Lake City, Utah. Netoli Calient, Nev. tvanas sulaikė San Pedro, Salt Lake & Los Angeles gelžkelio traukinį. Traukinyj yra apie 150 važiuojančių. Kadangi traukinyj yra pakaktinai valgio produktų, tai bent važiuojanti badu nekenčia; bet anglys išsibaigė, todėl apkurimui vagonų renka vėžių medines paramas. Kadangi telegrafų vielos buvo nutrauktos, tai tik dabar dažinojo apie traukinio nuklimpimą.

KONTRABADISTĖS.

New York. Čia likosi suimtos dvi chicagietės moterys, Mary Weber ir Catharina Schwarz už įvežimą moteriškiems drabužiams audinių iš užsienių be muito. Juodvi užmokėjo bausmės po $7500. Skundėjas užtikrina, jog šituodvi moterys per paskutinius keturis metus įgabeno be muito prekių už $100000.

ŠLIUBAS PRIE MOTINOS KUNO.

Sterling, Ill. Krasos urėdninkas Ira White ir augštesnės mokyklos mokytoja Elmada Gonigan likosi suvinčiavoti prie pasimirusios motinos kuno. Mat motina, mirdama, reikalavo, kad juodu imtų tuojaus šliubą.

NERADO ŽMOGĖDŽIŲ GYVENTOJŲ.

Keli kalifornięčiai atlankė garsią salą Tiburon, Kalifornijos užlajoj, kur ėkėjo rastė žmogėdžių žmonių tauta. Apsiriko vienok. Ant tos salos žmonių nerado, ji apgyventa vien laukinių žvėrių ir milijonų laukinių karvelių.

MUSIS SU PLĖŠIKAIS.

Ypsilanti, Mich. Atkakus čia traukiniui su auksu, stacijos urėdninkai suėmė tris nužiurėtus vyrus besisukinėjančius prie traukinio. Tuodu vienok išsitraukė revolverius ir nušovė bagažo prižiurėtoją, o bilietų pardavinėtoją mirtinai sužeidė; bet visgi trįs vyrai tapo suimti.

ATSTATĖ NUO VIETOS GIRIŲ UŽVEIZĖTOJĄ.

Washington, D. C. Prezidentas Taft atstatė nuo vietos girių užvelzėtoją Pinchotą už laišką rašytą senatoriui Dolinger, kuris jį perskaitė senate. Rašte tame buvo išduotos tulos paslaptys. Pinchot vienok ne nusiminė, bet tiesiog atkako kongresan ir geriau dar paaiškino savo apkaltinimus. Nereikia užmiršti, kad Pinchot Roosevelto girių užveizda paskirtas ir yra jo draugu. Reikia manyti, kad jo atstatymas pagimdys nesutikimus Tafto su Roosevelto draugais.

APSINUODINO.

Syracuse, N. Y. Čia nuo teip vadinamo "Cream Puffs" ir "Chocolate Eclaires" apsinuodino 27 ypatos. Trįs iš jų turbut turės mirti. Viena ypata apsinuodino nuo sudarytų blekinėse pupų.

SUŠALO 75 JAUČIAI.

Federal, Ill. Sniege nuklimpo čia gabenantis Chicagon jaučius traukinys. Kol jį tarnams pasisekė paliuosuoti, sušalo 75 jaučiai.

NUTEISĖ.

New York. Teismas nuteisė mokėti 25 dol. bausmės 4 streikuojančioms bliuzių dirbėjoms už laikymą sargybos prie dirbtuvių. Merginos bausmę užmokėjo vienais centais. Suskaityti juos teismo urėdninkams užėmė beveik valandą laiko.

POPIEROS TRUSTAS TEISMAN PADUOTAS.

New York. Sanjunga popieros fabrikantų likosi teisman paduota už suokalbį ir išnaudojimą žmonių. Prie sanjungos priguli 140 popieros dirbtuvių.

TRUKSTA ANGLIŲ

Beloit, Wis. Čia truksta jau anglių. Jeigu jų ne atgabęs, reikės uždaryti visas mokyklas ir dirbtuves, nes jau dabar truksta anglių jų apkurimui.

TURBUT PROTAS SUSIMAIŠĖ.

Bullinger, Tex. Netoli nuo čia gyvenantis farmeris Kimbler, su kirviu užmušė savo pačią, šešių metų sunų, trijų metų dukterį ir 20 metų giminaitę pavajingai sužeidė. Atlikęs su šeimyna, su peiliu pats perpiovė sau arteriją.

SUAKMENĖJĘS KELMAS.

Sydney Mines, Canadoj.

Čia anglių kasyklose, giliai po žeme tapo atrastas kelmas jau suakmenėjęs. Tai stebuklingas (čia jokio stebuklingumo nėra. Red.). budas Nusileidus į olą, reikia 40 minutų eiti prie savo darbo ir tai po jurėms, o viršuj vanduo ir garlaiviai plaukioja, apačioj sausa.

Bagrona Ant.

BURCEV ATKAKS AMERIKON.

New York. Atkakęs Amerikon ant garlaivio "Adriatic" jaunas žydas, Izaakas Eliaševič pranešė, jog atkanka čia ant garlaivio "St. Louis" iš Paryžiaus garsus caro šnipų išdavinėtojas, maskoliškasis revoliucijonierius Burcev. Burcev renka dabar medegą išrodymui, jog Peterburgo policijos perdėtinį Karpovą nudėjo rando šnipai.

SVARBUS IŠRADIMAS.

Prašalinimui traukinių susimušimų, kurie Amerikoj net per tankiai atsitinka, paduotas gelžkeliams naujas išradimas išbandyti. Tasai naujas išradimas ne tik parodo, ar, vežės liuosos, bet prietaisa, jeigu ne liuosos, pati stabdo traukinį. Mėginimai pasisekė kuo geriausiai. Bet įvedimui naujos prietaisos reikia dar trečiąją vėžę pridėti ant visų gelžkelių, kas reikalaus labai didelių išlaidų.

VANDENS NUNESĖ INDIJONŲ KAIMĄ.

Flagstaff, Arizona. Šitose aplinkinėse, užtvinę vandens su visu nuplovė indijonų Suvaisia kaimą. Ar prie to prażuvo kiek žmonių, dar tikrai nežinia.

NE DUOT IR NEIMTI.

New York. Ateivių užveizdos urėdninkams, specijališku padavadijimu tapo uždrausta davinėti kokias nors dovanas perdėtiniams, teipgi imti kokias nors dovanas nuo ateivių arba nuo garlaivių kompanijų.

GAISRAI.

Peorria, Ill. Sudegė čia arklidės Hovendo. Besigelbėdama iš degančios triobos iššoko nuo augštutinių lubų ant gatvės moteris Lenton Davidson su dvejatu vaikų. Visi trįs užsimušė. Sudegė ir trįs arkliai.

St. Louis, Mo., 7 d. sausio užsidegė čia barzdaskutykla esanti apačioj Cambridge ir Barnum hotelio. Ugnis greitai išsiplatino ir apėmė visą hotelį. Vienas ugnagesys sudegė, šeši tapo pavojingai apkulti. 200 hotelyj apsistojusių svečių ugnis naktyj išvijo ant gatvės tik naktiniuose drabužiuose, daugelis nespėjo nei kojų apsiauti. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant 150000 dol.

Burnside, Ky. Miestelyj Planem sudegė namai Mortos Cardes. Ugnyje prażuvo dvi moterys ir trejatas vaikų.

Roanoke, Va. Sitose aplinkinėse išdegė miestelis Bramwill. Nuostolius ugnies padarytus skaito ant 250000 dol.

Pittsburg, Pa. Sudegė čia trijų šeimynų apgyventi mediniai namai. Sudegė teipgi dvi ypatos, viena pavojingai tapo sužeista, o likusiems namų gyventojams su dideliu vargu pasisekė gyvastį išnešti.

NELAIMĖE ANT GELŽKELIŲ.

Erie, Pa. Netoli nuo čia pasažierinis traukinys įbėgo į prekių traukinį. Prie to 3 ypatos tapo ant vietos užmuštos, o daug žmonių likosi sužeistų.

Pittsburg, Pa. Tunelyj netoli West Alexander, Pa., susimušė du gelžkelio traukiniai. Prie to vienas gelžkelio tarnas tapo užmuštas, o keturi sunkiai sužeisti.

VĖTROS.

Naujos Skotijos pakrantėse siautė smarkios vėtros, laike kurių prażuvo 12 žvejų laivelių su 60 žvejų. Užkilus vėtrai, žvejojo 25 laiveliai; 13 laivelių prisigriebė prie kranto, bet kas su kitais atsiko, nežinia.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Pereitą sanvaitę Jungtiniuose Valsčiuose buvo išviso 271 nusibankrutinimas, arba ant 14 daugiau negu užpereitą.

¶ Visi besistengimai sutaikyti šiaurvakarinių gelžkelių kompanijas su streikuojančiais vežių nustatytojais pasuliko be vaisių; tarybos likosi su visu pertrauktos.

¶ *Rock Island, Ill.* Dėl anglių stokos likosi uždarytas čianykštis arsenalas ir per tai 1700 darbininkų neteko darbo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

NĖRA KĄ KARŠČIUOTIS.

"Katalikas", straipsnyj "Jubiliejaus reikale", tilpusiame No. 1 šių metų, teisina pasielgimą komiteto svarstančio, klausymą, kaip apvaikščiot sukaktuves mušio prie Gruenwaldo, kurts nusprendė nesusidėti su lenkais, bet tas sukaktuves apvaikščioti skyrium; sako, jog su ta nuomone sutiko plačioji visuomenė, ką parodo platus raštai J. Veiraičio, Arlausko, Dr. A. Rutkausko ir kitų.

Ir štai, girdi, "Lietuva" pataria lietuviams mušio prie Gruenwaldo sukaktuves apvaikščioti drauge su lenkais. Taigi mat "Lietuva", "Kataliko" nuomonėj, nusideda prieš visuomenę.

Gal ir nusideda nuomonėj rašiusių "Katalikui", bet ar tie raštininkai yra visuomenė ir kas jiems suteikė teisę visuomenės vardu kalbėti? Nei "Lietuva", nei "Katalikas", nei Veiraitis, nei Arlauskas, nei Dr. Rutkauskas negali visuomenės vardu kalbėti, nes ne tveria visuomenės. Visuomenėj yra žmonės visokių pažiurų, ne viši teip mano, kaip "Katalikas", "Lietuva", Dr. Rutkauskas ir kiti norėtų. Todėl išaiškinimui kokio svarbaus klausymo turi turėti tiesą kalbėti žmonės ir kitokių pažiurų, o tik iš tų balsų galima spręsti, kokia visuomenės yra nuomonė, kurios ideališku tarnu perstayti bando savę "Katalikas" ir jo sandarbininkai ir pritarėjai.

Kaip apvaikščioti tas sukaktuves, žinoma, sprendimas priguli visuomenei ir kad ji žinotų, kas lenkų daroma, "Lietuva" tos visuomenės informacijai ir rašė, ką girdėjo ne nuo lenkų, bet nuo slovakų ir čekų, butent, kad lenkų manoma mušio prie Gruenwaldo sukaktuves panaudoti demonstracijai prieš ryjančius smulkesnes, silpnesnes tautas vokiečius. Visuomenė tegul todėl ir sprendžia, ar kelti tokią sujungtų tautų demonstraciją, ar ne, nes kelti skyrium ir dagi šnairuojant vokiečių ryjančioms tautoms viena ant kitos, neturėtų prasmės, tokios smulkios demonstracijos vokiečių nenugazdys.

Kaip žinome (teipgi žinia ne iš lenkų ganta) čekai ir slovakai, bent Chicagoj, mano eiti išvien su lenkais; Maskolijoj, gi rusinai ir baltarusiai atsisako dalyvauti lenkų rengiamame apvaikščiojime. Todėl ir lietuvių visuomenė turi pati pasirinkt, kaip tas sukaktuves apvaikščioti, ar tą apvaikščiojimą panaudoti kaipo demonstraciją prieš vokiečius, ar vien kaipo paminėjimą pergalėjimo vokiečių zokono, susijungusių lietuvių, lenkų, totorių, maskolių, baltarusių ir rusinų. Demonstracijos turi vertė, jeigu jas kelianti atstovauja didesnę pajiegą. Apvaikščiojimuose pergalėjimų turėtų dalyvauti visi prie pergalės prisidėję, taigi mušyj dalyvavę. Atskirai nebutų prasmės nei demonstruoti, nei džiaugtiesi iš pergalės, jeigu nevisi dalyvautojai apvaikščiojime dalyvautų. Teip mums tie dalykai išrodo. Bet mes kalbame savo vardu, o ne visuomenės.

Jeigu dėl to apvaikščiojimo terp mus turėtų kilti vaidai, tai musų nuomonėj, geriau visai nuo iškilmingo apvaikščiojimo atsisakyti. Pakaktų mišių bažnyčiose; nes vaidai daugiau mums blogo atgabentų, negu apvaikščiojimas naudos suteiktų. Ir demonstracija Amerikoj pakelta ne turėtų didelės svarbos. Juk Amerika nepagelbės Europoj vokiečių ryjamoms tautoms; nors ir norėtų, pagelbėti negalės, bet Amerikai ir noro gelbėti kitus truksta.

Jeigu dėl apvaikščiojimo sukaktovių mušio prie Gruenwaldo terp mus pačių turėtų gimti vaidai ir nesutikimai, ko mes ir be to apvaikščiojimo turime už kiekvieną mažmožį daugiau negu reikia, tai musų nuomone, geriausiai butų laikytiesi noumonės išreikštos V. Rutkausko, jo straipsnyj tilpusiame "Lietuvoj", kuris, kaip manome, savo straipsnį rašė apkalbėjęs dalyką su broliu daktaru: palikti visai nuošaliai atsitikimus buvusius pusė tukstančio metų atgal ir užtai dar vaidus kelti, geriau labiau rupintiesi dabartiniais ir ateities musų reikalais, kurių mes turime be galo daug; visų aprupinti priderančiai neįstengiame.

"Katalikas" rugoja, kad dėl "Lietuvos" patėmijimo lenkiškieji laikraščiai giria "Lietuvą", o peikia "Kataliką". Jeigu teip daro lenkiškieji laikraščiai, tai ir su rugojimais reikia prie jų kreiptiesi, nes jie tą daro be susižinojomo su "Lietuva" kuri nei nežino apie tuos lenkiškų laikraščių pagyrimus. Patėmijimas, "Lietuvoj" tilpęs parašytas be jokio susižinojimo su lenkiškais laikraščiais. Tikimės, kad "Katalikui" to pakaks ir bent visuomenės ne reikės pagelbon šaukti. Ne reikia geisti, kad visi šoktų sulyg vienos dudos putimo, orchestroj visoki instrumentai reikalingi.

IŠ CLEVELAND, OHIO.

Po nesusipratimų terp savęs, čianykščios lietuviškos organizacijos nors kartą susirišo vienan ryšin. Laike tautiškojo Susivienyjimo seimo 1908 m. paskutiniu kartu, žybtelėjo nesusipratimo kibirkštelė ir užgeso. Laike Rymo K. Susiv. seimo 1909 m. norėta atnaujint nesusipratimus, bet be pasekmės. Dabar kaip rodos Clevelando lietuviai stipriai terp savęs susirišę. Tas pasirodė pirmą dieną sausio šių metų, nes tą dieną skaitlingai lietuviai viešai pasirodė, trečią valandą po pietų ant Acme salės. Dar jaunas lietuvis kas benas užgriežė gražią įžengą. Paskui pasirodė ant scenos chora lietuviškų mergaičių, baigusių perreituose metuose švento Jurgio lietuvišką mokyklą, dainavo: "Sugrįžk, sugrįžk sunau Lietuvos" ir "Jaunimenės dainą". Potam ta-

Imperfect in original

po atlošta trumpa komedija — "Vienas iš musų turi apsivesti". Roles gerai lošė, su grynai lietuviška iškalba sekančios ypatos: Antanas Bukauckas, Simonas Kinutis, Agota Preikiutė ir Vladislova Noreikaitė. Laike dainų ir perstatymo lietuviai, kurių buvo su viršum 2000 ypatų, užsilaikė kuopuikiausiai. Po perstatymo griežė lietuviškas benas smagius šokius. Linksminosi lietuviai ir lietuvaitės iki vėlam vakarui. Nors salėj buvo daug lietuvių, nors buvo ten katalikų, evangelikų, socijalistų, šliuptarnių ir neprigulmingų, vienok jokių išmetinėjimų vienas kitam nebuvo. Meilė broliška matyt buvo visur. Pasilinksminimas užsibaigė vėlai vakare. Įplauka siekė apie $300. Paskirtas pelnas lietuviškai mokyklai.

J. Vitkauskas.

IŠ RUSSELTON, PA.

Lietuvių čia gyvena ne mažas skaitlius (tai maž daug kiek? Red.). Visi dirba anglių kasyklose. Apšvietimas jų žemas; viešų jų darbų nematyt. Laikraščių ir knygų skaitytojų mažai. Veik visi yra dzukai iš Vilniaus gubernijos, daugume sulenkėję. Jeigu išgirsta ką lietuviškai kalbant, tai šaukia, buk lietuviai ne katalikai; daugumas savę vadina lenkais. Svarbiausias jų pasilinksminimas — tai alutį maukti; ir moterelės ne atsilieka. Nėra tos sanvaitės, kad terp čianykščių lietuvių čia ne butų muštynių.

Darbai eina čia gerai, nors užmokesnis menkas. Po mašinoms moka po 28c., o kitiems po 42c. Unijos čia dar nesutvėrė, nes nevisi jos nori. Yra čia 3 kasyklos — vienos senos ir 2 naujos. Yra dar vienos kasyklos netoli. Neseniai kacapai užmušė vieną lietuvį Juozą Verpatinskį. Juos buvo suėmę, bet kad kaltės ne prirodyta, tai jie tapo paleisti. Užmuštąjį palaidojo ant katalikiškų kapinių; Jis paėjo iš Raseinių pav., nuo Skaudvilės. Ar paliko jis kiek pinigų ir kur jie sudėti, jeigu liko, nežinau. Bene prigulėjo į kokią draugovę, bet nežinau į kokią. Girdėjau, kad jis turi trįs seseris kur ten aplink Chicagą.

Neseniai pribuvęs.

IŠ EAST ST. LOUIS, ILL.

Čia gyvena diktas lietuvių burelis, bet prakilnesniais darbais jie negali girtiesi. Yra čia 87 kuopa L. S. S. ir 88 kuopa S. L. A. ir trįs paslėpinės draugijos vyrų ir viena moterų. 26 d. gruodžio kuopa S. L. A. parengė balių su prakalboms. Žmonių atėjo ne daug ir terp tų pačių atsirado ardytojai tvarkos ne vien vyrai, bet ir iš teip vadinamos gražiosios lyties. Pradėjus kalbėtojui kalbėti, tvarkos ardytojai sutaisė chorą ir pradėjo angliškai giedot.

Darbai šiuom kartu pradeda eiti čia geriau; dabar ir iš kitur pribuvusiam nesunku darbas gauti. Lietuviai veik visi turi darbą, bet dirba jie skerdyklose. Kitur dirbdami vis šio to pramoktų, skerdykloj gi nieko ne pramoks; ir užmokesnis jose menkas.

Repkus.

IŠ BALDVINSVILLE, MAS.

Darbai pas mus truputį pagerėjo, dirba ir naktimis kaikurios dirbtuvės.

Lietuvių yra pusėtinas burelis, daugumas jų paeina iš Vilniaus gubernijos, Trakų pav. Daugumas jų sulenkėję. Knygų ir laikraščių ne skaito, sunku juos prie skaitymo pritraukti. Bandžiau jiems duoti knygelių ir laikraščių pasiskaityti dykai; tuli ėmė, bet knygų nesugrąžino, vieni išmėtė, kiti, išvažiavę kitur, gal išsivežė.

Gyvena jie susigrudę mažuose ruimeliuose, gyvenimai užlaikomi ne švariai. Kaip kur yra apie 10 kampiniinkų. Langų niekuomet neatidaro, ruimų nevėdina; toki ruimai nesveiki, teip gyvenanti gauna džiovą ir keletas lietuvių su džiova sugrįžo tėvynėn ir ten pasimirė. Žiemos laike gyvenimų neapkuria, tiek šilumos į ruimus įneša, kiek jos buva verdant valgyti.

Vagystos irgi gana tankiai pasitaiko. Neseniai vienas lietuvis pasėvė lenkę merginą, kuri ir dabar nešioja kulką; daktarai negalėjo kulkos surasti ir išimti. Šovėją lietuviai paslėpė, sudėjo pinigų, kad galėtų kitur išvažiuoti,

Pereitą gruodžio mėnesį atsibaldė čia, kaip sakėsi iš Philadelphios koksai galicijonas ir žadėjo čia čeverykų dirbtuvę statyti; vienam lietuviui, Slasauckiui žadėjo sargo vietą duoti ir algos 15 dol. sanvaitėj. Slasauckis teip tam galicijonui tikėjo, kad noriai butų viską atidavęs. Mat Slasauckis turi namelius vertės 700 dol., už kuriuos ratoms išmokėjo 1400 dol., o 600 doliarių liko išmokėti. Tas galicijonas apsigyveno pas Slasauckį. Ant rytojaus, išėjus visiems darban, svečią paliko namieje bemėgant. Pietų laike vienas burdingieris, parėjęs namon, rado atlupinėtus kuparėlius ir visas pakavones išverstas. Vienam paėmė 80 dol. ir laikrodėlį, kitam 60 dol. Ir svečias dingo už devynių kalnų. Iš Mankevičiaus valgomų daiktų ir mėsos pardavinės pavogė 20 dol.

Mat tamsuną žmogelį išnaudoja kas tik nori. Teisingam jie netiki, o koks niekšas prigavėjas vis moka prie lietuvių prisišlieti, prisikalbėti, ir niekšams vis sekasi tąkius išnaudoti. Todėl šiuose metuose baldwiniečiams priderėtų nepasiganėdinti alaus bačkute, bet priderėtų ir laikraščių išsirašyti.

J. Slitskis.

VISUOMENĖ, SAKYK!

Tris mėnesius rengiausi. Skaičiau sanvaites ir dienas, kiek dar belieka iki gausiu pamatyti pirmą lietuvišką operą "Sienapiutę" ant scenos Šito savo laukimo sapnuose aš mačiau, kaip prie puikios miestinės svetainės bilietlangio žmonės eilėmis grudasi per viens kitą, visi ištroškę pamatyti tą pirmą musų kulturybės šventę, idant ją įbriežti giliai savo omenin ir paskui ilgai džiaugtis jos minėjimu; jie perka bilietus ir, nusipirkę, linksmais veidais eina vidun. Ant galo bilietai visi išsibaigė ir buriai žmonių yra grąžinami atgal. Koki jie nelaimingi! Jiems neteks tos didelės musų tautiškos šventės pamatyti, nes svetainė pilnutėlė žmonių. Visos sėdynės užimtos ir pažiurėjęs per svetainę, matai tik galvas marguojant, trumpais ir ilgais plaukais, ilgieji visaip suraityti ir blizgučiais išsagstyti; netruksta nei žilgalvių, nei plikių. Kiekvienas akis išpėlinęs su laukstumu žiuri į kurtiną. Antgalo pasikelia geležinė kurtina ir iš poscenio išeina iškilmės surengėjas, p. Petrauskas. Jo useliai gražiai suraityti, akįs linksmos, veidas rodo pasitenkinimą. Jis sėdasi ir jo vedama orchestra užtraukia ouverturą. Pasipila lietuviškos dainos balsai ir plaukia puikiomis meliodijomis vienas po kitam; visą svetainę pripildo dangiška harmonija ir malioniai glosto klausytojų jausmus. Ouverturai pasibaigus, pasikelia antra kurtina ir ant scenos pasirodo didelis giesmininkų choras — šienpiuviai ir grėbėjos: šienpiuviai piauja, grėbėjos grėbia ir visi linksmai krykštauja, šnekasi ir dainuoja. Koki jie laimingi, kaip jie moka linksmintis, kokia jų nekalta išvaizda, kaip jų dainos klausytojus apžavi, susiliedamos su vyturio ir lakštingalo balsais, padaromais orchestriniais instrumentais! Klausytojai gėrisi ir džiaugiasi matomu reginiu ir dainos balsais; toliaus jie susigraudina ir tyliai braukia ranka riedančias ašaras sau nuo skruostų.

Antgalo vaidinimas pasibaigė ir kurtina leidžiasi žemyn. Bet klausytojai neatleidžia. Pleška-poška svetainė nuo delnų plojimo ir labai šaukia išeiti chorą ir kompozitorių. Jų noras išsipildo; kurtina vėl pasikelia ir chorininkai su savo vadu pryšakyj lenkiasi publikai. Dar didesnis triukšmas svetainėj pakįla ir nuo svečių pasipila ant chorininkų visas puokštinis lietus, kuomet maža mergaitė kompozitoriui paduoda didelį-didelį gėlių pundą, kurį jis priima, maloniai nusilenkdamas dovanotojams....

Tokios tai svajonės per tris mėnesius vaidėsi mano galvoj, kurias aš laukiau išvysti. Bet ne pamačiau, ko laukiau.

Penkiolika minučių po dviejų jau aš buvau vietoje ir laukiau pradžios. Publika dar rinkosi įšlėto po vieną, bet vietų buvo gal daugiau kaip du trečdaliu tuščių. Perėjo penkios minutos ir mano šalesėdis, į laikrodį pažiūrėjęs, ėmė puryti, kad rengėjai savo žodžio nelaiko ir sužėjusius svečius vargina laukimu. Vienok, nežiurint į tokią mano kaimyno nekantrybę, dar dešimtį minučių parsiėjo laukti.

Ant galo iš poscenio su paskuba išėjo susimąstęs p. Petrauskas, pabaigęs veidus choriniokams raudoniu tepti ir barzdas bei usus klijuoti, grimiruotojui neatėjus. Mat sukalbėtasis grimiruotojas, garsusis "Milijonų Vandenyj" autorius, sumanė šposą iškirsti ir, ėmęs, neatėjo, savo žodį, turbut, į kišenę įsidėdamas. Šito mano svajonės sapnuose nebuvo

Teip pat ir toliaus nebuvo teip, kaip aš savo svajonės sapnuose buvau matęs. Išgirdau muziką, pamačiau visą chorininkų-vaidelinčių burį baltuose kaip sniegas rubuose aplink aukurą sustojusių ir giedančių giesmę Perkuno garbei; paskui mačiau šienpiuvius ir grėbėjus lankoje, bet vis tai nebuvo teip, kaip aš buvau laukęs. Kuomet muzika, pagavusi mano jausmus, nešė mane su jais ant savo galingų sparnų į puikiausią Lietuvos puokštynę, tai veikėjai ant scenos tankiai priminė man, jog aš tėbesėdžiu tik paprastoje vaidentuvės (teatro) svetainėje. Nors vieni jų ir labai gerai savo tiksmes atliko, bet kiti negalėjo užmiršti, jog jie yra tik "Džanai" ir "Mėrės". Antgalo počioj veikalo gražumoj chorvedis barkštelėjo lazdele į estradą ir kaip vijurkas ėmė suktis, chorininkams duodamas suprasti, kad jie negerai gieda. Bet šita jo prasarga buvo velta ir pati veikalo gražuma likosi sugadinta.

Vienok, nežiurint į tas visas vaidenimo trukybes, mano akįs apsipylė ašaromis nuo tų įspudžių, kokius man suteikė operos klausymas ir man viso mano vyriškumo reikėjo (kurio dar, rodosi, turiu siektiek) sulaikymui jų nuo byrėjimo per skruostus. Visgi tai buvo mano sielai didelė šventė. Neabejoju teipgi, kad ją rado ne vienas iš atsilankiusių operoj svečių. Bet ar šitas operos pastatymas ant scenos buvo teipgi šventė jos sutverėjui? Teip, buvo, tik patyčių prasmėj. Jis tą dieną gavo patirti, kad jo visas dviejų mėnesių dienomis ir naktimis darbas nėra nieku apmokamas ir kad jo veikalas nėr parodytas tokiu, kokiu jis yra.

Yra mažniekis, kad veikalas nenusidavė išpildyti teip, kaip turėtų buti. Nuo mėgėjų vargiai daugiau ko ir galima laukti. Jie dienomis sunkiai dirbę, vakarais, pavargę iki velybai nakčiai mokinosi giedoti. Nuo jų negalima laukti dailininkybės pilnoj to žodžio prasmėj ir visos jų paklaidos yra atleistinos. Bet visuomenės, kurios labui šitas vaidenimas buvo surengtas, negalima išteisinti už jos nėskaitlingą atsilankymą. Skaitydamas laikraščius, randi ilgas raudas kad, musų prastuoliai yra visų apleisti, kad visi juos skaudžia, kad jų broliai šviesuoliai yra teip nuo jų atsišaldę, jog visai nenori pratrinti jiems akių ir parodyti šviesą. Skaitai tas ašarojimų tiradas ir bepradedi įtikėti, jog, gal, ir ištikro teip yra.

Bet kaipo apsirinki tame! Tik žiurėk ve: vyras visa širdžia savo tautos gerovei atsidavęs, išėjo savo darbą mažiems savo broliams parodyti ir neranda žingeidaujančių jį pamatyti. Tie jo mažuliai broliai, kurie tankiai gausia ranka pinigus mėto nereikalingiems ir net žalingiems daiktams, čia šykštisi kelis centus išleisti savo sielos regračio praplatinimui! Jie verkia, kad juos tamsius visi skrjaudžia ir bet neina ten, kur jie galėtų savo akis prablaivinti. Visuomene, kokia tu kurčia ir spanga esi! Sakyk, kaip tau tuos šašus nuo tavo akių nuimti ir kaip tau tavo užkimštas ausis atkimšti?

Moksleivis.

Nuotakų streikas Chinuose.

Įdomiu apsireiškimu Chinuose yra subruzdimas prieš verstiną ištekėjimą, suorganizuotas draugijos pasivadinusios "Seserų draugija". Jaunos merginos, draugijos narės pasižada neklusyti žiauraus Chinų jungimosi įstatymo. Šitas įstatymas verčia merginą buti jos tėvo verge prieš ištekėjimą, jos vyro verge po ištekėjimui ir, palikus našle, verge savo sunaus. Ji gyvena jos vyro tėvų namuose. Jie gali priversti jį skirtis su ja, nors jis ją ir mylėtų, arba sugyventi su ja sulyg jų noro, nors jis jos ir neapkęstų. Jei ji yra bevaikė, tai jos vyrui leista paimti kitą moterį pas save į namus, kurios vaikus pati turi užžiurėti kaip savo tikrus vaikus.

Iš šito užgimė, teip vadinamas, nuotakų streikas, bruzdėjimas linkui moters išsilitiosavimo, kuris iš Kantono platinasi į visas puses po visą Kvantungo provinciją.

Kadangi atsisakyti nuo tėvų išrinkto vyro reikštų priešintis tėvų valiai, kas yra nusidėjimu, baudžiamu sunkiausia bausme sulyg Chinų įsttymų, tai nuotaka paprastai apsimeta, buk sutinka su tėvų valia, bet už trijų dienų po vestuvių grįžta namon pas tėvus galutinai atsisveikinti, kaip tas yra priimta daryti. Šitų namų ji pasirįžta niekuomet neapleisti daugiaus. Tai yra šventa prieglauda, iš kurios net jos vyrui nevalia jos išvaryti.

Budama tris dienas pas savo vyrą, ji nei valgo, nei geria ir nei ištolo nesileidžia savo vyro. Jei ji peržengia šitą taisyklę, tai kitos "Sesers" išbraukia ją iš savo draugijos ir nei vardo jos nepamini daugiau. Kitos, norėdamos šito pažeminimo išvengti, nusižudo.

Daugumas šitų jaunų moterų yra gavusios gerą apšvietą naujose Chinų mokyklose, arba yra tiek bent prasilavinusios, kad pačios sau gyvenimą padaro. Jos dirba prie šilkų ir dauguma jų uždirba daugiau negu joms reikia. Tas leidžia joms gyventi atsiskyrus nuo savo vyrų. Kartais moteris net sušelpia savo vyrą, idant jis galėtų įkurti sau kitus namus. Tai buva neapkantinis pasigailėjimas. Šitos moterįs jieško vien laisvės, laisvės nuo vyro tironybės ir bruzdėjimas yra vienu iš viltingiausių Chinų reformų ženklo. Anot chinų raštininko:,

"Chinų senovės materis, net jei ji ir galėjo sau gyvenimą padaryti, butinai jieškojo sau užlaikytojo, kurį ji vadino savo viešpačiu. Ji buvo mokinama, kad jos priederme buvo nuolanki klausybė ir josios pildenybe — išlaikymas josios šeimynos. Šio laiko Chinų moteris netiki į tokias dorybes. Nors ji butų ir tamsuole kituose dalykuose, ji geidžia pasidalinti naujomis idėjomis, priimtomis josios perdėtinių. Chinuose, kaip ir visur kitur, vyrai ir moterįs, įgiję augštesnę apšvietą, norį palaikyti šitą pirmenybę patįs sau. Tas parodo didelį pasigėrėjimą padavomis, kurias jie patįs senlai yra atmetę, bet norėtų laikyti žmonės ištikimais joms, kaipo tautiškam praeities paveldui. Bet žmonės nesiduoda šiteip save pagauti. Ką jų ponai atmeta, tam jie neduoda jokios vertės ir greitai pasiliuosuoja nuo to. Be šito, yra daug kitų apsireiškimų šitos abelnos neklausos. Niekas negali daugiaus bauginti veldančią dinastiją, ar pakelti augščiau viltis tų, kurie svajoja apie naująją Chiniją".

Naujas Vengrijos socijalizmas.

Vengrija yra skaitoma aristokratiškiausia Europos šalis; bet nežiurint į tai valstybė, kaip pasirodo, rupinasi daugiau žmonių gerove, negu kitos šalys, pažangesnėmis laikomos.

Štai valstybė, norėdama numušti namų nuomojimo kainą, pasirįžo pastatyti darbo žmonėms pigiai išnuomojamus namus. Šitie namai yra statomi Kisperte, Budapešto priemiestyj. Jų busią į 960 ir juose busią 4300 gyventojų, su naujausiais pagerinimais; juose galėsią patilpti 25000 žmonių. Nuomo busią tik 30 nuoš. to, ką dabar ima namų savininkai. Pati vieta, Kispest, kaip matęs ją aprašo, yra apstatyta dailiais gyvenamais namais, su savotiškais vengriškais priešakiais, gražiais stogais, ruimingais kambariais ir gražiais darželiais. Namų statėjai savo darbą atlikę kaip pridera ir atvykusiam čia matos lyg į turtingųjų vilyną atsidurus, o ne į tarpą paprastų darbininkų namų. Oras esąs grynas ir gaivingas ir gyventojų padėjimas, esąs, tikrai pavydėtinas. Pavasarį darželiai busią apsodinti jaunais medžiais ir žolynais ir motina, kuri lygšiol savo vaikus matė žaidžiant sušvinkusiame kieme, turės laimę daboti juos bebėgiojant ir besivoliojant savo darželyj ant pievos.

Kaip tai butų gerą, kad ir kitos valstybės ir žmonės abelnai imtų sėkti vengrų valstybės pavyzdį ir visomis pajiegomis imtų varyti skurdą laukan iš draugijos tarpo.

Japonijos skolos nepakeliamos.

Japonijos pasistengimai sumažinti didžiulės savo kareivijos ir laivyno išlaidas mažai tepagelbėjo susirupinimui žmonių dėlei finansinių trukybių. Ji visą savo didįjį karą vedė skolintais pinigais ir dabar visa šalis stena po skolų sloga. Kaip japonai patįs išpažįsta, tai jų skolos yra didesnės, negu jie gali pakelti. Kokumin (Tokio) paduoda sėkančias smulkmenas sulyg finansinio šalies padėjimo:

"Nuo karo su rusais pabaigos Japonija mokėjo ir mokės kas metas per 100000000 jenų (ˢ50000000) sumos ir palukenų. Stovis panašus į Anglijos stovį gentkartė tam atgal, bet Anglija visas savo skolas išmokėjo. Japonijos gi skolos yra sunkesnės negu tauta gali panešti. Teisybė, valstybė jieško budo atmokėjimo skolų ir visaip stengiasi pagerinti imperijos vardą Europos turgavietėje. Tuo tarpu žmonės stena po sunkiais mokesčiais ir tulose vietose reikalaujama, idant mokestįs nuo žemės butų palengvintos paskudritinis finansinis Japonijos stovis nimui žemdirbystės ir kitų užsiėmimų. Bet to niekuomet negalima padaryti, kadangi nemokant pilnai mokesčių, skolos užsitrauks ir Japonijos vardas svetur apturės didelį smugį."

Žinoma, priešingoji laikraštija priešinga šitai valstybės organo pažvalgai ir kaltina ministeriją už visą baisią nelemtybę, kokion šalis yra patekus. Šiteipos Hochin (Tokio) atsiliepia šiais nusiminingais žodžiais:

"Visame savo istorijos bėgyj Japonija niekuomet nebuvo daugiau prislėgta, kaip dabar. Nuo padarymo sandaros su Rusija, penki metai atgal, finansinis imperijos stovis vis eina blogyn ir nei vienas naujas pramonijoj pasikėsinimas nebuvo bandyta. Žmonijos diduma po pakilusia gyvenimo reikmėnų kaina, reikalauja sumažinimo mokesčių. Turčiai laiko savo pinigus apgniaužę ir bijosi juos leisti vaizbos sumoniams. Jei Japonija pasiliks dar kelis metus šitame padėjime ilgiaus, tai imperijos likimas bus užbaigtas."

Hochi nemažiau kaltina valstybę už styrinimą valstybės laivo ant uolų ir žmonės, už žiurėjimą į tai su tokiu abejutumu. Svarbiausia kliutis Japonijos pirklyboje, sulyg Asahi Šimbun (Tokio), yra netikęs jos geležkelio padėjimas. Mandžurijoje, kuris neleidžia jos laisvam ir pelningam vaizbos susinešimui su Rusija. Bet Nipbu mato dar didesnę blogybę ir juo labiau greičiausią, kadangi ji yra giliai įsisėdusi, kaip pasirodo iš skatlinų, privestų sekančioje ištraukoje:

"Sunku yra pasakyti, kuomet Japonijos vaizbos nuopuolis pradėjęs tinkamą pakraipą. Laukimas rudenyje gero ryžių uždėrėjimo, kuris turėjo suteikti didelį prieaugį bankinių fondų, vertė kaikuriuos manyti, jog pramonija Japonijoje atgis su pabaiga 1909 m. Bet priešingai šitam laukimui, dalykai virto visai priešingon pusėn ir dabartinėje valandoje nėra vilties vaizbos atitaisymo į jos pirmutinį stovį. Sulyg priparodymų, duotų piniginio skyriaus, įveežinių vertė už dešimtį mėnesių, pasibaigiančių lapkrityj, parodo sumažėjimą ant 44000000 jenų ($22000000), sulyginus su atsakančiu perijodu pernai metų, ir sumažėjimą ant 92000000 jenų ($46000000) sulyginus su tokiu pat perijodu 1907 m. Tokiu budu Japonijos padėjimas yra panašus sergančio žmogaus padėjimui, kurio pasveikimas yra beveik be vilties.

KO DEJUOJI?

Ko dejuoji, ko vaitoji
Žalia giria šimto-metė?
Ko teip gailiai ašaroji?
Mes tik verkti juk papratę.
Mes dejuojam, mes rokuojam.
Nieks neklauso musų balsą,
Nors ir gailingai aimanuojam,
Musų dalis skurdi, sausa.
Kogi tu jau verki, giria?
Kas tave žad suvaržyti?
Juk prigimtis tavę myli,
Ir žalumais žad kaišyti!
Mes dejuojam, mes vaitojam:
Musų širdis vargas ėda,
Su nelaimėms mes kovojam,
Skausmo ašaros vien rieda....
Tu girele sau linguoji,
Tau krutinės nieks negniaužo
Melsva, lyg jura, banguoji,
Visi tavo dainos klauso.
Tu girelė tu tėvynė,
Mųs visų gražių paukštelių
Graži kaip dangaus mėlynė
Slapta kaip širdis mergelių.
Mes tik ėsam nelaimingi,
Musų laime — vargas juodas.
Visą amžių vis verksmingi,
Teip ir žustam be paguodos....

P. Gintaras.

GAMTA

Šviesk saulele, šviesk
Mus į miską kviesk!
Rodyk kaip ten gražu!
Papusk drugnus vėjali,
Linguok žalias medeli!
— Ruduo, nebėr žiedų!
Ciulbėk linksmas paukšteli,
Sunešk, susuk lizdelį
Nes dar nėra šalnos.
Žydėk, mirguok gėlelė,
Linguok svyruok galvelė!
Mums tu leista gamtos
Norint liusta širdis,
Gamta neb'atmainys,
Laikas ženg sau keliu

* * *

Ir vėl žiema ateis,
Ir vėl uždengs ledais
Kas gražiausio ant žemės;
Ir vėl liudėk žmogau,
Vaitok garsiau, garsiau,
Bus veid's gamtos aptemęs....

P. Gintaras.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kom. nariui ir redaktoriui.

J. LAUKIS,
601 Brick st., Valparaiso, Ind.

KELI PAAIŠKINIMAI.

Andai 3čios kuopos vardu (Brooklyn, N. Y.) pasirodė atsišaukimas "komisijos", kuri be žinios Centro Valdybos užgriebė sau neprigulinčias tiesas ir liepė visoms kuopoms šaukti extra susirinkimus ir balsuoti, ar reikalingas T. M. D. "referendumas", ar ne. Toji "komisija" gerai žinojo, jog "referendumo" niekados T. M. D. nebuvo, (balsavo kuopos, kaipo atskiros vienutės), ir jog tas "referendumas" buvo atmestas I ir II T. M. D. seimų. Toji "komisija" žinojo, jog ji daro prasižengimą prieš pamatines teises musų draugijos, — tokį prasižengimą, kurio nedrystų padaryti nei Centro Valdyba: savo atsišaukimu, komisija norėjo pasistatyti pati save augščiau už Centro Valdybą ir už T. M. D. seimus. Pasirodo, jog tas atsišaukimas buvo padarytas su mieriu griauti T. M. D. tvarką ir todėl Centro Valdyba visą komisiją atrado reikalingu prašalinti iš draugijos, kaipo blėdingus sąnarius. Nors pačio to fakto, kad komisija pagarsino atsišaukimą, jau užtenka, kad ji butų nubausta už tai, tai vienok, pažadėję duoti daugiaus motyvų, kuriais Centro Valdyba rėmėsi savo nusprendime, čia kelis iš jų paduodame.

Pirmu dokumentu, kuris parodo, jog prie sukėlimo riaušių T. M. Draugijoj rengtasi jau nuo seniai ir, matomai, su pilnu supratimu veikiamo darbo, yra originališkas p. Sinkaus laiškas, rašytas vienam iš jo draugų (matomai, ne visai ištikimų). Laiškas rašytas dar rugpiučio mėnesyj (16 dieną) ir netikėtai papuolė į musų rankas dar rugsėjo m.; nenorėjom jo sunaudoti tuom laiku, manydami, jog gal pereis karštis ir susipras. Apleidus neliteratiškus išsireiškimus, skaitome:.... "44 kp. Greenpoint, N. Y., yra atstovus išrinkus į 3 kuopos susirinkimą, kur yra manoma sujungtomis jiegomis tuom kart požeminę stimulaciją varyt, arba slaptą agitaciją link referendumo"....

Tas parodo, jog p. Sinkaus jau seniai darbuotasi, kad sulaužyti T. M. D. užvestą tvarką ir brukte įbrukti T. M. D. "referendumą", nuo kurio, kaip iki šiolei, nieko apart blėdies nesusilaukta*) ir kurį jau du kartu visuotini T. M. D. susivažiavimai atmetė, kaipo draugijai netinkamą.

Mes norime guodoti ir guodojame svetimas nuomones, bet tik iki tolei, pakolei tos nuomonės nekenkia labui visos draugijos: iš minėto laiško mes jau seniai žinojome, jog p. Sinkus & Co. principališkai yra priešingi T. M. D. tvarkai, vienok, guododami svetimą nuomonę, tylėjome iki tol, pakol ji negresė pavojum abelnai T. M. D. gerovei. Kadangi minėta kompanija drįso atvirai pasikėsinti ant tų įstatymų, kuriais gyvuoja ir auga musų drugija, drįso sulaužyti tą, ką kiekvienas narys privalo guodoti, tuomet ir Centro Valdyba noroms nenoroms turėjo pakeltą ant draugijos kardą atkirsti kardu ir parodyti, jog tie įstatymai, kuriuos diduomenė sutvėrė ir palaiko, turi buti jeigu ne gerbiami, tai pildomi — kitaip nieks negali skaitytis T. M. D. nariu. Mes žinome, jog ir dabar terp T. M. D. narių yra žmonės įvairių pažiurų ir nuomonių, niekurie iš jų, kaip ir minėta komisija principališkai nesutinka su T. M. D. tvarka: vienur išrodo, jog, pavyzdin, tokia tvarka, kaip yra Lietuvių Socijalistų Sąjungoj (su visuotinu balsavimu) butų geresnė ir T. M. Draugijai; kiti gal mano, jog tokia tvarka, kaip yra Liet. Rymo Katalikų Susivienyjime, butų T. M. D. tinkamesnė; kitaip kalbant: klerikalai gal norėtų, kad viskas eitų klerikališku keliu, socijalistai geistų, kad T. M. socijalistiška tvarka, — jie norėtų, D. butų visuotinas balsavimas ir bet jie turi protą ir žino: jog jeigu nori buti mielu svečiu svetimuose namuose, tai elgkis pagal tų namų užvestą tvarką, o jeigu toji tvarka tau nepatinka, tai geriaus neik svečiuosna....

T. M. D. yra viena iš tų draugijų, kurios suteikia savo nariams plačiausią liuosybę: ji tikrai nevaržo savo narių nuomonių ir priima po savo sparnu visus, kas tik trokšta pats ar kitiems apšvietos — tyros apšvietos — ir mokslo.

Iš to atžvilgio ji yra daug augštesnė ir progresyviškesnė ir už L. Socijalistų Sąjungą, kuri varžo pažiuras savo narių kurioj gali but tik socijal-demokratai ir iš kurios nesocijalistai, arba "menki" socijalistai (kaip Dr. Greičunas ir kiti) yra, atsiprašant, už pakarpų išmėtomi.... Ji yra pirmeiviškesnė ir už S. L. R. K. Amerikoj į kurį gali prigulėti tik katalikai, o pavyzdin, prusai-lietuviai (liuteronai) jau negali jame rasti sau viešnagės. Tik vienas S. L. A. yra lygiai kaip ir T. M. D. tolerantiška organizacija pilnoj prasmėj to žodžio. Tokios liuosybės savo nariams neduoda jokia kita draugija. Bet kartu su liuosybe turi buti ir tvarka kitaip butų, tai gauja, o ne organizacija, kas nemoka, ar nenori prie tos racijonališkos tvarkos prisitaikyti, tas labai klysta, jeigu mano, jog jis yra naudingas draugijos ir visuomenės narys: jokia draugija neapkęs tokio nario, kuris nenori prisitaikyti prie diduomenės užvestos tvarkos.

Bet mes atsitolinome nuo reikalo. Šitą nukrypimą nuo reikalo padarėme todėl, kad parodyti, jog minėta "komisija" užsimanė tuščią darbą ir tokį darbą, kuris T. M. D. ant naudos jokiu budu išeiti negalėjo. Jeigu-gi prie to pridėsime, jog p. Sinkus sutaisė visą tą, mašiną dar ir todėl, kad tik atkeršyti T. M. D. Centro nariui už privatišką reikalą, tai iš to pasirodys, jog minėta "komisija" labai nehonoravo vardo užsitarnavo....

Iš teisingų šaltinių mes sužinojome visą stovį tos Brooklyno "revoliucijos" ir turime plačius laiškus, kurie išaiškina daugybę intrigų ir begėdiškų plianų, kokie buvo daromi ant T. M. D. galvos. Čia turime pridėti, jog už minėto p. Sinkaus pečių slepiasi dar daugiau ir gudresnių intrigantų ir ateinantis T. M. D. seimas turės išklampoti tą "Raistą".... Nors turime leidimą panaudoti ir pravardes liudytojų, tai vienok šiuo kartu nematome tam reikalo ir užsiganėdysime tik padavimu ištraukos, kuri pati už save kalba:

"Sinkus, kiek man teko patirti, turi ant N. (čia pravardė Centro Valdybos nario) ypatišką piktumą už kokį ten privatišką laišką.... Kuomet teko su Sinkum kalbėti, tai jisai, terp ko kito, pasakė: N. aš turiu atkeršyti už tą laišką. Dabar, kaip matote, ir keršina, keldamas T. M. D. riaušes.... Sinkus pasijungė ir Greenpointės kuopos vadovą...."

Kiek toliaus skaitome: "Kas-link to "protesto", kuris tilpo "Lietuvoje", apie visuotiną balsavimą, tai jis buvo parašytas dar kada vasara. "Lietuvos" redktorius jo netalpino ir sugrąžino atgal. Todėl pereitame 3 kuopos susirinkime Sinkus jį ir vėl perskaitė; po perskaitymui nuo savęs pridėjo dar, kad Centro Valdyba ir Redaktoriai yra tai "absoliuto Cenzoriai"....(?). Mums, sako, reikia visuotino balsavimo.... (Čia karštai išsireiškė)".... Kitoj vėl vietoj mums praneša, kad "didžiausiais kėlikais betvarkės buvo tuli nariai 19tos ir 52 Liet. Socijalistų Sąjungos kuopų".... Visus šituos dokumentus originale, su rašėjų leidimu, perstatysime III T. M. D. seimui, kuris apart minėtos "komisijos" gal suras ir daugiaus kaltininkų.

3 kuopa yra didelė kuopa ir kada tai buvo viena iš pavyzdingų kuopų. Šiądien teip gi matyt, jog ji pasistengė konkuruoti už vainiką pirmystės net su Lawren-

*) *Pavyzdžiai yra S. L. A. ir toji pati Liet. Soc. Sąjunga.*

to kuopa, prirašius vienu vakaru net 72 narių. Mes tikime, jog rimtesni narial apsižiurės laiku ir nepanorės kęsti tos gėdos, kokią jai padarė keli nariai su ta "komisija". Šiomis dienomis bus gatavi čarteriai ir visoms kuopoms bus išsiųstos tam tikros aplikacijos. 3 kuopa lai teiksis ypatingą atydą atkreipti ant tų aplikacijų.

Nors minėta "komisija" pasigarsino vardu 3 kuopos, tai vienok vyriausybė 3 kuopos to pranešimo oficijališkai iki šiolei nepatvirtino ir todėl Centro Valdyba iki šiol negali užmesti kaltės visai 3 kuopai; tas yra priežastimi, kad Centro Valdyba paliuosavo nuo narystės tik narius komisijos.

Centro Valdyba negalėjo kitaip pasielgti — ji turėjo daboti, daboja ir dabos, kad seimų nutarimai ir draugijos įstatymai butų visų pildomi. Jeigu gi kiekvienas iš musų nesiklausęs darys, ką jis nori ir kas kam prisisapnuos, tai tada nereik jokios valdybos (nes kam-gi ji?), nereikia ne seimų, nereikia jokių įstatymų, nei taisyklių.... Bet kur mes, vyručiai, teip važiuodami nuvažiuosim?.... Nieks, kas turi protą, nesutiks su tuom, kad organizacija butų be įstatymų, arba kad tuos įstatymus po kojomis su purvais mindžiotų.

Apie tą "revoliuciją", jos priežastis ir kas ją kėlią mes prie progos plačiau pakalbėsime, šiuom kartu-gi Centro Valdyba dar kartą paantrina, jog savo priedermes šventai pildys iki galui ir ji neabejoja, jog diduomenė ją tame parems.

Vardan Centr. Vald. jos pirmin.
Balevičia.

TĖVYNĖS MYLĖT. DRAUGIJOS PIRMININKUI.

Pranešimas.

Šiuomi turiu garbę pranešti, jog V. Kudirkos raštų spauzdinimas smarkiai eina pirmyn: IV ir V tomai jau gatavi, VI tomas spaudoje.

Ketvirtam tome tilpo eiliuotieji V. Kudirkos vertimai iš lenkiško apie Lietuvą: *Mindaugis, Keistutis, Narimantas, Vaidilos apysaka, Velinės.* Tasai tomas yra papuoštas 9 graviuromis tekste, 6 dideliais paveikslais virš teksto; apima jisai 20 lankų — 317 pusl.

Penktame tome tilpo prozaiškieji Kudirkos vertimai iš lenkiško: *Žemės dulkės, Pagieža, Jurgis Durnelis; Vaitiekus Smaigas, Žvirbliai.* Šiame tome yra 5 piešiniai tekste 2 originališkos vignetos ir 4 dideli paveikslai.

Šeštas tomas, kaip viršuj minėjau dar spaudoje, jame tilpo vertimai *chef-d'oeuvre'u* Vakarų Europos literaturų Schillerio "Orleano Mergelė" ir "Vilius Tell" ir Byrono "Kainas". Šis tomas bus papuoštas: "Orleano Mergelė" 5 artistiškomis kopijomis freskų *Lenepveu iš Pantheono Paryžiuje* ir, 2 graviurom pagal stovylas *Mersie ir Chasu* iš *Muz. Louvre, Paryžiuję, "Vil. Tell"* — 5 artistiškomis graviuromis pagal freskas *Stuečkelbergo Tellkapelleje* ir 2 orig. vignetomis; "Kainas" — 3 dideliais originališkais paveikslais.

Skaitau reikalingu paaiškinti jusų malonei priežastis, kurių dėl Kudirkos raštų spauda ne tapo užbaigta 1 d. sausio 1910 m.

Kaip žinoma, spaustuvė pradėjo darbą ne tuojaus padarius sutartį rugpiučio 31 d., bet 6-sanvaitėms vėliau, gale spalių mėn., gavus rankpinigius sulyg sutarties 6 pasargos 2.

Mauderodės spaustuvė, labai sanžiningai pildydama iki šiol priimtą ant savęs priedermę sulyg sutarties, spėjo atlikti teip trumpam laike didesnę pusę darbo, neveizint netikėtų sugaišinimų — neapturėjimo į laiką klišių paveikslams.

Be to dar mažas sugaišimas išėjo dėlei paveikslų. Sunku reikalauti nuo artisto, kad jisai bėgije kelių sanvaičių sutvertų 80 paveikslų, tai pereina žmogaus jiegas, vienok gerbiamieji V. Kudirkos raštų iliustratoriai pp. Loevy ir Brakas, suprazdami visą svarbumą Kudirkos raštų greito atspauzdimo pasistengė nupiešt jau didesniąją dalį paveikslų (apie 60).

Vyriausiai visas darbas yra pilnam bėgyje, ir smarkiai eina pirmyn, jeigu ir užsitrauks mažumą ant pradžios 1910 m., bet ne ant daug....

Neilgai jau reiks laukt musų visuoeninei tos brangios dovanos, kurią jai rengia T. M. D.

Su augšta pagarba,
J. Gabrys.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,
Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

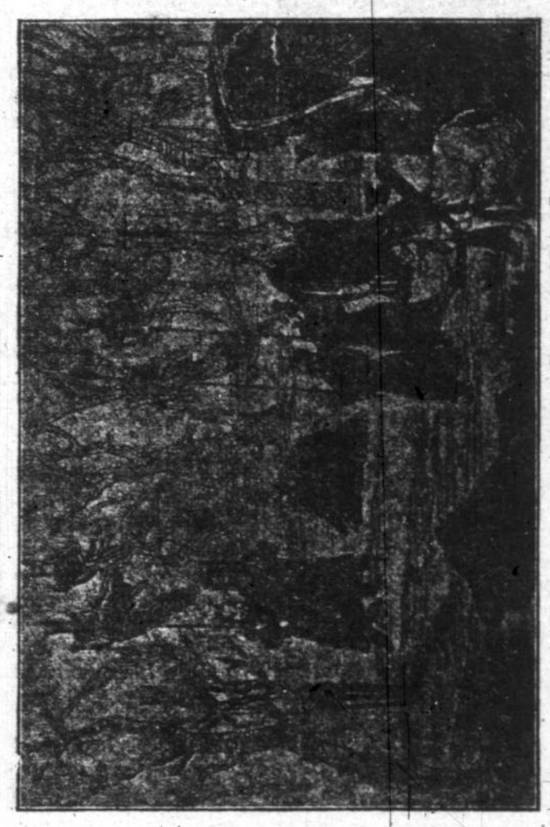

Pav. 11. Maldavimas dangaus.

Iš dvasių, žmonių dvasios (Kwei) ir ypatingai protėvių dvasios (Tsu) labiausiai yra garbinamos. Tikėjimas į nemarybę Chinuose liečia tik protėvius. Apie vėlės padėjimą po to, kaip ji atsiliuosavo nuo kuno, randame tik kaikur paminėta be sutvarkinimo į mokybą ir todėl negali buti vartojama argumentui. Bet garbinimas mirusių ciesorių, galvočių ir gėradėjų, ypatingai kiekvieno protėvių užėmė labai įžymią vietą. Klausimas sulyg neliauties jo paties buvio chinui yra mažiaus svarbus už įtekmę daromą jo protėvių į jo gyvenimą. Todėl visi svarbesnieji dalykai teip sulyg šeimynos, kaip ir sulyg valstijos yra apšnekami protėvių akyvaizdoje. Prie jų yra meldžiamasi reikale ar ligoje; vestuvės yra apvaikščiojama ir įpėdinis sodinamas ant sosto jų maldavietėse; jų atmintinės lentelės yra nešiojamos jų ainių teip kelionėse, kaip ir karėse. Įstabus dalykas, kaip chiniečio akys yra nukreiptos daugiau į praeitę, negu į ateitį. Jei kas pragarsės kuomi, tai visa protėvių eilė dalinasi ta garbe. Garbinimas protėvių yra pamatiniu chinų tikėjimo principų. Atskiro žmogaus gyvenimas yra nieku: kas dedasi po myriui yra mažiau pavienišku gyvenimu negu šeimyniški ryšiai. Nuo šitos atžvalgos vargiai teisingas yra sakymas, jog chinai karštai yra prisirišę prie šito gyvenimo. Rods, užkapiniu gyvenimu, teisybė, užsiima jie nedaug ir apsirubežiuoja tuomi, kad kreipiasi prie savo protėvių suraminimui ar pagelbai nors vėl nepersistato sau jų kaipo ano švieto gyventojų; protėvių dvasios yra visuresančios ir nematomai saugoja savo ainius. Kartais jų artibuvystę stengiasi padaryti ypatingai čiupnia ne tik minėtomis augščiaus lentėlėmis, bet ir jaunikaičio paveiksle, paprastai mirusio anuko, kuris per aukojimo pokylį apsivelka jo drabužiais, sėda ant jo vietos ir kaipo svarbiausias pokylio asmuo aplaiko visokią garbę, kaipo mirusio atstovas.

Kaipo į savotišką šito tikėjimo išvyzdį reikia nurodyti į visišką nebutį mytologijos ar kokio nors mokymo, o teipgi kunigiškos įtsaigos. Tikėjimiškos ceremonijos tvėrė abelno naminio ir valstietinio gyvenimo dalį ir pildymas jų gulė ant valstybiškųjų viršininkų priedermės, kurių skaitlinga govėda anaiptol nedarė atskiros kastos. Čau-Li paduoda nuodugnų aprašymą apeigų ir viršininkų, bet jis perdaug ištęstas, jame perdaug smulkių detailių, idant galima butų jį visą priskirti pradiniam tikėjimo stoviui, nors pamatiniai šito plataus sumanymo ruožai neužginčijamai imta iš senų laikų.

Aukos buvo duodama paskirtu laiku, pav., kas sezonas, arba prie netikėtų atsitikimų, k. a. karė, neužderėjimas, arba ciesoriui einant medžioti. Didįjį aukojimą dangui galėjo daryti tik ciesorius, nors melstis prie jo arba rukylą rukyti galėjo kiekvienas. Žymesnieji vasalai nešė aukas savo apskričio žemės, kalnų ir upių dvasioms. Abelni aukojimai, kurie buvo leista daryti žmonėms, buvo tik aukojimai protėviams, kurie turėjo teip savus didelius šventnamius, kaip ir maldvietės privatiniuose namuose. Ših King paduoda daugybę gyvų aprašymų darymo aukų proseniams ciesoriškame rume prie linksmų pokylių, giedojimų ir šokių. Iš aukojamų dalykų paminėta gyvuliai, vaisiai ir rukylas; aukojimas žmogaus yra tik vienų viename atsitikime. Šitų aukojimų tikslu yra užlaikymas gamtiškos tvarkos, prašalinimas pikto ir apturėjimas geidžiamų pasekmių arba turtų. Apie maldą teip pat galime pasakyti, kad ji visiškai krypsta linkui tokių jau svietiškų dalykų. Didesnis išnašumas galima rasti tik kunigaikščio maldoje Čau, kurią jis siunčia už savo sergančio brolio gyvastį, kurio išgelbėjimui jis pasirengęs numirti pats.

Žynavimas yra ypatingai išsiplatinęs. Niekas svarbaus ar be svarbos, viešame gyvenime ar privatiškuose reikaluose nebuvo daroma be žynių nurodymo patogių ženklų. Šitie ženklai buvo imami iš įvairių apystovų, iš apsireiškimų gamtoje, teip paprasti kaip ir nepaprasti ženklai, k. a. tamsa ir žemės drebėjimas, kurie buvo pranešėjais blogo, ir visoki atsitikimai, sapnai, ir tt. Žynavimas daromas su gėle Ši, ir Pu, želve, yra įdomiausias, nes juos deginant darydavosi sproginėjimai, kurie ir buvo žynavimo ženklais. Mes jau minėjome Ji King vartojimą šitam tikslui. Verta pastebėjimo viena vieta Šu Kinge, iš kurios matyt, kad abejojamuose atsitkimuose ciesorius sprendė ne kitaip, kaip pasiklausęs savo patarėjų patarimo, ir balso žmonių, ir

Chino gyvenimo, kaip ir jo tikėjimo pamatu yra guodojimas tvarkos gamtoje, valstijoje ir šeimynoje. Suniškas doringumas, kuris pirmiausiai buvo atsidavime savo tėvams, paskui valdovams, ir išdirbimas pobudžio, yra tik antru vardu šitai pamatinei dorybei. Šitas doringumas pirmiausiai yra pildomas šeimyniškame gyvenime. Chinuose yra pasakojama daugelis, iš dalies juokingų, iš dalies kuograudžiausių atsitikinų apie vaikų atsidavimą savo tėvams, kaip pav., pasaka apie merginą, kuri šoko į ištarpintą naugę nuliejimui varpo, kadangi šitas nuliejimas, nuo kurio priklausė jos tėvo gyvastis galėjo nusisekti tik merginai save jam pašventus. Iki kokiam laipsniui šitos šeimyniškos priedermės buvo varoma, galima matyti iš smulkiausių padavadijimų, kuriuos Li Ki paduoda visokio laipsnio gimininguimo gedėjimu. Bet skaitytojas Hsiao Kingo pastebės, kad doringumas Chinuose nėra mokinamas kaipo ypatingesnė dorybė už kitas, bet kad ji yra visai abelno budo; ji išsiplečia ant visų gyvenimo apystovų ir yra butinai teip pavieniaus kaipo ir valstijos gerovei. Šita žmogaus priedermė sutinka su dangaus ir žemės budu; žmogus užima savo vietą sąlydume su dangum ir žeme tik atsiduodamas priedermei. Jei nupeikianti nuomonė yra išreiškiama apie chinų tikėjimą dėl jo tokios daugybės išlaukinių pildenybių, tai, iš kitos pusės, šitą vidurinį ir tikėjimišką suniško doringumo suoprotį turime laikyti dorybe.

12. KONFUCIJAUS GYVENIMAS IR MOKINIMAS.

Nusistiuntimo raštai. Senesnės knygos semia žinias daugiausiai iš Amyoto biografijos dvyliktame tome jo minėtų jau Memoires (1786 m.). Iš vėlesnių raštų pilniausias yra J. H. Plath, *Confucius und seiner Schueler Leben und Lehren* (keturi numerial: I. *Historische Enteilung*, II. *Leben des Confucius*, III. *Die Schueler des Confucius*, IV. *Saemmtliche Aussprueche von Confucius und seinen Schuelern, systematisch geordnet*, iš Abh. der Ak. zu Muenchen (1867—1874 m.). Plešinys, kurį Legge pagarsino savo vertimo pradžioje Lung-ju, Čungjung ir Tahio yra svarbus; teipgi E. Fabero, *Quellen zu Confucius und dem Confucianismus* (1873 m.), *und Lehrbegriff des Confucius* (1872 m.); ir trumpas G. v. d. Gabelentzo straipsnis, *Confucius und seine Lehre* (1888 m.).

Galvočius, kurio vardą chinų tikėjimas turi, buvo mokytojas iš giminės Kong, nuo ko parėjo Kong-tsi ir teipgi netikras Kong-fu-tsi, davęs pradžią vardui Konfucius. Vadino jį Čung-ni. Jo gyvenimas nuo 551—478 m. pr. Chr. gerai žinomas. Čion paduosime tik abelną aprašymą, apleisdami begalines chiniškųjų versmių anegdotas ir pašnekas, Kong-tsi, iš augštos, gal but, net kunigaištiškos kilmės, kūdikiu budamas neteko tėvo ir augo labai apgailėtinose sąlygose. Turbut per tai jis tik atėjęs į metus galėjo įgyti tą pažintį, kuri pridera geram išauginimui; be to, jis dėl kąsnio duonos priverstas buvo buti prigulmingame padėjime, tarnaudamas vienai didžiunų šeimynai. Gyvenimas jo prabėgo terp politiškos pairtuvės ir riaušių. Ciesorystės valdžia buvo silpna ir apėmė nedidelį plotą, į didelius gi feodališkus valsčius neturėjo jokios įtekmės; bet ir šituose paskutiniuose buvo ta pati pairtuvė ir betvarkė. Kad pilnai nupiešti tuometinės politikos pairtuvės vaizdą,

Pav. 12. Kong-tsi ir jo mokinys Meng-tsi.

pasakysime, jog prie šitų visų betvarkių prisidėjo dar savitarpinis atskirų lėnų nesutikimas; teip, lygiai tuo laiku lėno valdininką Lu — galvočiaus tėvynės — sunkiai spaudė viena garsi giminė, kurios sąnariai savu žaru vienval riejosi terp savęs. Ar šitas laikas buvo sudėmėtas draugijos ištvirkimu ir papročių sužiaurėjimu, kaip į tą nurodo tuli Kong-tsi nusiguodimai, sunku yra pasakyti. Aišku yra, kad tokiam teisingam žmogui, kaip Kong-tsi, sunku buvo save pašvęsti visuomeniškai tarnybei šitame liudname laike. Iš kitos pusės, mąstis atsisakyti pildyti šitą priedermę buvo priešingai visiems jo persitikrinimams, kadangi sulyg jo pažiurų, išmintis yra ne svieto atsižadėjime, arba asketizme, bet pildyme tikrų principų viešame gyvenime: todėl jis tuojaus užimdavo kokią nors vietą, jei tik mažiausia proga tam atsitiko; šitas, teisybė, taikydavosi gana retai. Kaip sakėme augščiau, jaunystėje jis tarnavo vienai garsiai šeimynai ir svitoje savo šeimininkų aplankė viešpatystės sostapilę, ciesoriaus Čau buklę. Be susitikimo su nusenusiu galvočiumi Lao-tsi, apie šitą kelionę nieko ypatingo nesišneka. Labai gali buti, kad nuo to laiko pas Kong-tsi radosi didelė meilė dinastijos Čau įstaigoms, kurioms jis likosi ištikimu visą savo gyvenimą. Kong-tsi buvo apie 35 metų, kuomet kunigaikštystėje Lu iškilo didelė pairtuvė; šito lėno valdininkas buvo ištremtas gana ilgam laikui ir patsai galvočius turėjo trauktis į kaimyniską viešpatiją Thsi. Jau pirmiau jis turėjo progą kalbėtis su jos valdininku, kuris ir šiuo kartu maloniai priėmė galvočių, su noru išklausė jo patarimus, bet pabugo, kad jis neįsigautų į perdaug didelę įtekmę ant valstybės reikalų. Tokiu budu Kong-tsi negavo jokios vietos ir po metų sugrįžo į savo prigimtąją šalį. Iš pirmo jis ir čion nerado tinkamo lauko valstietiškam veiklumui; didžiunai ir ministeriai pykdamiesi terp savęs, ne sykį bandė patraukti jį į savo pusę, ir panašiuose atsitikimuose jis nevisuomet mokėjo parodyti užtektiną budo tvirtumą; vienok ilgą laiką jis nepriėmė jokios partijos. Antgalo, kaip vidurinė kunigaikščio valdžia buvo atnaujinta, Kong-tsi atėjo visuomeniško truso laikas augštuose urėduose, paskutiniu laiku net ministerio urėde; užimant šitą vietą jam pasisekė padaryti daugelis reformų. Bet tas tęsėsi neilgai; po keturių metų jo globėjas nustojo buti jam prielankus; maža to, sąžininga mokslinčiaus tarnybė stojosi jam sunkenybe. Kong-tsi vėl prisiėjo apleisti tėvynę šiuo kartu jau visiems 14 metų ir patirti kartų ištremtinio likimą. Per tą laiką jis aplankė visokias viešpatystes, buvojo rumuose ir terp žmonių; visur Dangus jo balsu davė prasergėjimą žmonėms. Kai-kur davinėjo jam garbę ir gerinosi, bet niekur jis negavo vietos; kitur jis buvo persekiojamas ir buvo kėsintasi ant jo gyvasties. Iš jo pasekėjų daugelį randame ištikimų jo mokinių ir draugų; ar jie buvo su juo visuomet, ar tik kaip kada, — nežinia. Apie šitą bastymosi laiką yra daugybė anegdotų. Galų gale per įtekmę vieno mokinio, užimančio augšta vieta Lujie, Kong-tsi buvo sugrąžintas tėvynėn; jam buvo tuomet apie 70 metų ir jis jau iki pat mirčiai neužėmė daugiau jokios politiškos vietos. Paskutinius savo gyvenimo metus jis pašventė mokslui. Tame laike, regis, jį apnyko liudnos mintys; su besiartinimu mirties jo upas darėsi vis paniuresnis ir jis skundėsi ir apgailavo viešpatystės žuvimą ir mokslo puolimą. Žmogus, kurio idealu buvo praeitis, atsiskirdamas su gyvenimu, nelaukė nuo ateities jokio suraminimo.

Su Kong-tsi asmeniu geriausiai galima apsipažinti iš Lun-ju. Nors čion paduota labai nedaug jo asmeniškų, pobudinių ypatybių, bet aišku, kad šito rinkinio tikslu buvo parodyti Kong-tsi išminties idealu. Kas atseina mus, tai Kong-tsi pobudis greičiau yra perdaug formališkas; jo abelna mielaširdybė niekuomet nepereina į nuoširdžią užuojautą, jo žmoniškumas perdaug suvaržytas taisyklėmis ir formomis. Ištisa skaidma Lun-ju pašvęsta aprašymui vertumo pilnų galvočiaus pasielgimų visokiose gyvenimo apystovose, prie pietų, gulant ir renkanties drabužio varsą ir tt.; pastebėtina, kad tolygiems paviršutiniškiems dalykams prirašoma didelė vertė. Ne iškelio bus pastebėjus, kad Kong-tsi priklausė prie tos žmonių rųšies, kuri gamtos yra apdovanota patraukti meilę ir guodonę kitų prie savęs. Jo sprendimas apie save svyruoja terp nusižeminimo ir išsiaugštinimo. Savo gyvenimo tikslą jis mato ieškojime išminties ir prisipažysta, kad jos jam truksta; bet jis pilnai supranta savo padėjimą ir vertę kaipo išminties mokytojo ir kaikuriose pašnekose savo asmens atnašą, jis daro mąstu, kuriuomi jis matuoja savo vienalaikius. Sulyg Kong-tsi veiklumo, tai pirmiausiai jis pasirodo pirmutiniu šventų padavimų rinkėjų, žmogumi, iš kurio rankų Chinai apturėjo King. Savo kalbose jis pats išgyrė jų išnašumą ir vertę ir suteikė formą, kokioj jie išsilaikė lygšiol, kaipo pagrindas visos chinų pažvalgos į svietą. Sakytume, kad jis atėjo atnaujinti seną tvarką; pats save jis vadina ne naujintoju, tik senos išminties skelbėju; jis išgiria senas įstaigas, garbina senus ciesorius Jao, Šun ir įsteigėjus trečios dinastijos, pripažindamas juos dorumo pavyzdžiais, idealu. Vienok labai yra galima, kaip jau sakėme pirmiau, kad Kong-tsi ne tik mokino, kas buvo seno, bet kad jis ir pasirinko iš to, kas buvo perduota, viską kitą nustumdamas į šalį, kas nebuvo svarbu.

Labai įdomus yra jo atsinešimas prie tikėjimo. Jis griežtai užlaikė garbinimo formas. Dar vaiku budamas jis mėgo žaisti su aukojimo pabuklais; atėjęs į metus jis mėgo lankyti šventnamį, reikalavo griežto pildymo 300 apeigų, kaipo ir 3000 elgimosi taisyklių; sakydavo, kad dvasioms reikia duoti aukos kaip ir kad jos butų terp besimeldžiančių ir abelnai buvo punktuališkas pildyme visų apeigų. Patį mokinimą savo jis pastatė ant senų tikybių pagrindo ir viso ko akstinu skaitė pažinimą Dangaus prisakymų; mąstis apie Dangų buvo jam suraminimu liudnybės dienose. Priešingai šitam, užsiėmimą teologiškais klausimais jis laikė be naudos gaišinimu laiko; jei mes nepažystame žmonių, kaip galime pažinti dvasias? jei nepažystame gyvenimo, kaip galime pažinti myrį? Klausimams apie dvasias ir numirėlius jis duodavo atsikalbamus atsakymus. Aplamai jo protas buvo svetimas visokiai paslaptybei ir perdėm perimtas doros priedermių svarbumu, kuriose jis tobulinosi visą savo gyvenimą.

Čion galime atkartoti tą patį pastebėjimą, kurį minėjome augščiau; pas Kong-tsi dorybė remiasi teipgi metafiziškomis mąstimis; žmogų jis persistatė ne kitaip, kaip sąlydume su abelna svieto tvarka, kuri yra taisykle dorybei. Tankiai šitą dorybę laiko perdaug niekiška, sekančia visiškai naudiškus tikslus, bet tas toli neteip: išlaukinės sąlygos arba nauda neturi joje visai vietos: ji visa priguli Dangaus paliepimams ir yra patvirtinta pavyzdžiu seniai mirusių galvočių. Juk dėlto tik, kad tankiai jo sumanymo negalima buvo sutaikyti su esančiu dalykų stoviu, Kong-tsi mokinimas nesykį buvo atidedamas į šalį kaipo nepraktiškas. Sulyg jo principų išeiga neturi buti motyvu veiklumui. Žmogų jis persistato ne tokiu, kokiu jis yra, tik tokiu jis turi buti, ideališku, dorybės karžygiu, kurį jis tankiai aprašo ir garbina priešingume paprastam, vulgariškam, kasdieninio gyvenimo žmogui. Šitas prakilnus vyras pirma visa ko yra protmeiliu, pasišventusiu mokslui ir vienval užimtu juo; jis visas yra dorybės įsikunijimu. Pilnas dievotumo, teisingumo, nuolankumo, malonumo ir teisumo, visose gyvenimo sąlygose pasirodo kuožmoniškiausiu. Jis paiso ne apie svieto pripažinimą, tik apie pačią dorybę; net budamas pats vienas jis nesiliauja mąstęs apie lavinimąsi ir laiko save ant atsargos. Jis vienval klauso doriškos kainumo taisyklės: daryk tą kitiems, ko nori kad kiti darytų tau. Tokiu budu jis yra pilname sąlydume su dangumi, kurio prisakymus jis pildo, krypdamas į dešinį, vidurinį taką. Priešingai šitam paprastas žmogus seka paskui savo paties reikalus ir smagumą ir visuomet ieško jo pas kitus, o ne pas save; jis yra valdomas išlaukinių aplinkybių; jo takas veda žemyn, kuomet takas prakilniųjų veda augštyn. Atradimas pas daugumą žmonių ištvirkimo ir augštų idealų, kurių jis reikalauja nuo gerų žmonių, nekenkia Kong-tsi tikėti į dogmą gerumo žmogaus prigimties. Dorybė yra lengva ir prigimta žmogui; gana yra sekti tikrą omę (instinktą), idant eiti tiesiu taku.

Vienok neturime manyti, kad Konk-tsi savo mokinimu ir pavyzdžiu stengėsi įdiegti dorybę tik pavieniams, anaiptol, svarbiausiu jo noru buvo pilnas žmonių atnaujinimas. Pradžioje Ta-hio dorybės augis pasirodo kaipo grandinys, jos tikslas pasiekia šeimyną ir valstybę; jos mieriu yra ramumas ir gerovė. Daugumas taisyklių liečia politiką, k. a.: kad reikia stengtis padaryti žmones turtingais ir juos mokyti; kad valdovai atsaką už priderantį maitinimą žmonių, už užlaikymą apsigyvenimo pabuklų geroj tvarkoj ir kad jie turį įkvėpti užsitikėjimą; kad valstija yra kaip reikia valdoma, jei kunigaikštis yra kunigaikščiu, ministeris ministeriu, tėvas tėvu ir sunus sunumi; kad valdovai turi veikti daugiaus savo pavyzdžiu negu baudimais. Kong-tsi tikėjo, kad šitos ideališkos sąlygos tikrai buvo senuose laikuose prie senų valdovų ir kad reikia tik prie jų vėla pagryžti. Skaisčiausia jo pažvalgų puse yra pripažinimas reikalauti dorybės teipgi politikoje; tamsia puse yra tas, kad jis laiko žmogų tik šitoje atnašoje prie valstijos.

Mokiniai Kong-tsi, kaip rodosi, niekuomet netvėrė atskiro ratelio. Jie buvo daugiausiai žmonės, kurie, stovėdami pačiame veiklaus gyvenimo viduryj, kartais kreipėsi prie mokytojo patarimui; tiktai kaikurie vienval buvo su juo, ir šitie trys, keturi žmonės atsižymi pašnekose savo reiškiai ypatingais pobudžiais. Mokytojas negalėjo surasti žmonių, pas kuriuos reikalingos savybės apsireiškia priderančioj pritaikmėj ir atsveria viena kitą, žmonių aukso vidurio; todėl jis turėjo pasitenkinti karštuoliais su užsidegimu trokštančiais teisybės, ir bailiais, vengiančiais blogo.

(Toliau bus).

M. Konopnicka.

PAGAL ĮSTATYMUS

Vertė Pranas Siulelis

Ji užkaito ir truktelėjo už žiursto Jonienę. Norėjo kuogreičiausiai iš čia išeiti.

Bet bobai, po kmyrfais su alum, užsimanyta šnekėt, tai atsirėmė alkune į šinkių, smakrą atmetė ant rankos ir pasakojo Šapsienei, kaip pereitą metą jos sunų į kariumenę ėmė. Todėl nebuvo galima šioj valandoj ją ištraukti. Juozas teipgi nuo durių nesitraukė ir, pasirėmęs į pašonę, šaipėsi ir galva kraipė.

— Na, na! Ir kad mudu čionai susiėjova!.... Na, na! Ar jau seniai čia Onutė?

Mergina sukando dantis ir tylėjo.

— O ką tai Onutė šnekėt užmiršo, ar ką? Visuomet tokia puikuolė?

Prisiartino prie merginos, kuri vėl truktelėjo Jonienę. Boba atsisuko; paskaitydama Caliko užkabinimą paprastu mandagumu, tarė:

— Nelysk, tamsta, nes šita mergelė nečionykštė, ir vietinių jaunikių nepažysta....

— Ha! ha! ha! — garsiai nusijuokė Calikas. — Žmonele, jau aš geriau žinau, su kuom toji mergina pasipažysta, o su kuom ne!

— O aš jums sakau, kad jųs nelystumėt, nes aš tą merginą į tarnystą vedu.

Calikas prie merginos atsigryžo.

— Ką Onutė? Sukvailiojo? Tarnaut Onutė eina?

— O kur dingsiu? — atsakė Onutė su kokiu tai nekantriu gailesčiu.

Calikas ją į šalį truktelėjo.

— Onute, geriau su mumis laikykis — tarė ištyko. — Yra čia mųs saujalė; su žemsargiu pasipažystame ir kas mums ką padarys. Zavierskiutė čia yra ir Valerka teipgi, ir Korbielaikiutė.... Žmogus sau tuomlaikinis, nieks ant sprando nesėdi, tarpais pas žmones dirsteli, tai į dvarelį kur, tai pas ukininką, tai kermošiuje kur. Su žydeliais viskas galima; teip Onute.... Aš čia jau trįs mėnesiai sėdžiu ir šeip-teip gyvenu. Kiti išbėgiojo į Varšavą. Varšava jiems kvepia! O lai jiems ten kvepia. O aš Onutei sakau, kad ir čia neblogiausiai....

— Turiu jau eiti.... — tarė.

— O kur Onutė sustojo? Pas tą bobą?

— Niekur dar ne apsistojau....

— Na, tai, Onute, vėltui tarnystos nejieškok, nes šiądien apie Valerką ant prekymiesčio išbubnijo, tai kiekvienas šergėsis paimt, o prie manęs, Onute, klauskis ant Utratos, tai galiva susieit.... Na, tai kaipgi?

— Turiu jau eiti — paantrino mergina.

Calikas paleido jos ranką ir galvą palingavo.

— Jau aš matau, kad Onutė ant niekų nueis per tą savo mandrumą....

Ji nieko neatsakė, bet truktelėjus bobą už rankovės, tarė:

— Arba eikite, arba ne, nes aš jau einu.

Jonienė pažiurėjo į ją ukanotomis akimis.

— O kur jųs einate?

— Pas mėsininkę einu....

— Na tai galite eiti, nes aš ten neisiu — tarė boba ir vėl atsigrįžo į Šapsienę.

— Kaip sakiau ponei Šapsienei, apkirpo jį, kaip pamačiau, kaip paims mane gailestis, kaip nesuriksiu....

Mergina išėjo. Galvoj sukosi, nežinia nuo ko. Ar nuo stiklelio kmininės, ar nuo Caliko kalbos.... Išėjus pamatė, kad jau gerai sutemę ir kad ant gatvės jau keturi žibintuvai žiba. Na, nėra jau ką nė svajot apie ėjimą pas mėsininkę nakčia, rytoj nueis.

Perėjo skersai gatvę ir sustojo. Rytoj.... O kur dabar eis? Kur nakvos? Umai smuklės durys šubarškėjo ir išėjo Calikas, dairydamasis išilgai gatvę, po kairiai ir po dešinei. Merginą prisiglaudė prie tvoros ir laukė, kol praeis. Kuomet jis tolokai nuėjo, ji pradėjo eiti visai į priešingą pusę. Ėjo, kur akys nešė.

Buvo tykus, šiltas vakaras; drėgna, perlinė migla kybojo ant žemės, šen ir ten girdėjosi svirties girgždėjimas ir semenčių vandenį moterių juokavimai. Jau valanda kaip ėjo, gryždavo ir sustodavo, tartum toji avis, kuri nuo pulko atsilieka ir paklysta. Per žemus medinių namukų langus, šviesiuose kambariuose matėsi žmonės. Kur-nekur jau pradėjo vakarieniuoti; kvapsnis šviežių virtų bulvių ir spirgučių erzino išalkusią Onutę.

Kaip dieną nuo žmonių, teip dabar nuo tų žiburių ji slėpė savo veidą, po sunkia didele vilnone savo skepeta; ji žinojo, kad nė vienas iš tų langų jai neatsidarys, nė per vienas iš tų durių nejsileis ją į vidurį. Kelios sausos bandutės nedaug ją sustiprino; koją teipgi pradėjo kaskartas labiau sopėti. Vienok ėjo, nes neturėjo kur sustot, pakol nepajuto kvėpėjimą nupiautos žolės. Ji išėjo į pievutę, tarpu kruvelių sukrauto šieno. Po vienu iš tokių kugių atsisėdo ir atsirėmė.

Tegul tik prašvis, tuoj ji eis, pas mėsininkę, pati eis, mels, o tarnystą turi surasti. Jau nieks ją neprikalbins ant tokio gyvenimo.... Rankos darbe sutins, o bet nieko svetimo neims.... Lai sau Calikas šneka ką nori, arba ir kiti, ji neištvirks ir neištvirks.... Tokį ji turėjo savyje tvirtą nutarimą. Poną Jėzusą ant pagelbos šauksis ir šventą Antaną.... Ak, Viešpatie Jėzau Kristau ir šventas Antanai!.... Vardan Dievo Tėvo ir Sunaus ir Dvasios Šventos.... Tėve musų, kuris esi danguose.... Ir ji giliau įlindo į šieną, nuleido galvą ir užmigo.

Matė sapną sunkų, kankinantį.

Sapnavo ji, kad jos tėvas, senas Kasparas Blakorius, kurpius iš Pabijanicų, jai siuva kurpeles.... tokias mažytes kurpeles.... Siuva, siuva, plaktuku puspadžius plaka, drota kryžiavai traukia, žnyplukes drožia, o tai vis jai ant kelionės, nes ją ant apsibuvimo varo.... O tokia ji maža mergaitė, tokia maža, kad jai vos tik dešimts metų.... Mama ją velka švariais marškinukais, kaseles pina, vyresnioji sesuo žiurstelį skalbia, vyresnysis brolis jau ant kiemo su vežimu laukia, o tas viskas jai ant apsibuvimo. Atėjo kunigas-klebonas; giesmes gieda su vargonininku, švęstu vandeniu vežimą šventina, o čia kaip nesuskambins varpai.... Sudrebėjo ji ir pravėrė akis.

Nakties vėjas kažkur miglas išvaikė, virš jos šviesmėlynas dangus, ir didelė aiški žvaigždė, tartum auksinė kibirkštis viduryje dega. Mėnulis jau leidžiasi, lanka, kiek tik akim užmatai, po sidabrine ukana, tartum po ažeru stovi. Putpelė atsiliepia vis arčiau ir arčiau; drėgnas šaltis po kuną vaikščioja....

Pasilenkė, galvą ant kito peties perdėjo ir užmigo.

Sapnuoja ji, kad aplink ją dideli vandens šniokščia, putoja, kassyk kyla augštyn ir augštyn, o ji stovi viduryj, galvą po vandeniu laiko, ir jau, jau ją užlies.... O kaip tik kilstels, galvą iš po vandens ištrauks, tai akmuo krinta ant jos galvos. Ji kraujų apsilieja ir vėl puola į vandenį.

Vanduo užia ir užia; šaltis perima jos kuną.... Jau, jau prie krantų daeina, jau už krumų nusitvėrė, jau galvą ištraukia, jau kvėpuoja, o čia mato, — ant kranto žmonių daugybė ir kiekvienas akmenį rankoj laiko. Tik laukia, kad į ją mest.... Ji rankas sudeda, meldžia.... "Geri žmonės, geriausu, mieliausi! Nemeskite į mane dar akmenimis.... tegul tik ant kranto išlipsiu...." Karklai braška, vanduo šniokščia, ji už žolės ant kranto stveriasi, vandenį praskečia, ant kranto lipa.... Bet tik umai kaip viesula viskas susimaišė.... didžiausias akmuo į galvą pataikė, puolė atbula, vanduo ją nutvėrė....

O žmonės juokiasi, delnais ploja, o vanduo virš jos šniokščia....

Pabudo. Širdis jos dručjai plakė, gerklė išdžiuvo, tartum nuo vidurinio riksmo. Pratynė akis ir atsisėdo.

Buvo rytas. Dangus buvo prisidengęs raudona aušra nuo rytų. Laukinės žąsys, pakilo su garsiu gyvavimu ir išsitiesę ilgu šniuru, siubavo tykiame ore, tartum kasnykas iš vienos pusės paauksytas užtenkančia saule, o iš kitos mėlynas nuo lankos miglų.

Pašoko mergina ir žiurėjo į jąs.

Kasnykas lėkė vis toliau ir toliau, kassyk augštyn, o ant žemės girdėjosi jų garsus gygavimas. Tik tarpais garsesnis žąsino riksmas perkirsdavo orą ir išsiplatindavo plačiai po rytmetinę tylą.

Onutė plačiai pravėrė akis, prasižiojo, gilus atsidusimas kilstelėjo jos sudžiuvusią krutinę, plaukai, nakties migla suvilgyti, nukrito jai ant veido ir kaklo, o iš burnos išėjo trumpas šuktelėjimas, tartum nenoroms šuktelėjimas nesulaikomo laisvės jausmo.

Bet tai buvo tik valandėlę.

Su paskutiniu nykstančių paukščių riksmu, mergina apsidairė ir ko tai susigėdo. Galvą jos nusviro, rankas giliai šukišo į ilgas apsivilktuvo rankoves, sutraukė pečius, sukando dantis ir pamažėli sugrįžo prie šieno kupetos, kur buvo jos skepeta. Turi eiti, turi skubintis pas mėsininkę, tarnystos turi ieškot....

Išėjo ant vieškelio miesto link. Jau namuose prasidėjo judėjimas, garduose ožkos bliovė, kur nekur iš kaminų kilo pilki dumai. Ėjo, nepakeldama nuo žemės akių, o akyse jai rodėsi nakties sapnai ir lekenčios antys, ir teip jai kas galvoj užė, tartum daug, daug vandens....

.....

Nežinia, kiek ten gelbsti bobų liežuviai, kuomet jos žino kokią paslaptį, bet tiek žinia, jog liežuvis tos pirklės, kuri siuntė Onutę pas mėsininkę, prigulėjo prie tokių liežuvių, su kuriais jokiu budu negalima buvo rodos gauti. Bertainis laiko dar nepraslinko, po nuėjimui Onutės, kuomet toji, ant keturių lovų paklojimo ir visokio gero savininkė patikėjo išduoti savo paslaptį kumai Matjošienei, kaip ji apsuks Kolasinskienę ir jai į namus įkis "ištremtinę". Matjošienė klausė užsimąsčius.

Atsitiko, lyg tyčia, teip, kad Matjošienė turėjo šiądien ant bargo paimti trįs jaučio kojas. Todėl ji sugalvojo, kad už tokią naujieną lengviau jąs gaus. Nedaug galvojus, nustvėrė skepetą, kašutę ir stačiai pas mėsininkę nubėgo.

Pasikalbėjimas dviejų moterėlių turėjo dvejopą pasekmę. Pirma buvo tas, kad Matjošienė sugrįžo namo, nešdama trįs pilkas, plaukuotas jaučio kojas, paimtas ant bargo, raudona nuo pasikalbėjimo ir stiklelio pomarančinės, kuriaja už gerai velyjantį persergėjimą ją pavaišino, kita-gi tas, kad ponia Kolasinskienė visą naktį prunkštė ir stenėjo negalėdama ryto sulaukt. Pati iš savęs gal ir butų paėmus ištremtinę ant tarnystos, bet, kad kas jai ant patyčių tokią norėtų įsukt!.... Nesulaukimas tavo!....

Taigi vos Onutė įėjo ir prasižiojo, jau mėsininkė pašoko iš užstalės, kur gėrė iš kvortinio puoduko kavą, ir prišoko grumodama kumščia prie merginos:

— O tu, vagilka! — sušuko. — O tu, valkata! O pas pirklienę bėgk! O pas geradėję savo, ne pas mane!.... O to!....

Negalima atkartot čia viską ką kalbėjo ponia Kolasinskienė; bet visgi galima užtikrint, kad tai buvo labai įvairi kalba, išmargyta teip originališkoj savo dalyj, kaip ir prisisavintoj iš kitų, gražiai tame atžvilgyje apdovanotų liežuvių. Verta atydos teipogi ne tik greitumas pačios kalbos, bet ir veiksmas šiame atsitikime, ir tai teip skubiai, kad nepraslinko nė trijų sveikamarijų, o jau Onutė ne tik tapo iškoliota, bet ir apmušta ir už durių išstumta, pati gi ponia Kolasinskienė, sugrįžo prie savo kavos, bambėjo likučius keiksmų užkimšta pyragu burna ir sunkiai atsikvėpdama, laiks į laiką grasino kumščia gatvės link. Lygiai teip, kaip tolinantysi audra mėto savo užpakalin paskutinius žaibus, urgzdama neaiškiu griausmu iš sudraskytų debesių.

Išstumta per duris mergina stovėjo valandėlę apsvaiginta, persigandus, be nuovokos taisydama ant savęs sutaršytus drabužius; jos kojos drebėjo, nusyse cypė ir švilpė. Žmonės praeidami stumdė ją; ji beveik nejautė to ir nematė, žiurėdama priešais savę išsigandusiu žvilgėsiu.

Pradėjo suprasti, kad tarnystos miestelyj neras. Jai rodėsi, kad tam švilpime, kurio buvo pilnos ausys, aiškiai girdi Bamblienės balsą, paskui Juozo Caliko, o paskui šimtus kitokių balsų, kurie, tartum vėtra, švilpė jos galvoj. Koks tai instinktyviškas judėjimas pastumė ją nuo tos vietos, kur ji stovėjo. Ji vėl ėjo, nežinodama nė kur, nė ko, tik jausdama, kaip ją sunki, kieta ranka stumia vis priekyn ir priekyn, prislėgdama vis labiau ir labiau prie žemės. Po tuo slėgimu ji galvą įtraukė po skepeta ir kassyk silpniau vilkdama savo kojas, netekus spėkų pargriuvo šale tvoros, tveriančios žemės plotelį apsodytą bulvėmis. Ant kalno vienodai barškėjo malunas, o judantis ant geltonų smilčių jo sparnų šešėlis rodė, kad jau greitai artinasi karštas, aitrus vidurdienis.... Mergina nesijudino iš vietos, bet rankomis apsikabinus kelius, susitraukus ir primerkus nuilsusias akis sėdėjo. Vienok, po įtekme karštų saulės spindulių ir maluno barškėjimo, jos rankos nusileido, kojos išsitiesė ir galva nusileido ant krutinės.

Nemiegojo vienok nė kelių minutų, kuomet ją prikėlė lojančio šuniuko balsas, paskui kurį ėjo maluninkas Fabich, atsagstytam bruslote ir su trumpa dantyse pypkele. Jis jau nuo namo prieangio matė, kad kas ten valkiojasi po jo lauką, ir jau nuo ten pasiuntė keletą energiškų "donnerwetterių" sėdinčiai po tvora ypatai. Pasinaudojęs iš popietinio pailsio, ėjo pažiurėti kas ten, o pamatęs merginą, jau iš tolo grąsino pypke ir šaukė:

— "Was Teufel" ten mergina ant mano žemės lenda?.... Nežinojai, kad tai mano laukas?.... Hé?....

Onutė greit pakilo.

— Jau einu.... nežinojau.... Lai ponas nepyksta.

— Lai ponas nepyksta! Lai ponas nepyksta! Aber aš noriu pykti, donnerwetter! Aš turiu tiesą pykti ant savo žemės, ant savo lauko!.... Prie darbo tai jų nėra, aber daryt nuostolį, tai turi laiką. Kad butų padori mergina, nereikalautų valkiotis po laukus, tik prie skalbimo eitų, prie kasimo bulvių.... Aš žmonių prie kasimo ieškau, aš gerai užmoku ir rast negaliu, o ji po tvora miega....

Onutės akyse žybtelėjo viltis.

— Aš irgi darbo ieškau....

So! Das ist was anders! Dabar toks laikas, kad kiekviens darbo ieško. Was Teufel, kam, kas iš tų darbininkų? Dabar pinigas brangus, aber darbininkas pigus. O kiek norėtum už kasimą?

— Kaip ten ponas kitiems moka, teip ir man.

Vokietis pasiputė.

— Aš moka.... — čia norėjo pasakyt teisingą kainą, bet išvydęs merginos nusususius drabužius, į laiką susiturėjo ir tarė: — Aš moku dvidešimts keturis skatikus ir bulvių, ką suvalgys.

— Gerai, kasiu — tarė greitai Onutė.

— O matiką ir maišą turi?

— Ne.... matiko neturiu.... nė maišo....

— Das ist was anders! Kaip be matiko ir maišo, tai aš tau moku bischen weniger.... aš moku 20 skatikų ir bulvių ant pietų.

Onutė buvo pasirengus.

— Lai ir teip buna — tarė — kasiu.

Malunininkas paleido iš dantų pypkę. Sutikimas merginos jį nustebino.

— Gal tu, aber sergi, gal negalėsi kasti?....

Mergina išsigando. Užkaito jos sumenkėjas veidas, nusijuokė snusu, nuduotu juoku.

— Ką turėčiau negalėt! Sveika esmiu, druta! — tarė, išsitiesdama ir atstatė rankas su kokia tai energija. — Kaip reiks tai ir akmenis pragraušiu, maluną peršoksiu....

— Ne! ne! ne! — šaukė Fabich, kratydamas galva ir ranka. — Gott bewahre! Kam maluną! Nereikia maluną!.... Ir akmenų nereikia. Aber, kaip aš duosiu savo matiką ir maišą, tai aš turiu savo užtikrįtas buį, aš turiu žinoti kur darbininkas gyvena.

Onutės širdis apmirė.

— Neturiu aš ten jokio namo — atsakė.

Ji ant valandėlės nuleido akis ir tylėjo.

Umai pradėjo verkti, apsiliejo ašaromis ir parpuolė ant kelių prieš malunininką:

— Pone, mielas pone, mielaširdingas pone! Paimkite mane prie kasimo! Pone! Kaip šuo ik vėlyvai nakčiai dirbsiu, nė vienos bulvelės žemėj nepaliksiu, už du dirbsiu, tik pagelbėkite mane, tik priimkite mane! Geriausias pone!

Malunininkas ėjo atbulas. Mergina verkė krupčiodama.

— Nė aš darbo, nė uždarbio, nė jokio apžiurėjimo, nė draugystės jokios neturiu! — verkė. — Viską geriau išsyk pasakysiu, kas bus, lai buna! Mane čia ant apsibuvimo atsiuntė....

— Ant apsibuvimo? — šaukė, apsistodamas malunininkas. — Ach so! Das ist was anders! ach so!....

Pliaukštelėjo storomis lupomis ir galva lingavo. Už valandėlės atsigavo, truktelėjo porą syk iš gęstančios pypkės, išleido kamuolį plonų dumų po panose ir tarė:

— No, no!.... Das ist was anders! Tai yra kvailas dalykas su tuo apsibuvimu.... Tai yra labai kvailas dalykas.... Aber kaip teip, tai aš tiek negaliu duot. Kaip teip, tai aš duosiu dešimts skatikų ant dienos ir bulvių ant pietų. So! so! Ir kad nakvynę pati sau surastum, o maišą ir matiką kas vakaras man į namus atnešt.

Onutė nusišluostė ašaras.

— Lai bus dešimts. Dieve jums užmokėk ir už tai.

— Liepkite duoti matiką.

— Aber kam tuojaus matiką? Das waere ja keine Rechnung. Iki vakarui nė lysvės nenukasi, o bulvių turėčiau duoti....

Onutė mostelėjo ranka.

— Tegul ten tas bulves! Kasiu ir teip, be pietų.

— Tas yra kas kita! Das ist richtig! linktelėjo vokietis galva ir liepė merginai eiti paskui.

III.

Taigi pradėjo Onutė naujo gyvenimo dienas. Iš pradžių labai ėmėsi už darbo, švintant jau lauke buvo, nuo lauko eidavo naktyj, veik pirštais žemę kasdama. Ant pietų kepdavosi bulvių sausalę, prie kurių pirkdavosi sau truputį druskos, likučiai uždarbio ėjo ant duonos, kurią mergina dalydavo į dvi dali, ant rytmetinio užkandžio ir vakarinio. Vienok po tokio darbo sąvaitei ji žymei nusilpnėjo; ir norints teippat stengėsi gerai kasti, visgi tankiai jai akyse temdavo, o jos drebančios rankos negalėjo jau su tokiu mitrumu, kaip pirma, suduot matiku į kietą žemę. Atsitaikydavo teipgi, kad malunininkas, kurs laiks į laiką ateidavo prižiurėt kasimą, rasdavo užpakalyj merginos vieną, kitą bulvę, šukaudavo tuomet, kepurę į žemę trenkdamas, kojomis spardydamas, už galvos stverdamasi, ir po skatiką, po du nuo menko uždarbio nutraukdavo. Onutė, vienok tą viską kentė. Atpenč, ji jautė save net laiminga: Dieną turėjo darbą, kaip ir kiti žmonės, ant nakties prisiglausdavo kur tarplisvyj ir užsidengdavo maišu, už kurį Fabich pasilaikė sau jos raudoną pašportą. Galėjo išsimaityt. Naktys, po teisybei, kaskart buvo šaltesnės, ir merginą, budavo, jau iš ryto šaltis iškrato, bet susišildyt nėra kur. Galėjo net permatyt laiką, kuomet visiškai nebus galima ant lauko gulėti.

Stengėsi Onutė apie tai negalvoti, ir kiek kartų ateidavo Fabich pažiurėti darbo, ji teip matiku mosuodavo, kad net žemė tikšdavo į visas puses. Pagaliaus užbaigė Fabicho bulvių kasimą, bet geroji žvaigždė ir ant toliau švietė merginai, nes pats Fabich pasiulė ją Gavronskiui, smuklininkui, kurs čia-pat už maluno lauko turėjo bulvių ir jieškojo kasikų. Nematė, vienok, doras malunininkas jokios priežasties velyt jam tokios pigios darbininkės, kokią pats rado; pasakė smuklininkui kad mokėjo ant dienos 20 skatikų. Smuklininkas noriai sutiko ant tos kainos, bet Onutė užsispyrė, kad neis už mažiau kaip už 24. Batai nuo kojų krito, drabužiai veik supuvo nuo kasdieninio drėgnumo, taigi turėjo siektiek susirinkt ir truputį apsitaisyt. Gavronskis derėjosi, bet pagalvojęs, kad visur aplinkui mokėjo po 40 skatikų, sutiko ant merginos reikalavimų ir ant sutartuvių užgėrė kunynų ant Fabicho. Paskui raudonas pašportas perėjo iš malunininko į smuklininko rankas, o mergina, kupina vilties, gavo vėl maišą ir matiką.

Išeidavo vėl į lauką už maluno, kas sykis ukanotesnį rytą, nuo darbo nueidavo kassyk tamsenį vakarą, nes dienos ėjo trumpyn. Ruduo žadėjo buti ankstyvas, purvinas. Varnų pulkai kilo ir lėkė už tolymų miškų, lydavo.... Tasai "šaltis", apie kurį Onutė kalbėjo, kad jai dirbt kenkia, pavirto dabar į reguliarišką, kas ketvirta diena, drugį, su kuom ji vienok slėpdavosi nuo žmonių, kad nepavarytų ją nuo darbo. Jos galva buvo sunki, tartum akmuo, kaulus laužė, ir turėjo tokį troškumą, kad nekartą ant grabės kranto atsigulus, gėrė ir gėrė vandenį, jog net ją visą išputė.

Gavronskis jai daleido dusyk bulves kept, tad ji nustojo duoną pirkus, net ir druskos jau nepirko, kurią tarpais vaikai iš smuklės jai atnešdavo. Dėjo už tai skatiką prie skatiko, dešimtuką prie dešimtuko, o kuomet po dviejų sąvaičių darbo susidėjo dešimts auksinų, net užkaito iš džiaugsmo ir dainužę užtraukė, atsimindamas nuo senų, senų metų. Diena buvo išimtinai šilta, norints ukanota; šale kelio stovėjo be judėjimo topeliai, ploni vortinklių siuliukai blizgėjo ant žemės, kylstomi kokiu ten nematomu, nejučiamu pustelėjimu; saulė leidosi baltai raudona, be spindulių, skęsdama pamažėli į pilkas už girios ukanas.

Nuo miesto ėjo draugija, ponai ir ponios, o einant linksmai šnekučiavosi. Mažuose miesteliuose tankiai atsitaiko toki pasivaikščiojimai; tai ant plento, tai teip į kokią parinktą už miestelio vietą, tai į laukus. Onutė dainavo. Rodėsi, kad prislėgta, užspausta jos vėlė umai atgavo sparnus ir balsą. Tartum aušra užtekėjo iš po mergelės širdies ant jos pabalusio veido; jos įdubusiose akyse degė likučiai karščio po vakarykščiam drugiui, lupos drebėjo. Balsas iškarto skrido ir laužėsi, paskui pamažėli platinosi, pagalios pasklydo po visą lauką, nulekė pas mišką, į lankas, pilnas, skambantis, drėgnas, tarytum rytmetinės rasos pilnas. Stebuklingas dalykas. Apie kurpes mergelė svajojo, o jos giesmėje skambėjo jau poėzija, prie kokios tankiai yra gabios liaudies širdys. Buvo laiminga, džiaugsminga, o jos giesmėje skambėjo neaprubežiuota gailestis ir lukestis....

(Toliau bus).

ATSAKYMAI.

3čios kuopos komisijai. Pranešimas netilps. Jame nėra nieko naujo pranešama, kas nebutų žinoma jau iš atsišaukimo ir 3 kuopai visgi liekasi dar parodyti, kad draugijos pirmininko tvirtinimas, buk p. Jukelis pateko komisijon pirma savo pastojimo viešai nariu, yra neteisingas. Ant galo visuotino balsavimo atsteigimas nėra tokiu greitu reikalu, jeigu su juo galima buvo laukti lygšiol. Juk gi tas geriausiai bus padaryti per suvažiavimą. Jei norėsite straipsnį grąžinti, prisiųskite krasaženklį.

P. S. Tamstos straipsnį su kitais nereikalingais popieriais sudėginau ir todėl gražinti jo negaliu. Tamstai reikėjo paminėti apie sugrąžinimą tai to bučiau nepadaręs. Bet ir turėdamas negrąžinčiau Tamstai krasaženklio neprisiuntus. *J. Laukis.*

Atsakymas ant Centro Valdybos pranešimo.

53 "Lietuvos" T. M. D. Centro Valdyba praneša, kad ji nutarė išbraukti ir išbraukė T. M. D. narius: Petraška, Jukelį ir Sinkų ir sugrąžino jiems jų įmokėtus pinigus už 1909 m., teip pat atėmė visas privilegijas T. M. D. narių.

Centro Valdyba virš minėtiems išbrauktiems nariams "duoda tiesą" atsišaukti į busiantį III T. M. D. susivažiavimą. Teipgi Centro Valdyba prižada sugrąžinti pinigus visiems tiems, kurie norėtų paremti virš minėtus paliuosuotus T. M. D. narius.

Čion nėra klausiama ar pp. Petraška, Jukelis ir J. Sinkus legališkai pasielgė, norėdami įvesti visuotiną balsavimą ar ne. Kiekvienas draugijos narys gali pakelti klausimą, kurs jo nuomonėje yra naudingas draugijai ir tik viešai apkalbant galima klaidas pataisyti.

Klausimas kįlą: kas davė Centro Valdybai teisę paliuosuoti arba išbraukti pilnai užsimokėjusius draugijos narius, be nusprendimo tam tikros komisijos, arba nors pačios Centro Valdybos paskirto teismo?

Kas davė Centro Valdybai tiesą "melsti ir reikalauti" kad virš minėtų išbrauktų narių parėmėjai atsišauktų ir atsiimtų savo pinigus? Ar Centro Valdyba teiksis priimti tik tokius asmenis ir kuopas kurios norės Centro Valdybos aklai klausyti?

Centro Valdyba tame pat atsišaukime, pati sau prieštarauja sakydama, kad tie trįs asmenįs patįs savę apskelbė komisija, žemiau vėl rašo, kad jie turi parėmėjus, kurie juos išrinko. Šiuos parėmėjus baugina tuomi, kad ir jiems bus teip pat kaip ir jų komisijai. Jei ji juos žino, tai kodėl jų neišbraukia, teip kaip ir narius komisijos?

Nepažįstų virš minėtų išbrauktų narių ir neatsišaukiu remdamas jų reikalavimus, bet protestuoju prieš despotišką Centro Valdybos pasielgimą, manydamas, kad Centro Valdyba neturėjo teisės išbraukti tuos narius ir gazdinti jų parėmėjus teipgi išbraukimu.

Centro Valdyba, daugiausiai galėjo tokius narius suspenduoti iki III T. M. D. susivažiavimui.

Centro Valdyba nuolatai remiasi įstatymais, kurių nėra atspauzdinta ir mažai žinomi netik visuomenei, bet ir patiems T. M. D. nariams.

Netik kad toki įstatymai butų juokingi, bet net pavojingi, kurie duotų Centro Valdybai teisę išbraukti kiekvieną T. M. D. narį, kuris ką-nors netinkamo "švelniems" Centro Valdybos jausmams išsitartų. *K. V. Rutkauskas.*

IŠ VISUR.

‖ Nicaraguos revoliucijonierių vadovas Estrada siunčia savo jenerolą Diazą į Menagua apkalbėti su prezidentu Madriz krašto reikalus. Todėl yra viltis, kad pasibaigs ant galo revoliucija. Kongresas priėmė sumanymą, vietoj Zelayos išleistų 12 milijonų doliarių popierinių pinigų, išleisti už 15 milijonų naujų.

‖ Peterburgo teismas nuteisė vienai sanvaitei kalėjiman amerikoną mašinistą, Juozą Merdo už atsitikusią explioziją ant povandeninio laivelio "Dragon". Minėtas laivelis buvo padirbtas Amerikoj, Bridgeporte ir dar maskoliškas randas nebuvo jo priėmęs. Per apsileidimą mašinisto atsitiko benzinos explozija, kurios 17 ypatų tapo sužeistų.

Imperfect in original

|| Ecuadoro laikraščiai smarkiai užsipuola ant Jungtinių Valstijų rando už tai, kad tas oficiališkai pareikalavo pagerinimo hygieniškų sanlygų mieste Guayaquil, kur dabar siaučia maras. Išpanieškiejie laikraščiai sako, jog besikišimas Jungtinių Vlstijų į vidurinius reikalus išpaniškų respublikų gresia pavojumi jų savistovystei. Laikraščiai šaukia, jog atėjo laikas susijungti į vieną ryšį visoms išpaniškoms Amerikos respublikoms atsigynimui nuo Siaurinės anglų respublikos; kalbina uždaryti rubežius ateiviams iš Siaurinės Amerikos, kurie tankiai riaušes kelia, ir pasistengti sutraukti daugiau ateivių iš Europos. Jeigu ištikro išpaniškosios respublikos susiristų, tąsyk Siaurinė Amerika be abejonės, nedrystų kištiesi į vidurinius jų reikalus, nes jos turėtų gana pajiegų atmušti svetimą įsikišimą. Toks susirišimas ištikro, jeigu išpaniškosios respublikos nori savo savistovystę palaikyti, turės įvykti.

|| Amerikos randas užmanė Maskolijai neutralizuoti jos rankose esančią Mandžurijos gelžkelio dalį. Bet kaip rodosi, iš to užmanymo menka bus nauda, nes kitos viešpatystės Amerikos neparėmia. Prancuzijos rando laikraščiai tiesiog sako, kad likimas Mandžurijos gelžkelio gali apeiti vies Maskoliją ir Japoniją, bet ne Ameriką, kuri juk teipgi ne nori padaryti neutrališku Panamos kanalą. Prancuzija, kaip matyt, pritars tame Maskolijai. Laikraščiai mano, kad Amerikos norams nepritars nei Anglija, nei Japonija. Taigi, iš išsišokimo Amerikos, turbut, nieko nebus. Jeigu gi iš to tuom tarpu ir kas nors išeitų, tai Amerikos reikalavimas tik suskubįs ateinantį karą terp Amerikos ir Japonijos, kuris bus kur kas sunkesnis negu karas su nusibankrutinusia Išpanija.

|| Viršininkas angliško kariško laivo "Seylla", stovinčio Bluefield uoste, Nicaraguoj, išleido atsišaukimą sekančio turinio: Kadangi didesnė dalis triobų uoste priguli Anglijos ukėsams, tai čia neprivalo buti karo. Jeigu tas atsitiks, tai bus išsodyti angliškieji jurininkai su kanuolėmis išvaikyti kovojančius. Išsiųstas pas prezidentą Madriz revoliucijonierių jenerolas Diaz prigėrė. Mat jurių vilnis išardo jo laivelį, bandant jam Greytown išlipti ant kranto.

|| Paryžiaus policija davė leidimą buvusios prancuziškos karališkos giminės kunigaikščiui Charles-Lonis Bourbon laikyti družką ir važioti žmonės Paryžiaus gatvėse. Kartais mat ir karališkos giminės kunigaikščiai turi uždarbiauti teip kap ir paprasti žmones. Seniau, kada karalius kaip dievus garbino, tupestis apie pragyvenimą jiems nebuvo reikalinga, nes visur viešpatavo jų giminės.

|| Amerikos randas užmanė Maskolijai parduoti Chinams dabar jos valdomą Mandžurijos gelžkelį; pinigus duotų terptautiškas trustas. Abejoti reikia, kad Maskolija Amerikos sumanymą priimtų, nes per tą gelžkelį ji turi visgi politišką įtekmę Siaurinėj Mandžurijoj; tos įtekmės ji neišsižadės.

|| Miesto Mexiko policija persergėjo ten gyvenantį buvusį Nicaraguos prezidentą Zelayą, jog čia atkako du salvadoriečiai ir vienas amerikonas su mieriu, prie progos užmušti Zelayą. Policija jam davė rodą apsiginkluoti ir davė du paslaptu šnipu.

|| Pakėlus Amerikoj muitus nuo britvų, Vokietijos Solingeno britvų fabrikantai manė numažinti darbininkams algas ant tiek, ant kiek Amerika muitus pakėlė, nes kitaip nei peilių, nei britvų Amerikon nebus galima gabenti. Darbininkai vienok fabrikantų sumanymą atmetė.

|| Iki šiol kariumenės neturėjo tinkamų kanuolių šaudymui į augštai lekiančius orlaivius. Dabar tokias kanuolės įsitaisė Anglija ir, žinoma, jos paveikslą seks ir kitos viešpatystės. Minėtų kanuolių šuviai neša 10 viorstų tolio, ir 7½ viorsto augštyn, taigi net augščiau, negu orlaivys gali iškilti.

|| Italijoj terp Parmos ir Piacenca pradėjo nuo kalno slinkti labai dideli žemės plotai, ant kurių yra pastatytas kaimas Scopolo, turintis 1000 gyventojų. Gyventojai jau apleido savo namus ir su turinčiais kokią nors vertę daiktais išsikraustė kitur.

|| 250 chiniškų kareivių, pabėgusių nuo tarnystos, su ginklais perėjo prancuziškos Kochinchinos rubežių. Prancuzai bandė juos nuginkluoti, bet chiniečiai nesidavė. Tik po smarkiam mušiui pasisekė juos išvaikyti. Iš prancuzų pusės tapo užmuštas vienas oficieras, o daug kareivių sužeista.

|| Vokietijos kariumenėj tapo įvesti nauji revolveriai, kurie neša 1500 metrų (netoli pusantro viorsto). Seniejie revolveriai šovė tik 40 metrų. Naujiejie revolveriai yra 8 šuvių, šuviai yra kulbėj.

|| Brolis pasigarsinusio neva siaurinio žemgalio atradimu, Dr. Cooko užtikrina, jog jis yra dabar su savo motere Vokietijoj ir stengiasi surengti naują kelionę ir atgabenti neužginamus prirodymus, kad buvo prie žemgalio. Bet turbut dabar ir Vokietijoj bus ne daug tokių, kurie jam patikės.

|| Pagarsėjęs savo laike Washingtono universiteto profesorius Karolus Hau, už užmušimą savo vuošvės Vokietijos teismo nuteistas visam amžiui kalėjiman, bandė pabėgti iš Bruchsal kalėjimo. Bet sargo šuo pabėgėlį susekė ir jis likosi pagautas.

|| Matyt, besigerindamas Amerikai, dabartinis Nicaraguos prezidentas Madriz apreiškė, jog susaudymas amerikonų Grace ir Cannono buvo neteisingas, už ką galima, sulyg Nicaraguos teisių, kriminališkai bausti prezidentą Zelaya. Amerikoj mano, kad Nicaragua pareikalaus nuo Mexiko išdavimo Zelayos. Reikalauti galima, tik klausymas, ar Mexika jį išduos.

|| Prancuzijoj, miesto Manomelon aplinkinėse, prancuziškasis orlaivininkas Latham, su savo orlaiviu be baliono išlėkė iki 1100 metrų, taigi 3600 pėdų augštai. Teip augštai dar nieks ne pasikėlė.

|| Vakariniuose Prusuose, netoli Briesien, Kalėdų dieną šeši vaikai išvažiavo ant senos tvirtovės ežero pasivažinėti. Ledo vienok buta nedruto, jis įlužo ir visi vaikai, su rogėms ir vežimu, atsirado po ledu ir visi prigėrė.

|| Nicaraguos revoliucijonierių vadovas Estrada prisakė visiems savo kariautojams mokėti lygias algas, vistiek, ar tai butų paprasti kareiviai ar jenerolai — jie gauna kas dieną 20c.

|| Kanados statistiškas biuras pagarsino, jog dabar Kanada turi 7350000 gyventojų. Daugiausiai gyventojų turi Ontario provincija, nes 2619025.

|| Poznaniaus provincijoj, kaime Magiluo, avininkas Fišer susibečijo, jog išgers 15 stiklų degtinės. Išgerti jis išgėrė, bet ir tuojaus pasimirė.

|| Ant Kanariškų salų, Siaurinės Afrikos pakrantėse siautė smarkios vėtros, kurios ant salos Gran Canaria veik viską išnaikino. Nuostolius vėtros padarytus skaito ant daugelio milijonų pesetų

|| Austrijoj, mieste Raihl, įpuolė į olą viena ant apleistų kasyklų olos pastatyta ligonbučio trioba su septyniais ligoniais ir daktarų. Visi ten buvę žmonės pražuvo.

|| Vokietijoj, 9 žvejų laiveliai iš Elbos įtakų išplaukė žvėjoti į jures, vėtros užklupti, nesugrįžo atgal. Turbut tie laiveliai paskendo su buvusiais ant jų žmonėmis, išviso 34 vyrais

|| Garlaivys "Bermudian", laike smarkios vėtros ant jurių patiko trįs skęstančius laivus plaukiančius iš pietinės Amerikos ir išgelbėjo 30 žmonių.

|| Grekijos sostapilyj Athėnuose, laike kučios užsidėgė karaliaus rumas ir ugnis išnaikino vieną rumo sparną.

|| Pereitą sanvaitę, mėginant nąujus orlaivius Prancuzijoj likosi užmušti du išradėjai orlaivininkai — De la Grange ir Mal.

|| Šią vasarą Vokietijos sostapilij Berlyne bus parengta amerikoniška dailės paroda.

|| Liepos mėnesyj šių metų, mieste Buenos Ayres atsibus visos Amerikos kongresas apkalbėjimui Amerikos reikalų.

|| Berlyne atsibuva Prusų socijaldemokratų kongresas. Prezidentu kongreso išrinktas pagarsėjęs socijalistų vadovas Singer.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Siems metams Chicagos miesto išlaidos išskaitytos ant 60 milijonų doliarių. Nuo gyventojų tiek nesitikima surinkti, todėl sumanyta užtraukti paskolą 12 milijonų doliarių. Viešam knygynui skiriama 250000 dol.

— Chicagon, į Auditorium teatrą atvažiavo operos trupa. Bus ji čia dvi sanvaiti. Duoda vien senas itališkas operas. Perstatymą pradėjo nuo Aidos. Tikietų kainos pigesnės negu laike atsilankymo didesės operos su Caruso ir kitoms operos žvaigždėms.

— Terp italijonų Chicagoj siaučia Juodosios rankos organizacija. Pereitą penktadienį pas savininką drabužių krautuvės pn. 500 W. Oak str., Benedetto, atsilankė sanariai juodosios rankos ir jį miegantį lovoj nušovė. Nušautojo moteris 6 val. išėjo į pardavinę ją apšvaryti, tąsyk į gyvenimą įsiveržė užmušėjai ir miegantį Benedetto nušovė. Užmušė jį užtai, kad jis Juodajai rankai pareikalavus, atsisakė užmokėti jos reikalaujamus 5000 dol. Mažai mat neapsimoka reikalauti.

— Namuose pn. 2141 Tranbull ave. pereitos subatos naktyj užgimė gaisras. Ugnyje pražuvo 55 metų moteris Fannie Altman. Kiti namų gyventojai tik su dideliu vargu gyvasti išnešė, nieko iš turtų išgelbėti neįstengė.

— Kadangi dėl siautimo Chicagoj Juodosios rankos, pradėjo areštuoti daug italijonų: vieną tik dieną suareštavo 190 italijonų, tai Italijos konsulius pekėlė smarkų protestą prieš tokį Chicagos policijos pasielgimą.

— Chicagoj dabar pradėjo specijališką komisija tirinėti parsidavimus tulų miesto valdininkų. Komisija apkaltina daugelį augštesnių miesto urėdninkų. Apkaltina juos už visokias suktybes ir užkvojimą miesto pinigų.

— Namuose pn. 2153 S. Center siautė gaisras. Ugnyje pražuvo dvejatas mažų vaikų. Namai tie buvo savasčia Fortune Bros Brewing Co. alaus leidyklos.

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

Pereitą nedėlios vakarą, Švento Jurgio parapijinėj svetainėj L. S. S. Dramatiškasis Ratelis parengė teatrališką perstatymą "Aušros" naudai. Ratelis ištikro "Aušrai", sulyg savo išgalės, patarnavo. Perstatyta buvo komedija "Audra Giedroje", veikalas perdirbtas iš lenkiško. Apie patį veikalą nekalbėsime, nes jis jau ne kartą ne tik Chicagoj buvo ant scenos perstatytas, todėl dauguma lietuvių, bent mėgstančių lankyti teatrus jį pažįsta. Rolės buvo sekančiai paskirstytas: rolę Kupečio lošė Briedis; Agnes — Čepaičiutė; Katrės — Žemaičiutė; Jono Bartašiaus — Vaitiekunas; senmergės Magdalenos — M. Dundulienė; Barbės, Bartašiaus dukters — Pakačimiutė; Jono, Bartašiaus sunaus — Levanas; jauno daktaro Grigaičio — J. Švermickas; Raulo, Kupečio tarno — J. Sankuhas.

Geriausiai savo rolę atlošė Bartašius (Vaitiekunas). Jis ištikro juokino publiką savo lošimu. Gerai savo rolę atlošė Čepaičiutė (Agnė). Neblogas buvo Kupetis (Briedis). Šitam vienok ir blogumus reikia atleisti, nes jis buvo ne sveikas, bet visgi nuo lošimo, nuo patarnavimo "Aušrai", o per ją besimokinančiai musų jaunuomenei, ne atsisakė. Reikia dar paminėti Magdaleną. Ji lošė ne blogai, tik vietomis perdėjo, o vietomis klaidžiai autoriaus mintį suprato. Apie kitus lošėjus nėra ką minėti — tie lošė negeriausiai, bet ir tuos galima išteisinti, nes terp jų buvo lošę pirmą kartą.

Publikos laukta daugiau, bet mat vis viltyse atsieina ant publikos apsirikti. Vienok perstatymas visgi apsimokėjo. "Aušrai" jeigu ir ne daugiausiai liks, bet visgi, galima, manyti, atliks poras dešimčių doliarių. Girdėjome kalbant, buk todėl perstatymas nedavė tokio pelno, kokio laukta, kad L. S. S., pati proteguodama "Moksleivių Paskolos Ratelį", ne prilanki "Aušrai", todėl buk daugumas socijalistų ne atėjo perstatyman. Tam vienok apkaltinimui Sanjungos nenorėtume tikėti. Juk "Aušra" šelpia moksleivius visokių pažiurų, šelpia ir socijalistus, o paskutinių yra net daugiau negu kitų. Tai dėlkogi socijalistai galėtų but "Aušrai" neprielankus?

— Pereitą nedėlios dieną, po pietų buvo "Aušros" draugijos prelekcija. Skaitytas buvo Dr. Matulaičio referatas, "Alkoholis ir jo vodingumas". Žmonių prelekcijos klausyti, nors ji buvo labai naudinga, susirinko labai mažai. Mat musų publika dar nepriprato prie prelekcijų ir jų naudą dar mažai supranta. Z.

Galutinis maršrutas p. M. Petrausko.

P. M. Petrausko koncertai lietuvių kolionijose atsibus šiose dienose:

15 d. sausio — Brooklyne, N. Y.
16 d. sausio — Waterbury, Conn.
22 d. sausio — Brockton, Mass.
23 d. sausio — So. Boston, Mass.
25 d. sausio — Lawrence, Mass.
27 d. sausio — Worcester, Mass.
30 d. sausio — Bridgeport, Conn.
3 d. vasario — Elizabeth, N. J.
5 d. vasario — Philadelphia, Pa.
6 ar 7 d. vasario — Baltimore, Md.
14 d. vasario — Scranton, Pa.
15 d. vasario — Wilkes Barre, Pa.
16 d. vasario — Shenandoah, Pa.
19 ar 20 d. vasario—Pittsburg, Pa.

Visose šiose vietose koncertai jau kaip ir surengti apart Elizabeth, N. J., iš kur iki šiol nieko negirdėt. Gal tenaitiniai lietuviai nenori koncerto? Jeigu gi iki 19 d. š. m. negausiu iš ten jokios žinios, tai koncerto Elizabeth *nebus*. Beje, buvo man rašyta ir iš New Britain, Conn., vienok vėlesniai nieko nuo tenaitinių lietuvių negirdėta. Jeigu gi New Britaino lietuviai nori kad p. M. Petrauskas atsilankytų, tai jie malonės apsirupinti koncerto reikalais kuogreičiausiai. Koncertas gali įvykti 28 ar 29 d. sausio.

Daugelio vietų lietuviai tiesiai lenktyniuoja surengime koncertų. Štai, brooklyniečiai garsina, kad pas juos koncertas geriausiai nusiseks; bostoniečiai, vėl, užtikrina, kad jie surengs geresnį už brooklyniečius, o iš Philadelphijos rašo, kad pas juos busiąs didžiausias pasisekimas! Aš gi iš savo pusės velyčiau, kad jų visos viltys išsipildytų, ir kad p. M. Petrausko koncertus atlankytų minios žmonių ne vien Brooklyne, Bostone ir Philadelphijoje, bet ir kituose miestuose.

Beje, kaszin kodėl Clevelando lietuviai nenori koncerto rengti? Rodos, ten lietuvių gana daug. Argi neatsiras tenai žmonių, kurie užsiimtų tuo darbu. Lauksiu greitos žinios nuo jų.

Su pagarba
J. Ilgaudas
3327 Lowe ave.,
Chicago, Ill.

NAUJI RAŠTAI.

Inkvizicija arba atpirkimas žmonių nuo šetono. Parašė kun. V. Dembskis. Išleido su užpatentuotais per "The Truth Secker Co." paveikslais Lietuviai Amerikoje. Scranton, Pa. 1909 *m.* 343 *pusl.*

Yra tai seniai žodėtas ir lauktas senelio Dembsklo raštas. Kaip senesniuose raštuose teip ir šitame, tie pats yra gerumai, tie pats silpnumai. Prie svarbiausių silpnumų reikia priskaityti besinaudojimą katrais silpna ir neištikima medega.

Standard Letter Writer. In English and Lithuanian Languages. Kaip rašyti Laiškus Lietuviškoje ir Angliškoje kalbose. Suredegavo J. Laukis, Chicagō, Ill. Lėšomis "Lietuvos". 1909 *m.* 293 *pusl.*

Apart daugybės laiškų formų, kaip kokiuose reikaluose ir kam juos rašyti, telpa čia teipgi daug angliškoj ir lietuviškoj kalboj patarlių. Telpa teipgi rokundų, vekselių ir kitokių vaizbos raštų formos. Kiekvieno angliškoj kalboj parašyto laiško yra ir lietuviškas vertimas. Taigi net nemokantis angliškai gali matyti ar angliškasis jam tinka ar ne.

M. Valinčius. Našlaitė. Drama keturių veiksmių, septyniuose atidengimuose. S. Boston, Mass. Turtu S. L. A. Spaudą "Tėvynės". 1909 *m.* 22 *pusl.*

Jau išėjo iš-po spaudos "Lietuvos" Kalendoriai.

Kiekvienas, kuris užsirašįs "Lietuvą" visiems metams, gaus dovanai du puikius "Lietuvos" Kalendorius — Knygutę ir sieninį Kalendorių. "Lietuvos" knygutės [illegible] telpa kai daug gerų ir naudingų rastų, iš kurių kiekvienas turi pasiliekančią vertę. Apart to, telpa jame ir daug informacijų, reikalingų žinoti kiekvienam žmogui. O svarbiausia, tai "Statistiškos žinios iš Amerikos lietuvių gyvenimo", kurios užima net 16 pusl. Abelnai 1910 metų Kalendorius yra kiek galint visame geresnis už pirmuosius Kalendorius, o kas svarbiausia, jisai įkvėps naują energiją, naują drąsą kiekvienam, suramins nuliudusius, ir pakels silpnesnius.

KALENDORIŲ KAINOS:
Sieninis Kalendorius ..... 10c.
Kalendorius knygėlės formoje 25c.

Kas užsirašys "Lietuvą" visam metui gaus šiuos abu kalendorių dovanų.

Rašydami adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

APGARSINIMAI.

PERANKSTI SENATVĖ.

Profesorius Menčnikov, garsus gydytojas, sako, jog mes pergreitai pasenstame, tai yra, jog mes privalome savo jiegas ir gaivumą ištesėti daug ilgiaus negu ištesame. Jis mano, jog tas paeina nuo netinkusio maisto ir pataria mums grįžti prie gamtos. Mes iš savo pusės daug kartų patėmijome žmonėms gyventi atsakančiaus. Iš kitos pusės patėmyjame saugoti savo apetitą ir, kaip veikiai bus patėmyta jo atmaina, vartoti mųs vaistą, Trinerio Amerikoninį Kartavynio Elixirą. Jis visada pagelbės, nes jis švelnai sužadina gromuliavimo organus, drauge suteikdamas jiems naujas pajiegas. Budamas padirbtas iš vyno ir atsargiai parinktų krtažolių, jis visada suteikia puikų užganėdinimą. Vartok jį visuose apetito ir pajiegų nupuolimuose ir užartuok savo gyvumą. Vartok jį skilvio ir vidurių ligose. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Illinois.

Draugysčių reikalai.

Prisirašyk, Bėdos nebijosi.

Chicago, Lithuanian Benefit Club, arba Chicagos Lietuvių Pagelbos Kliubas, pranešanie visiems Chicagos lietuviams, jog musų minėtas Pagelbos Kliubas tapo sutvertas 8 d. balandžio, 1909 m., ir inkorporuotas 12 d. gegužio. Pranešame, jog Chicagos Lietuvių Pagelbos Kliubas ligoje moka po 5 dol. kas sanvaitė pašelpos, gelbsti pinigiškai ir patarnauja visokiose nelaimėse. Užsilima laidotuvėmis ir kiekvienam sąnariui moka posmertinę. Teipgi jis gelbsti gavimui Amerikos Ukėsystės Popierų ir gavimui miesto darbo; gelbsti visokiais budais. Susirinkimai laikomi kas pirmą nedėlę mėnesio, 2-rą val. po piet, Kaz. A. Pallulo svetainėj, 1444 So. Jefferson st., kampas 14 Place. Norinti prisirašyti, malonėkite pributi į susirinkimą minėtoje vietoje. Įstojimas $1.00, neskiriant amžiaus.

Jonas Ustaitis, prez.
Kaz. A. Pallulis, prot. sekr.
Telefonas Canal 1771.

Didelis Vakaras S. L. A. Kuopų Chicagoje.

Visos Chicagoj esančios Šūsivien. Liet. Am. kuopos parengia iškilmingą vakarą, nedėlioj, 16 d. sausio, 1910, South Side Turner svetainėj, 3143—3147 So. State st., arti 31-mos gatvės. Svetainė atsidarys 4-tą val. Programas prasidės 5-tą valandą; dainos, prakalbos, dekliamacijos, monoliogas ir muzika; viskas surengta iš geriausių lietuviškų Chicagos spėkų. Potam bus balius su lietuviškais šokiais ir išlaimėjimas auksinio laikrodėlio.

Visas šio vakaro pelnas eis parengimui jubilėjinio S. L. A. XXV seimo, kuris atsibus Chicagoj, birželio mėn. 1910 m. Tikietai gaunami: "Lietuvos", "Kataliko" ir "Erelio" redakcijose ir pas S. L. A. kuopų valdybos narius.

Ar nori išgirsti puiklas lietuviškas dainas didžiausio "Birutės" choro? Ar nori pasiklausyti trumpų, bet gerų kalbų, dekliamacijų ir monoliogo? Ar nori išlaimėti auksinį laikrodėlį ir smagei pasišokti? Tai kviečiame ant šito mus *Vakaro*, o busi užganėdintas. Kad nori tikietą gauti pigiaus, tai nusipirk iš laiko, nes svetamėje bus brangesni.

Komitetas.

BELL CLOTHING CO. METINIS SUSIRINKIMAS.

Susirinkimas įvyks Walshio svetainėj, kampas Noble ir Milwaukee ave., apie 2 val. po pietų, 16 d. sausio (January), 1910 m.

F. J. Tomczak, Secry.

Balius. Linksmas Balius.

Parengtas Teisybės Mylėtojų Draugystės, bus nedėlioj, 16-tą d. sausio, 1910 m., Freiheit Turner svetainėj, 3417—21 So. Halsted st., Chicago, Ill. Balius prasidės 5 val. vakare. Tikietas 25c. poral. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaites, jaunus ir senus atsilankyti ant musų baliaus ir linksmai laiką praleisti. Su pagarba

Dr. Teisybės Mylėtojų.

"Birutės" Orchestra.

Chicagoje gyvuoja nauja lietuviška ochestra vardu "BIRUTĖ". Yra tai didžiausia ir geriausia lietuviška orchestra. Grajina visokiuose vakaruose ir baliuose. Apart geriausių angliškų šokių grajina visus lietuviškus šokius ir maršus. Norėdami gauti gerą orchestrą atsišaukite pas

K. Strumskį
3315 Auburn ave., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1138.

Linksmas Ballus.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės 28 kuopa, Chicago, Ill., rengia linksmą balių, subatoj, 22 d. sausio, 1910 m., McCormick Club svetainėje, Blue Island ave. ir Leavitt st., 7:30 val. vakare. Įžanga vyrui su motere 25c., vienai ypatai 15c. Nuoširdžiai užkvieciame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant šio musų pulkaus baliaus pasilinksminti; viskas bus geral surengta.

Komitetas.

Lietuvių Ratelio Skaitykla

3149 So. Halsted St.
Buva atdara:
Utarninkais nuo 7 iki 9 val. vakare,
Ketvergais nuo 7 iki 9 val. vakare.
Subatomis nuo 7 iki 10 val. vakare.
Nedėliomis nuo 3 iki 6 po pietų.
Skaitykios Užveizda.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Julijono (Julius) Lencas; paeina iš Skaudvilės, Raseinių pav., Kauno gub. Jis gyvena Akelsone, N. Dak. Kas žino apie jį arba jo likimą, malonėkitė man pranėšti sekančiu antrašu:

Mrs. Mina Haak
917 — 33rd st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Stulpino; pirm trijų metų išvažiavo iš Lietuvos į Argentiną. Jis paeina iš Kebelkščio sodžiaus, šilalės par., Raseinių pav., Kauno gub. Kas apie jį žino, jeigu jis yra gyvas meldžiu man prisiųsti jo adresą.

Stanislovas Stulpinas
4558 So. Marshfield ave., Chicago, Ill.

Pajieškau apsivedimui merginos lietuvaitės, mylinčios gyventi ant ukės. Turiu 160 akrų žemės Washingtono valstijoje. Noriu ne senesnės kaip 30 metų. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

J. M. Wassel
P. O. Box 15, Cusick, Wash.

Pajieškau apsivedimui doros merginos, kuri šiek tiek butų laisva. Amžiaus apie 18—27 metų. Platesnes žinias apturėsite per laišką. Adresas:

B. Naujas
21 Barron ave., Detroit, Mich.

Pajieškau savo pusbrolio Jurgio Paplausko; Suvalkų gub., Senapilės par., Kvietiškio gm., Barštinės kaimo; pirmiaus gyveno Shenandoahryj; jei kas apie jį žinote ar jis pats malonės atsišaukti adresu:

Antanas Paplauskas
2313 Kroll st., W. Chicago, Ill.

Pajieškau savo pačios Marcienos Mazrimienės, kuri nuo manęs prasišalino rugsėjo 21 d., 1909 m. Pabėgdama paėmė pinigus ir mano Citizen Popieras. Ana paeina iš Kauno gub., Telšių pav., Sedos vol., Grusti sodos. Pagal tėvų prayardę Zakauskaitė. Ji yra 4 pėdų ir 3 col. augščio, su tamsiais plaukais, priešakyj neturi vieno dančio, apvalios burnos, smulkaus pavidalo, 25 metų senumo. Jei kas ją patėmytų, teiksis man duoti žinią, o gaus $5 atlyginimo. Adresas:

Kazimieras Mazrimas
627 W. 18 st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo gero pažystamo Mataušo Jankaičio, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Mikališkių gmino, Skuigės kaimo. Turiu jam pranešti svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti šiuo adresu:

Charles Gustaitis
334 Theodore st., Scranton, Pa.

Pajieškau trijų pusbrolių Edwardo ir Hipolito Kundrotų, Antano Klivicko ir Jono Kundroto. Penki metai kaip gyvena Philadelphijoj. Paeina iš Suvalkų par., Panevėžio pav., Kauno gub. Kas apie juos žinote, ar jie pats, meldžiu atsišaukti adresu:

Vincas Klivickas
10534 Curtis ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio M. Karaliuno; 4 metai Amerikoj; girdėjau gyvena Massachussets steite. Jis paeina iš Kauno gub., Vilkamicko pav., Subačio par., Rakutėnų kaimo. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Povilas Genis
321 — 10th ave., Cider Rapids, Iowa.

Pajieškau savo brolio Adomo Filiponies; pirmiaus gyveno Brooklyn, N. Y.; paeina iš Vilniaus gub., Trakų pav., Žežmarių vals., Eitekonių kaimo. Turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Tomas Filiponis
26 Landon st., Worcester, Mass.

Aš Adomas Škutas pajieškau savo pusbrolių Igno, Izidoriaus ir Juozo Škutų ir Antano ir Adomo Jutelių. Jau trys metai kaip mačiausi Chicagoj. Nuo to laiko negaunu nuo jų žinios. Meldžiu jų atsišaukti, arba kas apie juos žino, meldžiu man pranešti kur jie yra. Adresas:

Adomas Škutas
Box 561, Spring Valley, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Banelio. Jis paeina iš Raguvių sodžiaus, Panevėžio pav., Kauno gub. Pirma gyveno Wilkes Barre, Pa. Mano adresas:

Jonas Malašauskas
231 Grand ave., Clinton, Ia.

Pajieškau savo švogerio Juozapo Gudelio, Povylo Gilaucko ir Juozapo Petranės. Visi trys Kauno gub., Vilkmergės pav., Debeikių parap. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Chas Mishkinis
Brewster, Wash.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimiero Veličko; paeina iš Kaund gub., Kauno pav., Užkomiesčių kaimo, Stokų par.; apie du metai Amerikoj; girdėjau gyveno Hartford, Conn., bet iš ten išvažiavo. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Simas Tomkevičia
Camp 2, Marenisco, Mich.

Pajieškau savo draugų Leoną Bartką; 4 metai Amerikoj; paeina iš Sodalio sodžiaus, Girdiškos par., Raseinių pav., Kauno gub.; pirm dviejų metų išvažiavo į Pennsylvanijos valstiją. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kazimieras Jončas
Box 679, Melrose Park, Ill.

Pajieškau savo tėvo Adolfo Esino; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Stulgių par., Tesalčių sodos; 19 metų Amerikoj; pirmiaus gyveno Chicagoj; girdėjau išvažiavo į angliakasyklas. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu.

Miss Stanislava Esinaitė
1836 May st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų Ignacas Senonis ir Hipolitas ir Longinas Senonis, visi trys broliai. Paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Vabalnikų par., Gervių sodžiaus. Turiu svarbų reikalą. Malonėkite, draugai, atsišaukti adresu:

Kastantas Klivickas
417 Caledonia st., Kenosha, Wis.

Pajieškau savo tėvą Domarą Kripą; 7 metai Amerikoj; metas atgal buvo Minnesotos valstijoj, mieste Deer River; paeina iš Telšių pav., Plungės parap., Pakerų sodos, Kauno gub. Turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Domaras Kripas
1710 — 47th st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugą Petrą Kudukį; 3 metai Amerikoj; paeina iš Kauno gub., Aleksandravo pav., Kvetkų kaimo; iš Leituvos atvažiavo į Bostoną; metas laiko kaip neduoda apie save žinią giminėms Lietuvoj. Kas apie jį žino, ar jis pats malonės douti žinią adresu:

Motiejus Pavilonis
9223 Channey av., Burnside, Chicago, Illinois.

Pajieškau Aleksandro Valčuno; Jucionų kaimo, Krakenavo par., Panevėžio pav., Kauno gub. Jis yra mano pusbrolis, nerėčiau su juo susižinoti. Meldžiu rašyti adresu:

John Kiselis
Box 61, Egypt, Mass.

Aš Vladislovas Karanauskas pajieškau savo pusbrolio Anufro Kacevičiaus ir draugų Juozo Nadušauckō ir Aleksō Manioko. Visi paeina iš Kauno gub., Krakių par. Turiu svarbų reikalą. Kas žino apie juos ar jie pats malonės duoti žinią adresu:

Vladislovas Karanauskas
785 Bank st., Waterbury, Conn.

Aš Kazimieras Zalunskis pajieškau Amelijos Bajelukės, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Linkuvos parap., Butėnų sodžiaus. Amerikoj neseniai gyvena. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

K. Zalunskis
3244 So. Morgan st., Chicago, Ill

Aš Vincas Žukauskas pajieškau savo pačios Barboros Žukauskienės; po tėvais vadinasi Berzonskaitė; ji paeina iš Kauno gub., Telšų pav., Plungės par., Prusalių kaimo. Aš gyvenu Amerikoj jau 6 metai, o ją palikau Lietuvoj; dabar girdėjau, kad ji atvažiavo į Ameriką jau apie du mėnesiai laiko, ir nežinau kur ji dabar gyvena. Norėčiau apie ją dažinoti. Ji pati ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Vincas Žukauskas
1639 Girand st., Chicago, Ill.

Pajieškau apsivedimui doros lietuvaitės, kuri kalba angliškai, ne senesnės kaip aš pats, 23 metų, kuri myli gyventi ant ukės. Artesnėms žinioms kreipkitės per laišką adresu:

A. J. Smith, % Jourens
R. N. 2, Conde, So. Dak.

Pajieškau apsivedimui rodos merginos lietuvaitės, kuri šiek-tiek butų laisva ir apšviesta. Amžiaus apie 18—25 metų. Norinčios sueiti su manim į pažintį merginos atsišaukite adresu:

G. Brown
474 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Pajieškau sau gyvenimui draugės, kuri butų šiek-tiek apsišvietus ir mokėtų keletą kalbų ir rankos darbus, ypatingai siuvėjos, apie 18—25 metų amžiaus. Aš esmiu amatninkas, 25 metų amž. ir vartoju nėperblogiausiai penkias kalbas. Norinčios platesnių paaiškinimų, meldžiu kreipkitės žemiaus paduotu antrašu:

John Kiveris
1721—23 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Aš Tamošius Rėkus pajieškau Juozo Bervidos, Kauno gub., Siaulių pav., Lukės vol.; pirm šešių mėnesių gyveno New Britain, Conn. Turiu svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Tamošius Rėkus
79 Beaver st., New Britain, Conn.

Jonas Slazas pajieškau savo švogerį Joną Noreiką; apie 20 metų Amerikoj; paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Šilalės vol., Gaukų sodos. Turiu svarbų reikalą pas jį. Jis pats ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

John Slazas
Box 71, Westville, Ill.

Pajieškau Kazimiero Jokubausko ir Kazimiero Gudinčio; abu iš Kauno gub., Raseinių pav., Batakų vol., Butkinlaukio kaimo. Teipgi pajieškau Barboros Surulaitės, Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės vol., Stulgų par., Algėnų sodos. Jie patys ar kas kitas malonės duoti žinią adresu:

Juozapas Mirauskis
303 S. Casctre st., Schenectady, N. Y.

Ant Pardavimo.

Pardavinui saliunas, 2024 Canalport ave., ir svetainė šokiams ir susirinkimams. Dienos biznis išneša nuo 15 iki 25 dolierių. Vieta apgyventa lietuvių; vienas blokas nuo lietuviškos bažnyčios. Atsišaukite greitai, kas jieškote biznio.

Parsiduoda saliunas, po numeriu 1312 So. Canal st., prieš pat Crane Co. fabriką. Parduodu iš priežasties savo nesveikatos. Kas į saliuną norėtumet pirkt, prašau atsišaukti adresu:

J. Smith
1312 So. Canal st., Chicago, Ill.

Parsiduoda visi gyvenimo rakandai už prieinamą kainą. Jeigu kam reikalinga, ateikite patys, arba atsišaukite adresu:

J. P. Žiukas
1627 So. Canal st., Chicago, Ill.

Parsiduoda Hotelis ir Saliunas, puikiai įtaisyti, ant geros gatvės. Parsiduoda pigiai. Biznis geras. Dasižinokite pas:

Wm. Shugs
246 E. Broad st., Tamaqua, Pa.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HA STED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonėms pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicagos nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perki namą ar lotą, o neturi visų pinigų, ateik pas mus, o mes tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių.

ŠITA BANKA taipgi priima užčėdyjimui pinigus nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi parsamdo žmonėms skryneles (Boxes) pasidėjimui pinigų už $3.00 metams. Šios skrynelės taip yra apsaugotos, kad prie jų nė ugnis nė vagis negali prilįsti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokėjimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, ateik pas mus, o mes tau surasime tą ką norėsi ir ką jieškai.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taigi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą ("Life and Accident Insurance").

ŠITA BANKA iškolektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes visų linijų ir siunčia pinigus į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau už visaś kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, ateikite pas mus, o mes su noru išklausysime Jųsų reikalus ir jeigu bus galima, mes juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

BANKOS VALANDOS.

Musų Banka yra atdara priėmimui, išmokėjimui ir siuntimui pinigų ir Šifkorčių kasdien nuo 8 valandos ryto iki 9 valandai vakaro, o nedėldieniais ir šventomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 9 valandai vakare.

Olszewskis pats Bankoje buva šiose valandose:

Šiokiomis dienomis:

Nuo 8 valandos ryto iki 6 valandai vakare

Nedėldieniais ir šventomis dienomis:

Nuo 11 valandos ryto iki 4 valandai po pietų.

Panedėliais:

Nuo 8 iki 9 valandos ryto iki 1 valandai po pietų ir

Nuo 8 iki 9 valandai vakare.

Norintieji su patim Olszewskiu asmeniškai (asabiškai) pasimatyti malonės kreiptis augščiau nurodytose valandose.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitės prie musų laiškais adresuodami.

A. OLSZEWSKI

3252 SOUTH HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

Parsiduoda saliunas, geras, ant geros gatvės; priežastis pardavimo persikrapustymas į savo namą.
A. Laskauskas
963 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Parsiduoda puikus Buffetas, randantysis nr. 1020 So. Canal st., kampas DeKoven st., telefonas Harrison 2990. Aplinkui gyvena lietuviai ir lenkai. Buffete laikomi visokį vynai, likieraĩ ir cigarai. Norinti pirkti kreipkitėsi pas August C. Mitzner, Buffeto savininką.

Parsiduoda mėsinyčia ir valgomų daiktų sankrova (bučernė ir groserė); vaizba gerai išdirbta; penktas metas biznyje; aplinkui lietuvių ir lenkų apgyventa. Kreipkitės pas savininką adresu:
Povilas Navis
115 N. 3rd st., Harrison, N. J.

Reikalavimai.

Reikalauju darbininko ant vežimo prie bučernės išveziojimui apsteliavimų. Turi mokėt gerai rašyt ir turėtį suprast biznį. Teipgi reikalauju prasilavinusio bučeriaus. Atsišaukite lašku arba ateikite ant adreso: 4466 Vincennes Road, Chicago, Ill.

Reikalinga mergina prie tarnystės. Meldžiu ateiti ypatiškai arba atsišaukti per laišką adresu:
John D. Sagat
4948 — 159 st. & Berring avenue, East Chicago, Ill.

Reikalingas kambarys. Du jaunikaičiai, broliai, pajieško sau kambario su valgiu. Adresuoti:
E. Graudin
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

A. Olszewskio Bankoj

galite aprupinti visus savo reikalus

TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS

Išdirba "Doviernastis" — Kontraktus, Raštus pardavimo ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.

Visokiuose notarijališkuose reikaluose kreipkitės į

J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

Naminė Mokykla.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta).. $1.00.
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.. 15c.
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo ..... 10c.
Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo (Apdaryta) ..... 35c.
Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:
P. MIKOLAINIS,
Box 62, New York City.

MOKYKLA ŠOKIŲ.

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valcą 6 rųšių ir taip kad gali drasiai eiti šokti publikoje. Taipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į Jono Paugos svetainę, 1900 Union st., kampas 19tos, arti Halsted. Mokinama kas utarninkas, seredos ir pėtnyčios vakarais. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateitų ant sekančio adreso:
2124 So. Halsted st.
Ofisas ant 3-čių lubų. Atdaras nuo 5 iki 8 val. vakare, nedėliomis, panedėliais, ketvergais ir subatoms. Mokina visokius šokius: Buck, Skirt, airišką Jig, spanišką Clock, Sand Jig, Straight Jig ir kitus.

Netikėtai.

Laimė atsitinka netikėtai, bet labai retai; ją reikia užpelnyti.

Nelaimė beveik visada ateina netikėtai!

Milijonierius Andrew Carnegie eidamas parku paslydo ir parpuolė teip smarkiai, kad pats, be parko sargo pagelbos negalėjo atsikelti. Tokis pats atsitikimas buvo ir su kitu milijonieriu, R. Walsh, Chicagoj. Jis irgi eidamas šaligatviu paslydo ir parpuolė teip smarkiai sužeistas, kad jį turėjo nuvežti karietoje namon, po daktaro globa.

Skaitant laikraščius, matome, kad kiekvieną dieną daugumas žmonių tampa sužeistais netyčia. Išeina iš namų sveiki ir linksmi, o jau daugiau tokiais negryžta. Daugumas net mirtį tokiuose atsitikimuose sutinka — o terp tų visų nelaimingų sužeidėmų ir netikėtos mirties turime dar priminti ir paprastas ligas, kurios lygiai ateina netikėtai. Maža permaina oro, užšąldimas, atsigėrimas nesveiko vandens, suvalgymas neaveiko maisto, umai pagimdo ligas.

Taigi, žinodamas, kad nelaimės ne siunčia pranešėjų, ar esi pirizirengęs prie netikėtos nelaimės arba ligos? Jeigu dar ne esi, tai dasižinok, kad yra atsakančios apdraudimo kompanijos, išduodančios apdraudimo raštus, su kurias nelaimės atsitikime gausi pašelpą.

Apsidrausti gali kiekvienas už tokią kainą kokią nori. Mažiausias mokestis yra $5.00 ant metų, už kuriuos kompanija laike ligos ar sužeidimo išmoka $5.00 į mėnesį, o jeigu liktum užmuštas kokiam atsitikime, arba mirtum iš priežasties susižeidimų, tai išmokės $125. Jeigu mokėsi $10.00 į metus, tai gausi dvigubą pašelpą. Ir teip toliau. Pašelpa eina pagal atsargumą darbo. Kas dirba atsargesnį darbą tas gauna didesnę pašelpą.

Platesnioms žinioms tame reikale kreipkitės pas
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Apsižiurėkite!

Biznieriai, kurie turite neatsakančią savo bizniui vietą, apžiurėkite musų namą ant Halsted st., arti musų bankos. Galite jį pirkti arba paimti ant randos. Parduosime arba parandavosime visą namą pigiai. Ne reikalaujate buti susilikimėę savo biznyje, kada mes jums duodame pulkų, 2 lubų, naują, tvirtą murinį namą, 135 ilgio, o 25 pėdų pločio, su puikiausiai įtaisytais gyvenimui 6 kambariais, ir didžiausiu štoru, ant tokių išlygų, ant kokių pats norėsite. Ateikite apžiurėti!
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Bankieriai.

Ypatingas yra bankierių biznis. Jie maino pinigus ant pinigų ir iš to turi pelną. Jeigu žmogus padeda pinigus į banką, tai gauna iš bankos 3%. Jeigu skolina pinigus iš bankos, tai turi užmokėti 6%. Bankieriui atlieka 3%. Žinoma, bankieriai iš to uždarbio turi apmokėti visus užlaikymo bankos, iškaščius, ir tik per didelį sudėjimą ir paskolinimą pinigų jam atlieka grynas pelnas.

Bet ar jųs žinote, kad kiekvienas žmogus gali but sau bankieriu? Kiekvienas žmogus, perkantis namą yra bankieriumi, ir turi didesnį pelną negu bankieriai, nes mes parduodame namus atgabenančius tankiai 10% gryno pelno. Todėl, žmogus perkantis tokį namą gauna 7% daugiau negu jis gautų iš bankos. Žmogus, perkantis namą, išmokestimis, moka už skolą 6%, o jeigu namas atgabena jam 10%, tai pirkėjui atlieka grynai 4%, arba daug daugiau negu bankieriui. Tas parodo kodėl žmonės, perkantiejie namus, pasidaro turtingais trumpame laike.

Prie tos progos norime parodyti, kiek reikia turėti pinigų, kad nusipirkt sau namą ir palikti bankieriumi ant savo pinigų. Perskaitykite su atydą žemiau paduotus nurodymus:

8) Įmokant $500 iš kalno, galite nusipirkt 9 kambarių murinį namą, 2 pagyvenimais — 5 ir 4 kambariais. Kaina ..... $2000.

9) Įmokant nuo $600 ar daugiau iš kalno, galite nusipirkti 2 lubų murinį namą, 3 pagyvenimai po 4 kambarius ir štoras. Augštas akmenų ponamis. Kaina ..... $2700.

25) Įmokant $1500 iš kalno, galite nusipirkt 2 lubų, dvigubą murinį namą 4 pagyvenimais po 4 kambarius. Kaina ..... $3900.

55) Įmokant $300 iš kalno, galite nusipirkt 4 kambarių murinį namą. Kaina ..... $1500.

64) Įmokant $1000, nupirksite 2 pagyvenimais pulkų medinį namą. Kaina ..... $2100.

68) Įmokant $1000, nupirksite gražų murinį namą. Kaina .... $2200.

75) Įmokant $800, nupirksite 2 pagyvenimų medinį namą. Kaina $1750.

83) Įmokant $500, nupirksite 2 lubų murinį namą. Kaina $2000.

85) Įmokant $400, nupirksite 2 pagyvenimų medinį namą. Kaina ..... $1600.

107) Įmokant $1500, nupirksite naują 2 lubų pulkų murinį namą. Kaina ..... $3500.

118) Įmokant $400, nupirksite 6 kambarių murinį namą. Kaina $1200.

122) Įmokant $800, nupirksite 8 kambarių murinį namą. Kaina $1750.

153) Įmokant $1500, nupirksite 2 lubų, 6 pagyvenimais gerą murinį namą. Kaina ..... $3700.

154) Įmokant $1000, nupirksite 2 pagyvenimų murinį namą su kampiniu lotu. Kaina ..... $2300.

155) Įmokant $1000, nupirksite 2 medinius namus su kampiniu lotu. Kaina ..... $2100.

172) Įmokant $1000, nupirksite 2 lubų medinį namą. Kaina $2200.

198) Įmokant $1000, nupirksite 8 kambarių murinį namą. Kaina $2600.

199) Įmokant $1000, nupirksite 2 lubų medinį namą. Kaina .... $2500.

Teipgi galime parduoti pigiai puikius lotus. Platesnėms žinioms kreipkitės pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Knygų Kataliogas

No. 545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Hitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų, gyvendančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, vystymasi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. .... 30c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dailidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 144. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puidatorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. ..... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulygintamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokiską vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi norintiems susipažinti su buviu ir sąlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais zmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ... 25c

No. 185 Žmogus nepiliukis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėvelė su vargingą mergina ir išlimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną valkiną ir merginą ir lė, kaip turtingo prekėjo sunus apsi. Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Suntakiais, 2. Viesula, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Juras, 6. Redakmokinę žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1909, pusl. 23. .... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina. 10c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. .... 15c

Kur gauti "Lietuvą."

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

BROCKTON, MASS.
J. Pocius, 175 Ames St.

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 37 Hudson ave.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
J. Milewski, 124 Grand st.
S. Simanavičius, 258 Wythe Ave.

BALTIMORE, MD.
John Louis, 662 W. Baltimore St.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 1644 W. North Ave.
M. J. Tananevičė, 670 W. 18th St.

JERSEY CITY, N. J.
Ant. Reklaitis, 234 Wayne St.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 101 Oak street.

Montello, Mass.
B. P. Miszkinis, 35 Arthur St.

New Haven, Conn.
J. J. Vaitkevičius, 583 Grand Ave.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Seattle, Wash.
Foreign and Domestic Periodical & Newspaper Agency

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

"Lietuvos" Agentai

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Jonas Januškas kelialaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 298 South 1st St.
Jonas Lutkauskas, 112 Grand st

Baltimore, Md.
Petras Glaveckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 603 So. Paca st.

Chicago, Ill.
J. J. Bagdžiunas, 2334 S. Oakley Ave.
K. Steponis, 3143 S. Halsted St.
Vinc. Linka, 1813 String St.
Jonas Visockis, 8139 Vincennes Rd.
Ant. Žukauskis, 871 — 34th Pl.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Cambridgeport, Mass
Pet. Bartkevičius, 719a Main St.
C. Kavolius, 42 Washington st.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

INDIANA HARBOR, IND.
B. Yasiulis, 3604 Deador St.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 72 N. Chicago st.

Melrose Park, Ill.
F. A. Golubickas, Box 172.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 37 So. 19th st.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 28 Austin St.

Paterson N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J. Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

ROCKFORD, ILL.
Adomas Kazakevičia, 310 E. State st.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Springfield, Ill.
Geo. Tachilauckas, 701 E. Mason st.

Scranton, Pa.
Juos. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Turners Falls, Mass.
K. P. Simkonis.

Union City, Conn.
D. F. Eimaitis, 65 Brennan st.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Worcester.

Geriausi Rankvedžiai ir Vadovėliai Lietuviškoms Mokykloms gaunami "Lietuvos" Knygyne.

723 TRUMPAS ŽEMĖS APRAŠYMAS. Pirmieji geografijos uždaviniai su apsakymėliais ir kitais pasiskaitymais. Vertė iš rusų kalbos S. Mečius. Vilniuje 1906, pusl. 112. 35c.

724 TRUMPA LIETUVOS ISTORIJA. Antras pataisytas išleidimas. Vilniuje 1908, pusl. 79. ..... 20c.

720 TRUMPA GEOGRAFIJA arba žemės aprašymas, (su paveikslėliais ir žemlapiais). Sutaisė Nėris. Čia trumpai, bet suprantamai aprašytos visos penkios sveitų dalys, su 74 paveikslais mapų, žmonių, gyvulių ir medžių. Tinkamiausia geografija vaikams pradinėse mokyklose. Chicago, Ill. 1898, pusl. 94. ..... 25c.

1626 ARITMETIKOS UŽDAVINIŲ ir pavyzdžių Rinkinys pradedamonsioms mokykloms ir žmonėms, norintiems išmokti geral sąskaitoti. Pirmoji dalis. Surinko P. Bendorius ir P. Daugirda. Antras pataisytas išleidimas. Kietu aptaisu. Vilnius 1909, pusl. 104. ..... 30c.

1630 DOVANĖLĖ. Skaitymo ir rašymo Mokslas. Elementorius ir pirmoji knygelė. Sutaisė Ksaveras Vanagėlis. Su daugeliu paveikslėlių. Kietu aptaisu: Vilnius 1909, pusl. 138. ..... 50c.

1634 LIETUVIŲ PASAKOS. Vaikų rinkinys. Čia telpa 38 pasakos vaikams, gražios ir pastumlančios vaikų protauti. Vilniuje 1905, puslapių 72. ..... 15c.

1637 NAUJA ELEMENTORIUS. Vaikams dovanėlė. Parašė A—iš—B. Trečias išleidimas. Lengviausiai ir parankiausiai iš jo mokytis. Tilžėje 1907, pusl. 48. ..... 15c.

1641 PIRMIEJIE SKAITYMAI musų vaikams pavesti. Sutaisė A. Adata. Su daug gražių pasakaičių, dainelių ir paveikslėlių; teipgi yra ir rašymosios litaros norintiems pramokti skaityti raštą. Rygoje 1906, pusl. 52. ..... 15c.

1644 RINKINĖLIS VAIKAMS. Pasakėlės, apsakymėliai, dainelės; žaislai, mįslės ir tt. Vilniuje 1904, pusl. 32. ..... 15c.

1645 SKAITYMO KNYGA mažiems ir didelems. Sutaisė J. Gabrys. Joje telpa išrinktieji raštai musų raštininkų su jų biografijomis ir paveikslais. Tai yra didelė chrestomatija, sustatyta sulyg Yakarų Europos mokyklų pavyzdžių. Tilžėje 1908, pusl. 308. ..... $1.00.

1647 VAIKŲ SKAITYMĖLIAI su Lietuvos žemlapiu. "Kas skaito, rašo, duonos neprašo". Vilniuje 1905, pusl. 259. ..... 40c.

1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Knygelė I ir II mokyklos skyriui ir vaikams pramokusiems skaityti. Pasiskaitymai ir pirmutinės gramatikos žinios. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Apdaruose). Vilniuje 1905, pusl. 104. ..... 30c.

a1648 VAIKŲ ŽVAIGŽDUTĖ. Antroji dalis. Knygutė antrajam ir trečiajam mokyklos skyriui ir vaikams, mokantiems skaityti. Sutaisė mokytojas P. Bendorius. (Kietu aptaisu). Vilnius 1909, pusl. 144. ..... 35c.

1649 VAIKŲ DRAUGAS. Sutaisė ir išleido P. Mikelainis. Su 110 paveikslelių. Tilžėje 1907, pusl. 64. 15c.

1650 ŽIUPSNELIS. Knygelė vaikams pasiskaityti ir pasimokyti. Sutaisė Ladislovas L. Knyga susideda iš 138 pasakų, istorijų, eilių ir mįslių, turinti suviršum 40 paveikslėlių. Vilniuje 1906, pusl. 192. ..... 25c.

1210 ARITMETIKA. Sutaisė S. Stačkauskas. Lengvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — Apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V. Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 1 ..... 25c.

1280 MUSŲ DIRVA. Skaitymo knyga laudies mokyklai ir gimnazijai. Sutaisė M. Vasiliauskas ir J. Matulevičius. Su daugeliu paveikslėlių. Kaune 1907, pusl. 159. ..... 85c.

1326 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS KALBOS. (Dalis I.). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti audimo apdarai. Chicago, Ill. 1902, pusl. 382. $2.00.

1327 ŽODYNAS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBOS. (Dalis II). Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvomis litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdaris, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. ..... $4.00.

1328 ŽODYNAS LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKOS IR ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKOS KALBŲ (abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327. ..... $6.00.

1329 ŽODYNAS. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. ..... $7.00.

1317 TRUMPA LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozapas Damijonaitis. Kaune 1909, pusl. 89. ..... 35c.

A. Olszewski
3252 S. Halsted Street Chicago, Ill.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-STĖS CENTRO VALDYBOS ANTRASAI:

Pirmininkas: B. K. Balevičius, 913 — 32nd st., Chicago, Ill.
Vice-Pirmininkė: O. Ramanauckienė, 101 Oak st., Lawrence, Mass.
Raštininkas: V. A. Grečius, 28 Stiles Hall, Valparaiso, Ind.
Iždininkas: A. J. Povilaika, 804 Bank st., Waterbury, Conn.
Knygius: J. Simanavičius, 331 Barnes st., Plymouth, Pa.
Literatiškasis Komitetas: J. Gabrys, 11, rue Sommerard, Paris, France. V. Jokubynas, 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. J. Laukis, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišką, švietiškę ir dvasiškų knygų, rašančių, skaitančių, abrosčių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatonis. Teipgi užlaikau visokio tavoro: jaodylo, paišelių plunksnų, drukuojamų mašinėkių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Nežmirškite atsilankyti, o būsite užganedinti.

PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užtikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaikė slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga naujį, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant kraso ženklį.

PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 6TH ST., BROOKLYN-NEW YORK

Tel. 1532 Yards

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didėlę praktiką ir gydo paseksliogas visokias liuopančias, užsisėdėjimus ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas paseksliogas.

JAU LAIKAS VISIEMS UŽSIRAŠYTI

"DAGIS"

ILIUSTRUOTAS, LITERATUROS, KRITIKOS, SATYROS IR JUOKŲ MĖNESINIS LAIKRAŠTIS.

Eina iš Chicagos, antri metai, 20 pusl. 7x10 formate knygos, su viršialais. Prenumerata metams $1.00, pavienis num. 10c. "Dagyje" telpa įvairus lietuvių plešti paveikslėliai iš musų politiškojo lauko ir visoki linksmus pasiskaitymai. "Dagis" turi rastis kiekvieno lietuvio name, tai gyduolė nuo visokių "izmų" ir kitų ligų.

Siunčiant pinigus už prenumeratą arba raštus, visados reikia adresuoti šiteip:

"DAGIS" Publ. Co.,
812 - 33rd St., Chicago, Illinois.

Nori mokintis Barzdaskutyklos?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime viską seną skutimo prietaisų. Šis amatas yra tinkamu perdėm visame svieto ir tamista turėsi tada savo ypatiška verteivystę busi savo darbdavio. Rašyk pas:

NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

"LIETUVOS ŽINIOS"

Eina du kartu į sanvaitę, nuo 1-mos dienos birželio, š. m. Nepartijinis, demokratiškas progresyviškas laikraštis, skiriamas apšviestai Lietuvos visuomenei.

Laikraščio leidimas nuo J. Vileišio perėjo užsitikėjimo bendrovei: **Felic. Bortkevičienė ir Ko.**

Kas įsirašys į bendrovės narius ir užsimokės 25 rubl. "Lietuvos Žinioms" leisti, tas gaus jas visada tik už **1 rublį** metams. Kas užsimokės 50 rubl. ir daugiau, tas "Liet. Žinias" gaus visai **Dovanai.**

Kaina: Lietuvoj (ir Rosijoj) metams 4 rb., pusmečiui 2 r. 20 k., 3 mėn. 1 r. 30 k., 1 m. 40 kp. Užrubežyj: metams 6 rub., pusmečiui 3 rub. 50 kap.

Užsisakyt galima nuo kiekvieno mėn. pradžios.

Pinigus galima siųsti ir "Money Orderiais" tik reikia pažymėti keno tie pinigai. Reikia rašyti sekančiu adresu:

"Lietuvos Žinių" Redakcija
Semionovskaja No. 10, VILNIUS,
Lithuania, Russia.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 kataliogą, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 didėli puslapiai. Jame telpa aprašymai suviršum 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gydyboles naudoti, kiek kas prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės yra tiktai kvepančių ir gydančių muilų, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių šidirbinių, Mosų, Painų, Šukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kokiam reikalingų dalykų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tujaus gausi visai dykai kataliogą. John L. Bagdžiunas, Propr.

JOHN'S SUPPLY HOUSE
2334-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____ State _____

F. P. BRADCHULIS

Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1176.

Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose.

Nako matyti. Beto, buvęs mokytojas ir mokyklą įsteigti, nes arti

Šifkortės ir Pinigų Siuntimas.

Jei nori, kad tavo Šifkortė butų gerai ir greitai išsiųsta ir kad tavo pasažierius gerai atvažiuotų, tai siųsk ją per,

A. Olszewskio Banką

Jei nori, kad tavo siųsti pinigai greitai ir gerai nueitų, tai siųsk juos teipgi per—

A. Olszewskio Banką

Olszewskio ofisas siuntimui pinigų ir šifkorčių tapo įsteigtas prie laikraščio "Lietuvos" išleistuvės 1893 metuose mažytėje pasamdytoje stubelėje po No. 941 33rd Place, o kad žmonių reikalus kaipo tai: Siuntimą pinigų, Šifkorčių ir kitus reikalus ğeriau ir teisingiau vedė kaip kiti, tai šiądien tas pats Olszewskio ofisas randasi savame, didžiausiame ir gražiausiame šios miesto dalies name vertame $110.000.00 ir gėrisi geriausiu pasisekimu, kurio net musų konkurentai mums užvydi. Męsgi ant keno užvydėjimų nepaisome, bet savo biznį kasdien platiname ir stumiame pirmyn, ir čia vėl paduodame dabartines kainas Pinigų ir Šifkorčių, kad žmonės žinotų kiek jos kaštuoja ir kur jas geriausiai pirkti.

Dabartinis pinigų kursas yra $52.25 už 100 rublių.. Dabartinės šifkorčių kainos atvažiuoti Amerikon, nuo Tilžės iki Chicago yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš Rotterdam į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.10.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į Baltimore per 12 iki 16 dienų..... $56.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 9 iki 12 dien..... $60.20.
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš Bremo į New Yorką per 6 ikiš dienų ..... $64.10.
5. *Hamburg-American Linija,* perplaukianti mares iš Hamburgo į New Yorką per 10 iki 14 dienų ..... $62.35.
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į New Yorką per 8 iki 10 dienų ..... $66.30.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Antwerpo į Montreal per 12 iki 15 dienų ..... $60.30.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš Liepojaus į New Yorką per 13 iki 18 dienų ..... $60.00.
9. Hamburg Philadelphia ..... $56.60.

Dabartinės šifkorčių kainos išvažiuoti Europon nuo Chicagos iki Tilžės yra sekančios:

1. *Holland-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Rotterdamą per 8 iki 10 dienų ..... $55.60.
2. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš Baltimore į Bremą per 12 iki 16 dienų ..... $53.20.
3. *North German Lloyd Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 9 iki 12 dienų..... $54.20
4. *North German Lloyd, Expresinė Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Bremą per 6 iki 8 dienų ..... $61.20.
5. *Hamburg-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Hamburgą per 10 iki 14 dienų $55.85
6. *Red Star Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Antwerpą per 8 iki 10 dienų ..... $57.80.
7. *Canadian Pacific R. R. Linija,* perplaukianti mares iš Montreal į Antwerpą per 12 iki 15 dienų ..... $50.85.
8. *Russian-American Linija,* perplaukianti mares iš New Yorko į Liepojų per 13 iki 18 dienų ..... $54.00.

Išvažiuojantiems Lietuvon parupiname ir pasportus nuo Rosijos konsulio, teip kad kiekvienas gali drąsiai eiti per rubežių policijos netrukdomas.

Reikalaujanti šifkorčių į kitus miestus rašykite mums į kur norite išvažiuoti ar iš kur parvežti, o jeigu su vaikais, tai paduokite mums visų vaikų metus, o męs atgal pačta prisiųsime jums visų linijų kainas, tada jųs pasirinkę sau liniją kokią norėsite, prisiųsti mums pinigus per Money Orderį ir męs jusų šifkortes kuo greičiausai išsiųsime.

Adresuokite mums visada šiteip:

A. Olszewski
3252 So. Halsted St. Chicago, Il

DR. A. L. GRAICZUNAS

Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių.
Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill. — Telefonas Yards 3162

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigyditi nuo uznuodijima krauja arba sypiii, nubiegima sicklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodel jus kentat ir kaip galet galutinaj isigyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specijaliašku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiuskt nekokiu piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums šendenė.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 902 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejima, aš norlečjau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėua jusu knyga del vyru.

Vardas.....

Adresas:.....

COLLIN'S NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

UŽDĖTAS 1897 m.

NEUŽGINČYJAMI DARODYMAI.

Dr. E. C. Collins, Didžiausias pasauleje Profesorius medicinos. Uždėtojas Collins N. Y. Medical Instituto ir autorius garsios knygos "Vadovas in Sveikatą" kurį apsako visokias ligas ir kaip buti sveiką o apsirgus išsigydyti.

Ofiso valandos: Kasdien nuo 10 iš ryto ik 5 po p. Svent. nuo 10 ik 1. Vak. Ut. ir Petnyč. nuo 7 ik 8.

Neapsigauk, pats save.

Vyrai ir moteris, kurie apsigaudinėją patys, yra didžiausį savo priešai.

Dievas davė Tau sveikatą, tą didžiausią turtą, įdant ją sergėtumei ir atsakančiai naudotumeis. Didelės upės susilieją iš mažų upėlių. Didelįs medis išauga iš mažų atžalų teipgi ir sunkios naikinančios žmogų — ligos ir išsipletoją iš menkų apsireiškimų nesveikumų; todėl jei pajutęs tuojaus nesigydysi o sakydams lauksi rytojaus, tada apsigaudinėsi patsai savę. Jei šiandien Tave vargina šios ligos: Dyspepsija. Užkietėjimas. Greitojį. Galvoskaudis. Reumatizmas, Širdies ligos. Inkstų ir slapinimosi negerumai. Kepenų ligos. Dusulis Bronchitis, Homorroidai. Nervų nusilpnejimas. Nerviškumas. Plaučių ligos, ir džiovos. Triperis. Triperinis reumatizmas. Sankeris. Syphilis. Lytiškas silpnumas. Moterų ligos: Nenuolatinės ir skausmingos menesinės. Gumbo ligos. Odos ligos. Vidurių nevirinimas. Tuma ir Neuralgija.

Neapsigauk patsai save belaukiant rytojaus; atelk ar rašyk dar šiandien lietuviškai, pas gerai žinomus pasauleje Profesorius, kurie tuojaus užsims Tavo sveikatą, suteikiant vaistus ir pagelba, teip kaip ir tiems tukstančiams išgydytų, ką jau kitį daktarai buvo atsisakę, nestojant vilties.

Neapsigaudinėk pats save, ilgiau. Nesitdėliok, kad iš menkų nesveikumų, pasidarytų didelė liga. Bet jei esi jau apsileidęs ir liga yra pavojinga, nenustok vilties, nors kiti daktarai nelšgydė. Musų garsus Profesoriai yra atsižymėją Medicinos mokslę ir žino, ką ir kada reikia daryti išgydymui, kada kiti nesujegė pagelbėti. Atsilankyk ar parašyk:

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 West 34th St., New York.

Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, Medical Direktoriai.

Brangus Daktare: Dėkavojų Jums už gerus vaistus. Per metųs sirgęs, o vienok Jus išgydėtią. Esų persitikrinęs, kad visokias ligas galite išgydyti. - Jonas Dečkus 1617 Bezios St., Springfield, Ma.

Atsiusk 10c. markėms, apturėsi "Vadovas į Sveikatą". Jį reikalinga kiekvienai šeimynai, Dr. E. C. Collins, knygą.

COPENHAGEN SNUFF

Gvarancija Parėvimo ir tyrumo.

Mes sutinkam apkeist, persiunčiant pirkėjo išlaidoms (remianties ant mųs kainų) šitą Copenhagen Tabokos pakelį, arba bile mųs išdirbystės taboką, bile kada per laiką iki paženklintai dienai, jeigu ši taboka netaps pagadyta po išsiuntimui iš fabriko.

Tiktai pilni pakeliai bus apkeisti, ir mums turi but pranešta su priežastims apie išdirbius, pirmiaus negu išsiunčiama.

Copenhagen Taboka padirbta iš geriausių senų, pilnai gerų tabako lapų, prie kurių tik tokios dalįs pridedamos, kurios naturališkos tabako lapui ir tyros kvėpalų ištraukos. Tabokoj palaikytas visas tabako gerumas, o prašalinta naturališkas tabako kartumas ir acidas.

Copenhagen Taboka yra geriausias tabakas kramtymui ir uostymui.

American Snuff Company

Viršuj esanti gvarancija yra visuose Copenhagen Tabokos pakuose.

Tabokos padarymas yra mokslišku priruošimu tabako, žmonių vartonei. Tas pats su tabaku, kaip virimas maisto ar rauginimas vyno. Copenhagen Taboka svarbiausiai vartojama kaipo kramtymo tabakas. Ji yra gero tabako sėklų todėl stipresnė ir ilgiau gali tesėti.

Jeigu nėra jųs aplinkėje, męs prisiųsim už tikrą kainą, apmokėdami, į visas Suvienytų Valstijų dalis, bile kokį reikalaujamą tabokos Copenhagen 5-centinį pakelį.

AMERICAN SNUFF COMPANY, *Dept. S.*, 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

GARSUSIS NEW YORKO DAKTARAS

Ferdinand Hartmann M. D.

sako:

Jei sergi, nesikankink, bet pribuk arba parašyk pas mane, aš išgydysiu!

Per 30 metų daktaravęs, tyrinėjęs medicinos mokslą ir gydnolių veikmę, kurios geriausia gydo žmogaus kuną. Pabaigęs universitetą per 20 metų gydžiau Didžiamjam New Yorke VYRUS IR MOTERIS ir išgydžiau greitai ir gerai.

10 metų atsidavęs mokslui praktikavojau Paryžiuje, Londone, Berline ir Peterburge, surasdamas naujausias gydnoles išgydymui visokių ligų. Sugrįžus iš Europos daktarų bendrovė išrinko savo pirmsėdžiu; o dabar užkviečiu sergančius visokioms ligomis, nes pasaukauju visa savo mokslą sergantiems.

Sveikus mokinsiu kaip užlaikyti sveikatą, o sergančius išgydysiu, nes be sveikatos nėra laimės nė darbininkui nė bizniериui.

PROGRESAS MEDIKALIŠKAM MOKSLE!

Tik tie daktarai pasekmingai išgydo, katrie tėmija į medicinos mokslo progresą; katrie to nedaro, negali sergančių išgydyti, už tai kad užrašo gydnoles ne naujausio bude, nes naujausi medicinos pagerinimai tokiems daktarams nežinomi ir ar tai jie užmirše ar nenori žinoti, netėmijant į mokslą, kad

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas pradžia visokių ligų.

NAUJAUSIAS BUDAS PRITAIKYMUI GYDUOLIŲ

Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Jei aš pasakysiu, kad galiu tave išgydyti, tai tikrai apturėsi sveikatą.

PASARGA: Sergėkis garsinamų profesorių, nes tai yra pasamdyti kompanijų šarlatanai kaip ir humbugo Instituto šarlatanai, net numirusį daktarą Kalinsą garsina už savo daktarą profesorių. Žinok gerai, jog geras daktaras niekad už alga nebernaus. Matant tokias neteisybes, kad apginti nuo apgavikų, tad pagal prašyma draugų daktarų ir žmonių, kuriuos išgydžiau, kad serganti žinotų kur atrast tikrą pagelbą sveikatai, apsigarsinau.

APSIMU JUS IŠGYDYTI

nuo reumatizmo, skaudėjimo sanarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir sonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių. Galvos skausmą, širdies, inkstų, kepenų ir plaučių ligas. Greito pailsimo ir sunkaus kvėpavimo, perkalimo, slogų, sveikatos nusilpnėjimo ir vyriškumo. Greito supykimo, Dyspepsijos, neuralgijos bei nervų ligos; teip-pat nuo saužagystės ir iš to ėjautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, nemigos ir nuo visokių užsikrečiamų kavarieriškų ligų — nudegimo. Teip-pat **MOTERŲ:** skausmingų ir nereguliariškų mėnesinių, baltųjų tekėjimo, gumbo ir visokių moteriškų ligų; nepaisykite, kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo; aš kad apsimu tai ir išgydysiu šviežias ir užsisenėjusias ligas. Butų geriau, kad iš karto pas mane atsišauktum, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai, nėra skirtumo kur gyveni. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, ištirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujausio išradimo, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenate Amerikoję, Kanadoje, Anglijoje ir kitur. Biedus gydau dovanai!

DR. FERDINAND HARTMANN M. D.
218 E. 14-th st., New York City.

(ofisa ateinančius priimu kasdien: nuo 12 iki 5 valandai po pietų; Sventadieniais nuo 11 iki 1 po pietų.

Kobolo Tonikas

Didelė

Viduriams Gyduolė

išgydo
Prietvarių
Nežlebčiojimą
Nemalimą
Galvaskaudį
Vidurių rugį
Rėmenį
Priklumą
Motersirgius
Šalčiavimą ir
Karščiavimą

Sugrąžina pražuvusį apetitą ir sutvirtina visą kuną.

Kaina $1, 6 bonkos už $5.

Parduodama visose aptiekose, bet jeigu jusų aptiekorius jo neturi, prisiųskit mums pinigus, o męs jį jums pasiųsime ir apmokėsime persiuntimo lėšas.

KOBOLO TONIC MEDICINE CO.
2035 So. Halsted St., Chicago

Jei jums reikalinga imti vaistai, o yra kas apie ligą nesuprantamo, rašykit mųs Daktarui, o ji duos jums visą patarimą dykai.

KOBOLO BITTERS parduodama visuose saliunuose. Klauskit ju.

D-ras W. A. Martišus

Ofisas R. 42 Auditorium Bldg.
06 Wabash ave., Chicago.

Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų.

Teipgi priežiūkau akinius ir pataisau nesveikas akis.

Offiso valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Kitoms dienoms ir nedėlioms offisas atdaras tiktai pagal sutarimą. Phone Harrison 1300.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat. (Byvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Meldžiame laiku užsisakyti 1910 metams

Dažniausių, nes kasantra diena didelių lapų einantį, Lietuvių Kulturos Laikraštį

"VILTIS"

KAINA

Mėnesiams	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.
Lietuvoj ir Rusijoj	5.—	4.60	4.15	3.75	3.35	2.90	2.50	2.10	1.65	1.25	—85	—50
Užsieniuose	7.—	6.65	6.35	6.—	5.35	4.65	4.—	3.35	2.65	2.—	1.35	—75

TURINYS įvairus ir gyvas: karštai užjaučiama visi lietuvių sielvartai ir greit atsiliepiama. Paduodama įdomiausios Rusijos ir užsienių naujienos. Apie Dumos darbus rašoma tiek plačiai, kiek nė viename kitame Lietuvių laikraštyje.

TREČIUS METUS einant, "Viltiai" vis labiaus sekasi, vis daugiau ji girdi pasitenkinimo balsų. Velytina, kad visi lietuviai žinotų, kas "Viltyje" svarstoma.

"VILTIS" išleido jau 17 naudingų ir pavyzdinga kalba parašytų knygelių, kuias patariama pasiskaityti.

"VILTĮ" leidžia Įsitikėjimo Dr-ja, kviezdama talkon turtingesnius tautiečius.

"VILTĮ" veda Draugijos įgaliotiniai: *K. Smetona ir kun. J. Tumas.*

Adresas: VILNIUS, "Viltis", Lithuania, Russia.

Išmoksi Angliską Kalbą Dovanai

Jeigu Amerikoje nemoki Angliską Kalbą, tai gerai žinai, kad esi KAIP NEBYLYS.

Bet kiekvienas lietuvis gali gerai ir lengvai išmokti, jeigu tiktai nori, DOVANAI. Kiekvienas, kurs tik per mane užsirašys, arba kitą naują laikraščiui skaitytoją prikalbins, prisiuntęs **$2.00** ant mano vardo, gaus vieną iš čion paminėtų laikraščių: **"Lietuvą", "Vienybę Liet."** arba **"Kovą"** per metus, teippat garsiąją, didelę knygą, versta iš prancuzų kalbos **Baltramiejaus Naktį** kurios kaina 75c ir teippat **Gramatiką Mokintoją Angių Kalbos** parašytą visiems gerai žinomo **J. Laukio.** Kaip tik kuris prisiųs du dolierių už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai kaip svetimtaučiai turėdami gramatiką, išmoktų angliską kalbą. **Raistą** dar galima gauti prisiunčiant 1 doliu viršaus. Pinigus siųsti Money Orderiu ir adresuoti tokiu adresu:

J. Naujokas
159 E. 127-th St.
New York, N. Y.

IŠGYDO IN 5 DIENAS

VARICOCELE
HYDROCELE
(Papurtimas gyslų)
Be peilio ar skausmo

Norin išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėrimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamąsę kraujo nuodus, nerviską sunegalėjimą, pažlugimą lytiškų dalių ai ligas liečiančias vyrus. — Šitas nuoširdus pasisiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra parodyti visiems šitiems žmonėms kurie buvo gydomi dešimities ar daugiaus daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.

Slaptos vyrų ligos

išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės žaizlys.

Plaučių ligos,

Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos,

Vidurinės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsendijęs ir nerviškos ligos moterų.

Užnuodijimas Kraujo,

ir visos odos ligos, kaip ve pučkai, piktoji dedervinė, žuvotės, niežulys, hemorhiodai, sutinimas gilių, naikinamti nubėgimai, įsisendjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. (tarp Randolph ir Lake Str.) CHICAGO

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedėlį, nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

SKAITYKITE TEISYBĖ.

Malonus pone gydytojau:

Siuomi Jums apreiškių kad iš malonės pono Dievo, jau daugiau nesergų vidurių ir kuno silpnybėms teip ir asių nesveikumų, kurie mane vargino pirmiau. Dabar prisiunčių savo paveikslą, nes mano pati ir vaikas teipat yra sveiki, pasidėkavojant Dievui. Linkimia Jums ant gero, su atsidavimu

JOZEF KISSLAN, P. O. Box 8, Tremley, Grasselli, N. J.

Tokie tai padėkavoniu laiškai daugiau ateina Collinso Medikal Institutui. Kreipkitės į tą Institutą gydytis, o žinosi, kad į jų rankas atsidaviai, tai apturėsia liekarstas, kurios Tau yra reikalingos, šviežias ir sudrutinančias sveikata. Atsišaukiant arba rašyty, adresuoti:

The Collins N. Y. Medical Institute
140 WEST 34th STREET, NEW YORK CITY.

Dr. S. E. Hyndman, Medikal Direktorius.